

WÓJT GMINY ROGÓŻNO

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY ROGÓŻNO**

Opracowanie:

Sławomir Flanz

Rogóżno – czerwiec 2026 r.

SPIS TREŚCI

I.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
II.	CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	4
III.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH , POWIĄZANIACH Z INNymi DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA REGULACJI PROJEKTU PLANU.....	8
IV.	OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU	10
V.	PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU	48
VI.	OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	54
VII.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU .	75
VIII.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	76
IX.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	76

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Projekt planu ogólnego gminy, zgodnie z przepisami art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami), wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jednym z elementów tej procedury formalno-prawnej jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy prognoza oddziaływania na środowisko zawiera w szczególności:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Procedurę opracowania rozpoczęła uchwała nr III/15/2024 Rady Gminy Rogóżno z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Rogóżno. Obszar planu ogólnego obejmuje obszar wiejskiej gminy Rogóżno w jej granicach administracyjnych.

Plan ogólny gminy jest rodzajem gminnego aktu planowania przestrzennego, który sporządza się dla obszaru gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W planie ogólnym określa się: strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne. Ponadto można określić: obszar uzupełnienia zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej (nie dotyczy to gminy Rogóżno).

W planie ogólnym dopuszcza się wyznaczenie 13 rodzajów stref planistycznych: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową zagrodową; usługowa; handlu wielkopowierzchniowego; gospodarcza; produkcji rolniczej; infrastrukturalna; zieleni i rekreacji; strefa cmentarzy; górnictwa; otwarta; komunikacyjna.

Gminne standardy urbanistyczne obejmują katalog stref planistycznych oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. W gminnym katalogu stref planistycznych określa się: profil funkcjonalny stref planistycznych; wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w strefach planistycznych; wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach planistycznych, nie mniejszego niż wynika to z przepisów.

Celem sporządzenia projektu planu ogólnego jest spełnienie wymagań ustawowych i warunków niezbędnych do kontynuowania polityki przestrzennej zagospodarowania gminy.

Podstawowym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, jak również zadbanie o ład przestrzenny. Regulacje zawarte w planie ogólnym mają wpływ na to, jak gmina wyglądać będzie w przyszłości.

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze w zakresie: prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych, prawa wodnego, prawa geologicznego i górniczego, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, odpadów, utrzymania czystości i porządku w gminach, ochrony zabytków, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi.

Niniejsza prognoza jest elementem przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** projektu planu ogólnego gminy Rogóżno.

II.CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Celem opracowania prognozy jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wynikać z wyznaczenia w przestrzeni gminy Rogóżno stref planistycznych, ustalenia dla nich gminnych standardów urbanistycznych, określenia granic obszaru uzupełnienia zabudowy.

W prognozie zostaną przedstawione rozwiązania alternatywne eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko, jak również rozwiązania alternatywne o możliwym większym oddziaływaniu niż projekt planu ogólnego.

Podstawę prawną dla proponowanych w Prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi art. 51 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W niniejszej prognozie uwzględniono zapisy zawarte w piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo WOO.411.261.2024.KB z dnia 17 grudnia 2024 r.) oraz w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu (pismo N.NZ.9022.12.4.2024 z dnia 29 listopada 2024 r.). Zakres i stopień szczegółowości prognozy został określony jako zakres przewidziany w art. 51 ust 2 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza powinna uwzględniać stopień szczegółowości adekwatny do celu i zakresu opracowania planu. Jak wynika z pisma RDOŚ prognoza powinna określić jakość środowiska, jego zagrożenia i ich źródła, opisać metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy, dokonać oceny wpływu planowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania z określeniem skali i intensywności, dokonać oceny w stosunku do celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych, przedstawić opis elementów przyrodniczych i ich zagrożenia,

przeanalizować wpływ na tereny cenne przyrodniczo, przedstawić wyniki ocen i analiz w formie kartograficznej.

Prognozę sporządzono w oparciu o metody polegające na analizie regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego, w tym zasięgów przestrzennych wyznaczonych stref planistycznych, ustalonych gminnych standardów urbanistycznych, wyznaczonego obszaru uzupełnienia zabudowy, w odniesieniu do obecnego stanu środowiska obszaru gminy.

Uwzględniono stan i zagrożenia środowiska w zakresie poszczególnych elementów środowiska oraz projekcję tego stanu przy zachowaniu dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w gminie, dotychczasowych zmian środowiska w gminie i ich intensywności, struktury przyrodniczej gminy, powiązań przyrodniczych gminy i jej otoczenia, oceny stanu ochrony i funkcjonowania zasobów przyrodniczych, zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania, na podstawie wykonanego wyprzedzająco na potrzeby opracowania ekofizjograficznego. Dokonano analizy stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania na obszarze gminy w ostatnich kilku latach. Uwzględniono położenie obszaru gminy względem obiektów i terenów podlegających ochronie, w szczególności na mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o ochronie zabytków.

Ocena zawiera identyfikację przewidywanych zmian i przekształceń środowiska na terenie wiejskiej gminy Rogóźno w sytuacji przyjęcia planu ogólnego.

Szczególnie pomocne były następujące materiały:

- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rogóźno przyjęta uchwałą nr XII/62/2015 Rady Gminy Rogóźno z dnia 29 grudnia 2015r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne gminy Rogóźno, Joanna Klimek, 2012 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogóźno, Joanna Klimek, 2015,
- Projekt planu ogólnego gminy Rogóźno, Wójt Gminy Rogóźno (autor Biuro Urbanistyczne Artur Składanek) czerwiec 2026 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu planu ogólnego gminy Rogóźno, Sławomir Flanz, Izabela Budzyńska, marzec 2025 r.,
- Strategia rozwoju gminy Rogóźno na lata 2023 – 2030 przyjęta Uchwałą Nr XLVIII/320/2023 Rady Gminy Rogóźno z dnia 31 października 2023 r.,
- Raport o stanie Gminy Rogóźno za rok 2024, Wójt Gminy Rogóźno 2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogóźno na lata 2008 - 2011, z perspektywą na lata 2012 – 2015 przyjęty uchwałą nr XXIX/147/2010 Rady Gminy Rogóźno z dnia 24 marca 2010 roku,
- Przyroda Ziemi Chełmińskiej i obszarów przyległych, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorsko-Kujawski, Toruń

2000,

- Raporty o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ Bydgoszcz, 1999-2014 r.,
- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.,
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego, stan na dzień 30 kwietnia 2004 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz 2004,
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie toruńskim, IUNG Puławy, 1982r.,
- Marszelewski W., Burak S., Solarczyk A., Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Bydgoszcz 2000,
- A. Zwoliński, Katalog jezior województwa toruńskiego wraz z ich waloryzacją turystyczną, Toruń 1991 r.,
- Dane GIOŚ Wydział Monitoringu Regionalnego w Bydgoszczy,
- Dane i materiały Starostwa Powiatowego w Grudziądzu,
- Dane i materiały Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu,
- R. Cymerman, I. Krzywnicka, Program kompleksowej ochrony gruntów przed erozją w województwie toruńskim, ATR Olsztyn, 1990 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego Nr 97, poz. 1437,
- Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk im. Stanisława Leszczyckiego, styczeń 2012,
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/>,
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:5000, <http://mapy.infoteren.pl/glebowe/>
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.XII.2024 r., PIG Warszawa 2025,
- Generalny pomiar ruchu za lata 2020/2021 rok, GDDKiA 2022, <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>,
- Informatyczny system osłony kraju, <https://wody.isok.gov.pl/index.html>,
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
- <http://mapa.korytarze.pl/>,
- Materiały i wyniki własnych obserwacji i analizy terenowej.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH, POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA REGULACJI PROJEKTU PLANU

Projekt planu ogólnego gminy Rogóżno zawiera zakres przewidziany w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Określono: strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Gmina Rogóżno w granicach administracyjnych podzielona została na 1092 strefy planistyczne. Poniżej przedstawiono zestawienie stref planistycznych wyznaczonych dla i gminy Rogóżno.

- 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – symbol strefy SW – 25 stref,
- 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – symbol strefy SJ – 129 stref,
- 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – symbol strefy SZ – 503 strefy,
- 4) strefa usługowa – symbol strefy SU – 34 strefy,
- 5) strefa handlu wielkopowierzchniowego – symbol strefy SH – 0 stref,
- 6) strefa gospodarcza – symbol strefy SP – 6 stref,
- 7) strefa produkcji rolniczej – symbol strefy SR – 209 stref,
- 8) strefa infrastrukturalna – symbol strefy SI – 29 stref,
- 9) strefa zieleni i rekreacji – symbol strefy SN – 38 stref,
- 10) strefa cmentarzy – symbol strefy SC – 15 stref,
- 11) strefa górnictwa – symbol strefy SG – 1 strefa,
- 12) strefa otwarta – symbol strefy SO – 74 strefy,
- 13) strefa komunikacyjna – symbol strefy SK – 29 stref.

Strefy planistyczne określone w planie ogólnym są zgodne z ustaleniami Strategii Rozwoju Gminy Rogóżno na lata 2023–2030, przyjętej uchwałą Nr VIII/320/2023 Rady Gminy Rogóżno z dnia 31 października 2023 r. Określa ona m.in. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz kierunki prowadzenia polityki przestrzennej, stanowiące punkt odniesienia dla ustaleń planu ogólnego.

Zgodnie ze Strategią, polityka przestrzenna gminy Rogóżno ukierunkowana jest na zachowanie jej wiejskiego charakteru, ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz racjonalne kształtowanie struktury osadniczej. W opracowaniu ustaleń planu ogólnego wykorzystano w szczególności dorobek planistyczny gminy, w tym ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co stanowi realizację zasady kontynuacji w planowaniu przestrzennym.

Strategia Rozwoju Gminy Rogóżno wskazuje jako jedno z głównych wyzwań przestrzennych konieczność zapobiegania rozpraszaniu zabudowy oraz niekontrolowanemu zajmowaniu terenów rolnych i otwartych. W związku z tym, za priorytet uznano koncentrację

nowej zabudowy w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz maksymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy jednoczesnym poszanowaniu walorów krajobrazowych i przyrodniczych gminy.

W Strategii określono następujące kluczowe cele polityki przestrzennej, które znalazły odzwierciedlenie w ustaleniach planu ogólnego gminy Rogóżno:

- koncentrację zabudowy w ramach obszarów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz wyznaczanie terenów predysponowanych do uzupełnienia zabudowy,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy oraz presji inwestycyjnej na tereny otwarte,
- rozwój funkcji mieszkaniowych z jednoczesnym uzupełnianiem ich o funkcje usługowe, rekreacyjne oraz tereny zieleni, w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców,
- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób minimalizujący potencjalne konflikty przestrzenne pomiędzy funkcjami terenów, w tym poprzez stosowanie rozwiązań strefowych i zieleni izolacyjnej,
- zapewnienie odpowiednich terenów dla obsługi komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej, adekwatnych do przewidywanego charakteru i skali rozwoju osadnictwa.

Strategia Rozwoju Gminy Rogóżno podkreśla również znaczenie utrzymania i rozwoju rolnictwa oraz ochrony terenów leśnych jako podstawowych elementów struktury przestrzennej gminy.

W planie ogólnym uwzględniono konieczność zachowania gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych, ochrony istniejących kompleksów leśnych oraz zadrzewień śródpolnych, a także ograniczania przekształceń terenów o wysokich walorach przyrodniczych. Istotnym elementem polityki przestrzennej jest także dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego. W ustaleniach planu ogólnego uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, warunki hydrologiczne oraz potrzeby w zakresie retencji i odprowadzania wód opadowych, zgodnie z ustaleniami opracowania ekofizjograficznego oraz Programu ochrony środowiska.

W zakresie kształtowania zabudowy mieszkaniowej Strategia wskazuje na konieczność dostosowania skali i parametrów nowej zabudowy do lokalnych uwarunkowań oraz prognoz demograficznych, przy jednoczesnym podnoszeniu standardów zamieszkania. Ustalenia planu ogólnego umożliwiają modernizację i uzupełnianie istniejącej zabudowy, zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, dostosowanie intensywności zabudowy do charakteru jednostek osadniczych oraz lokalizację zabudowy w obszarach wyposażonych w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, z dopuszczeniem stosowania mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii.

W projekcie planu ogólnego dla gminy Rogóżno dla każdego obszaru w strefach planistycznych (w strefach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR) ustalono parametry:

Mi – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,

Mpz – maksymalny udział powierzchni zabudowy,

Mwz – maksymalna wysokość zabudowy,

MIbc – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej;

a dla stref SI, SN, SC ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej;

przy czym należy zaznaczyć, że te ostatnie wartości (MIbc) te były zgodne z określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. poz. 2758 ze zm.) lub zostały skorygowane w odniesieniu do wartości dedykowanych w dopuszczalny sposób (zwiększone).

Dla większości stref, oprócz obligatoryjnego podstawowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej, ustalono profil dodatkowy.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru uzupełnienia zabudowy w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r., w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy.

Obszarów uzupełnienia zabudowy nie wyznaczono dla terenów gdzie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Obszar uzupełnienia zabudowy stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy. Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony na powierzchni około 121 ha.

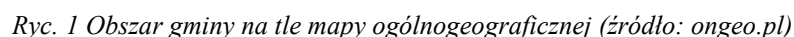
Obszar zabudowy śródmiejskiej to położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Obszar ten powinien zatem obejmować zgrupowanie intensywnej zabudowy w mieście i nie wyznacza się go w obszarach wiejskich. Gmina Rogóźno jest gminą wiejską, wobec czego nie wyznacza się na jej terenie obszaru zabudowy śródmiejskiej.

Regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego nawiązują do wniosków z opracowanego wyprzedzająco na potrzeby tego projektu opracowania ekofizjograficznego.

IV. OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Obszar objęty projektem planu ogólnego obejmuje wiejską gminę Rogóźno w jej granicach administracyjnych. Gmina Rogóźno położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie grudziądzkim (w jego północnej części). Powierzchnia gminy wg GUS wynosi 11624 ha.

Gmina Rogóźno graniczy z gminami: Grudziądz (od zachodu i południowego-zachodu), miastem Grudziądz (od południowego-zachodu), Gruta (od południa), Łasin (od wschodu), Gardeja i Sadlinki (od północy).

W gminie wydzielono 11 sołectw - jednostek pomocniczych gminy. Miejscowościami pełniącymi rolę wsi sołeckich są: Białochowo, Budy, Bukowiec, Gubiny, Kłódka, Skurgwy, Rogóžno (siedziba władz gminy), Rogóžno Zamek, Szembruczek, Szembruk i Zarośle. Oprócz wyżej wymienionych wsi sołeckich na terenie Gminy znajdują się miejscowości Sobótko (osada) i Jamy (osada leśna) wchodzące w skład sołectwa odpowiednio Bukowiec i Gubiny.

Gmina posiada status gminy wiejskiej o charakterze typowo rolniczym. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 7122 ha, co stanowi 61,23% powierzchni całkowitej. Grunty leśne i zadrzewione zajmują 4052 ha, co stanowi 34,84%. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują powierzchnię 301 ha (2,59%), grunty pod wodami zajmują 119 ha (1,02%), tereny różne 37 ha (0,32%).

Podstawową sieć komunikacyjną gminy Rogóźno tworzą drogi krajowe. Gmina położona jest przy drodze krajowej nr 16 prowadzącej z Dolnej Grupy do przejścia granicznego z Litwą w Ogrodnikach oraz przy drodze krajowej nr 55 prowadzącej ze Stolna do Nowego Dworu Gdańskiego. Długość drogi nr 16 na terenie gminy wynosi 9,6 km, a drogi nr 55 wynosi 4,1 km. Droga wojewódzka nr 535 relacji Rogóźno Stacja - Rogóźno Zamek ma długość około 4 km. Łączna długość dróg powiatowych w gminie wynosi 65,10 km. Wśród dróg powiatowych 55,15 km posiada nawierzchnię bitumiczną, 2,50 km ma nawierzchnię brukową, 7,03 ma nawierzchnię z tłucznia. Na terenie gminy znajduje się 81,02 km dróg gminnych, w tym 10,2 km dróg o nawierzchni bitumicznej, na co składają się 44 odcinki dróg. Drogi gminne gminy Rogóźno są w większości złej jakości, brakuje chodników a także w wielu miejscach brak jest oświetlenia.

Przez teren gminy prowadzi odcinek linii kolejowej Grudziądz - Malbork.

Gminę Rogóźno na dzień 31.12.2024 r. zamieszkiwało 4001 osób. Stan liczby mieszkańców gminy z roku na rok zmniejsza się. Dla porównania obszar gminy 31.12.2023 r. zamieszkiwało 4028 osób (ubytek 27 osób), w 2022 roku 4046 osób (ubytek o 18 osób), a w 2021 roku 4098 osób (ubytek o 52 osoby w stosunku do 2022 r.).

Obszar gminy Rogóźno charakteryzuje się zróżnicowanym zagospodarowaniem, w tym mozaikowym rozmieszczeniem użytków rolnych, wód powierzchniowych, lasów i terenów zabudowanych.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenów gminy Rogóźno jest niejednorodne. Przeważający obszar gminy stanowią co prawda użytki rolne, lecz północna i północno-zachodnią część gminy zajmują tereny lasów. Również w południowej części gminy, w dolinie rzeki Osy, znajdują się obszary leśne. Na całym terytorium gminy, głównie w części północnej i zachodniej nieregularnie jest rozmieszczonych kilka średnich jezior.

Sieć osadnicza jest w większości zwarta. W środkowej części gminy znajduje się jej siedziba – Rogóźno – największa wieś gminy. Inne miejscowości o większej liczbie ludności to: Szembruk, Białochowo, Rogóźno Zamek, Gubiny.

Gmina Rogóźno jest w znacznym stopniu zwodociągowana. Długość sieci wodociągowej wynosi 154,87 km. Operator wodno-kanalizacyjny (SKR w Rogóźnie) obsługuje 1013 przyłączy wodociągowych, w tym 94 z gminy Grudziądz (Dusocin i Leśniewo). Szacowana ilość ludności, do której dostarcza wodę w gminie Rogóźno to około 4000 osób tj. do ponad 90% mieszkańców gminy. Sieć wodociągowa jest zasilana w wodę z ujęć

zlokalizowanych w miejscowościach: Rogóżno, Szembruk, Kłódka, Zarośle. Ujęcia wody posiadają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej

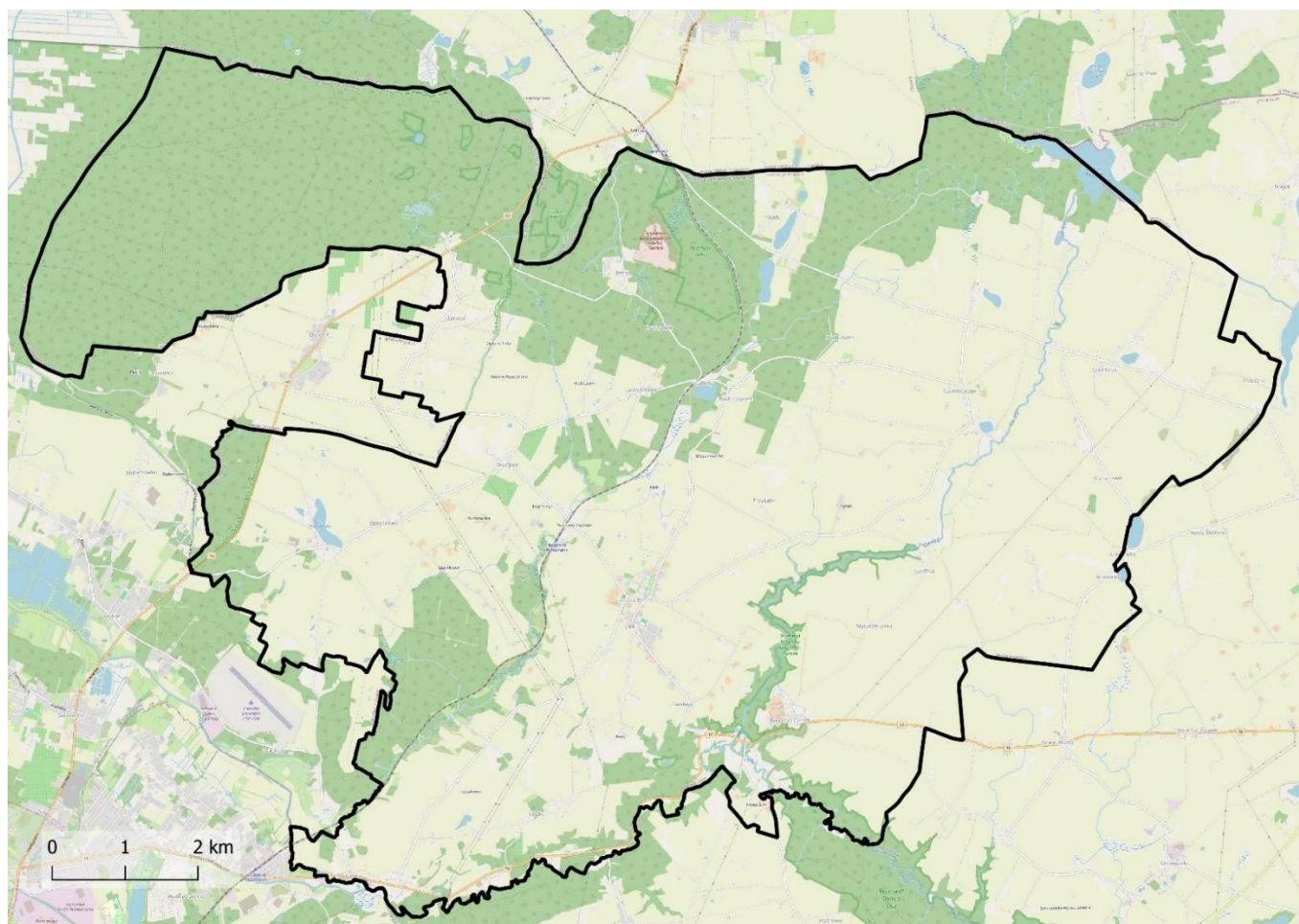
Sieć kanalizacyjna na terenie gminy ma długość 31,718 km. Wykonano 202 przyłącza i 11 przepompowni ścieków. Biologiczna oczyszczalnia ścieków o dobowej przepustowości 188 m³ znajduje się na północny-wschód od zwartej zabudowy wsi Rogóżno.

Na terenach nie posiadających kanalizacji sanitarnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych z ich okresowym wywozem do punktu zlewnego oczyszczalni bądź utylizowane w oczyszczalniach przydomowych.

Przez obszar gminy przebiega jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa relacji Toruń – Grudziądz – Malbork.

Warunki przyrodnicze oraz potrzeby społeczne powodują, że część terenów dotychczas użytkowanych rolniczo (tereny o niskiej przydatności rolniczej) podlega procesom urbanizacyjnym.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenów w gminie Rogóżno ilustruje mapa.

Ryc. 2 Mapa topograficzna gminy Rogóżno (źródło: geoportal.gov.pl)

W świetle fizycznogeograficznego podziału Polski J. Kondrackiego (1988 r.), zmodyfikowanego w 2018 r. przez zespół pod kierunkiem J. Solona i J. Borzyszkowskiego obszar gminy Rogóźno leży w obrębie trzech mezoregionów. Prawie cała powierzchnia gminy znajduje się w zasięgu mezoregionu: Pojezierze Łasińskie 314.92, a tylko południowo-zachodni fragment znajduje się w mezoregionie Kotlina Grudziądzka 314.82 i niewielki południowy fragment w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie 315.11. Ze względu na taką jednorodność położenia fizycznogeograficznego na obszarze gminy przeważa polodowcowa wysoczyzna morenowa.

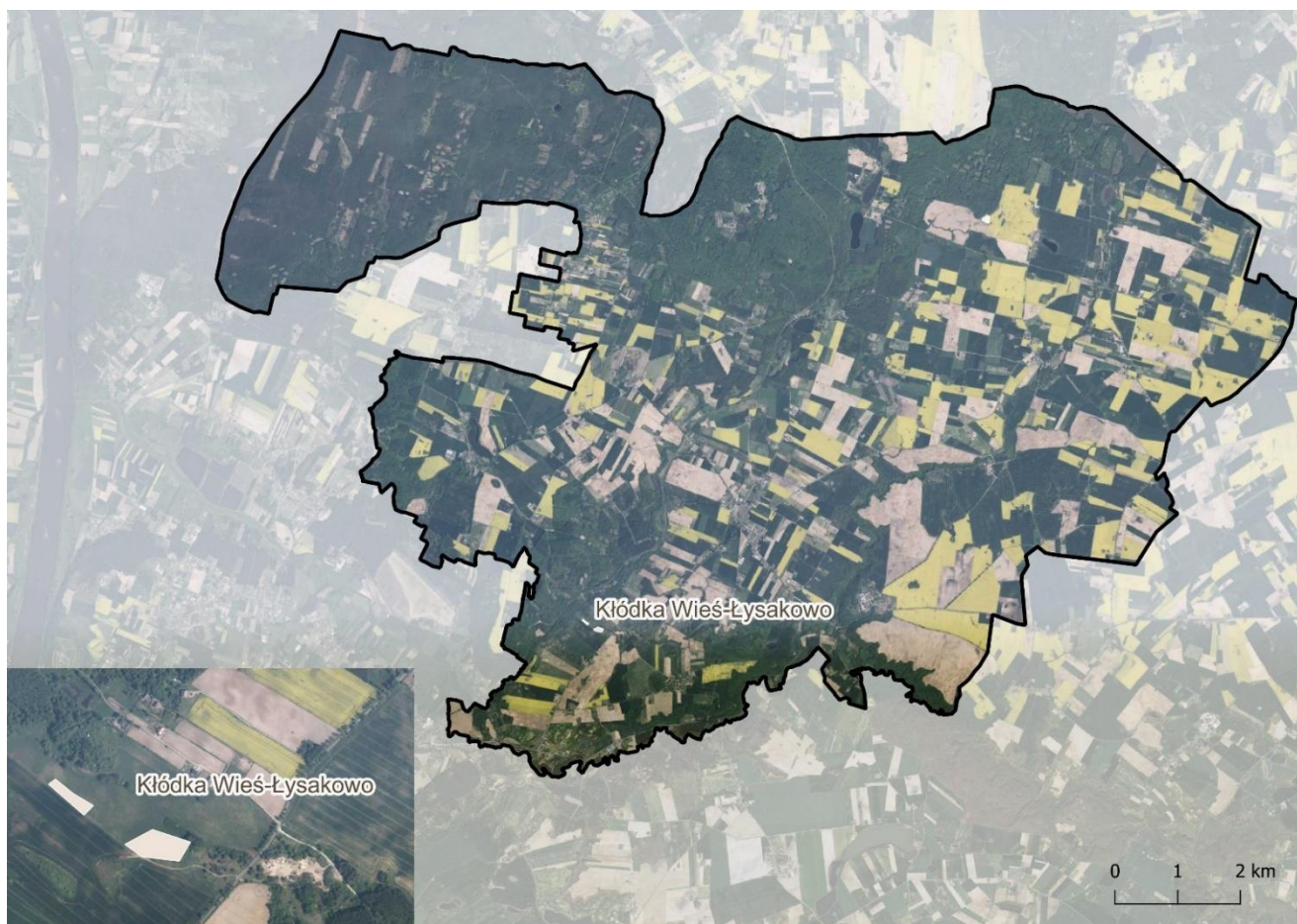
Powierzchnię terenu w obrębie Pojezierza Łasińskiego budują w całości osady czwartorzędowe, których miąższość sięga co najmniej kilkadziesiąt metrów. Wśród utworów czwartorzędowych dominują utwory plejstocénskie związane z ostatnimi postojami lądolodu, a następnie deglacją lądolodu na linii tzw. moren wąbrzeskich, subfazy krajeńskiej (krajeńsko-wąbrzeskiej) zlodowacenia wiślańskiego. Miąższość kompleksu utworów czwartorzędowych sięga nawet do ponad 100 m.

Z transgresją lądolodu fazy poznańskiej związane są gliny zwałowe, osady zastoiskowe i wodnolodowcowe, a w okolicach Rogóźna Zamku i Białochowa powstałe w rynnach subglacialnych osady kemów. Na północ od doliny Osy i Gardęgi rozciągają się tereny zbudowane z utworów najmłodszego zlodowacenia wzniesione na wysokość od 85 do 110 m n. p. m. Na glinach zwałowych występują piaski eoliczne i zwietrzelina glin zwałowych.

W obrębie doliny Wisły oraz doliny Osy występują głównie osady deluwialne na zboczach dolin (w ich strefach krawędziowych) oraz we fragmentach enklawy zbudowane są z glin i piasków gliniastych.

Budowa geologiczna decyduje o występowaniu surowców naturalnych. Na terenie gminy Rogóźno, według danych Bilansu kopalin za rok 2023 na terenie gminy Rogóźno występuje jedno udokumentowane złożo kopalin „Kłódka Wieś- Łysakowo” – pole A o powierzchni 0,27 ha i pole B o powierzchni 0,74 ha. Jest to złożo rozpoznane wstępnie o zasobach geologicznych bilansowych wynoszących 207 tys. ton.

Lokalizację złoża ilustruje mapa.

Ryc. 3 Lokalizacja udokumentowanego złoŜa kopalin (Źródło: pig.gov.pl)

Na północ od Dusocina leŜy obszar perspektywiczny wydobycia powstałych w czwartorzędzie torfów mszarno-turzycowych (z gytą organiczną) o średniej popielności 12,1%, stopniu rozkładu 40% i zasobach 78 tys. m³ o powierzchni 2,8 ha.

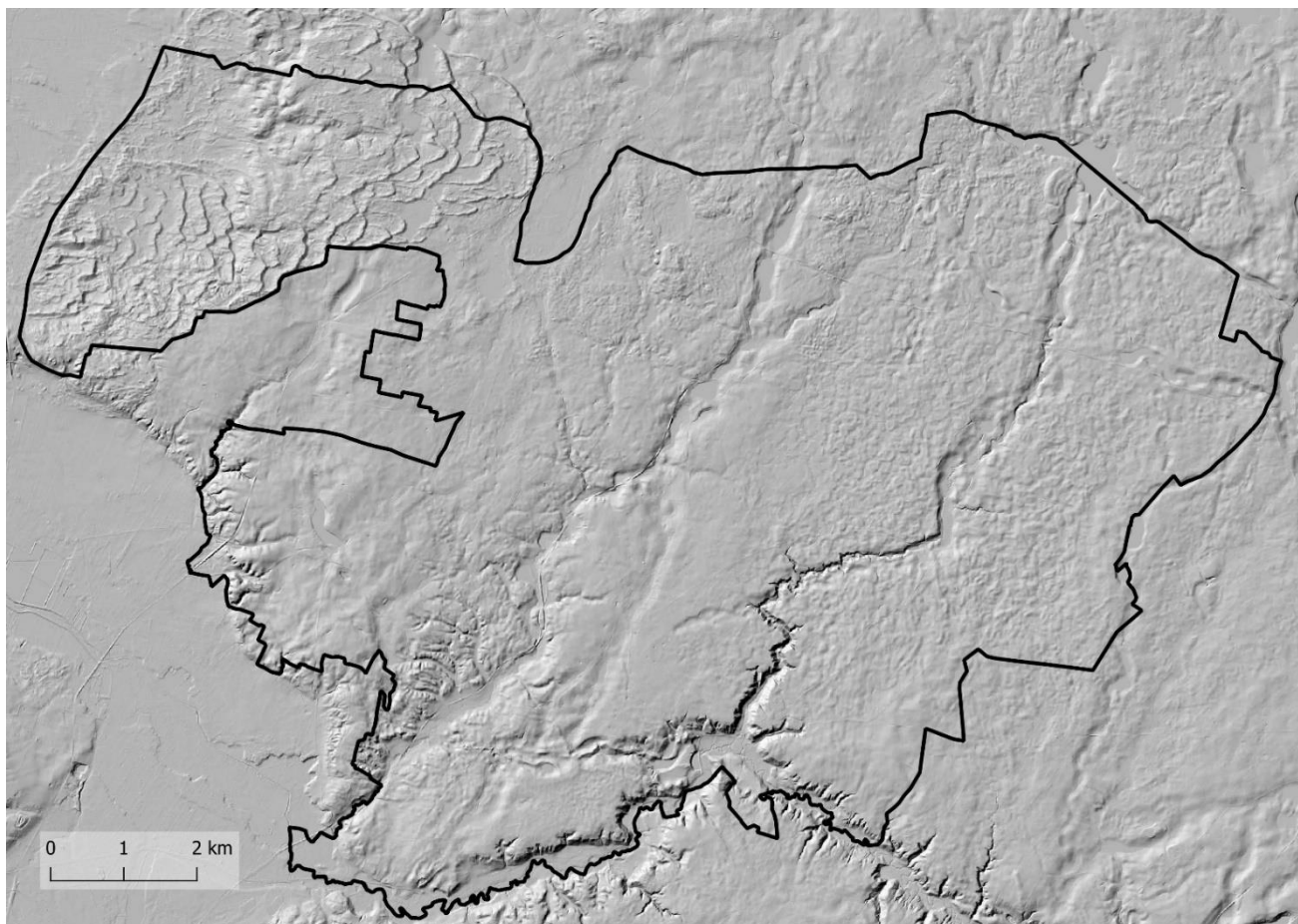
ZróŹnicowanie rzeŜby terenu jest zdeterminowane połoŜeniem obszaru gminy RogóŜno na kontakcie: Pojezierza Łasińskiego z Kotliną Grudziądzką i doliny Osy.

Ukształtowanie terenu gminy jest głównie wynikiem zmian i przeobrażeń podczas ostatniego zlodowacenia. Występujące tu formy geomorfologiczne powstały w trakcie cofania się lądolodu i jego faz recesyjnych. Krajobraz gminy RogóŜno głównie formy polodowcowe, głównie wysoczyzna morenowa oraz doliny Wisły i Osy. RóŜnice wysokości w obrębie gminy dochodzą do 85,2 m. Najwyższe wzniesienia (powyŜej 100 m n.p.m.) znajdujĄ się w jej północno- zachodniej części, na terenach wydmych. Najwyższy punkt o wysokości 112,2 m n.p.m. leŜy na północny - zachód od leśniczówki Zarośle, najniŜszy zaś w dolinie Osy (27,0 m n.p.m.). PrzewaŜa tu krajobraz moreny dennej z niewielkimi spadkami terenu. Krajobraz urozmaicają wzgórza i pagórki morenowe. Dominuje falista wysoczyzna polodowcowa wzniesiona od około 70,0 do 110 m n.p.m. w Hermanowie, której powierzchnia zbudowana jest z glin zwałowych naleŜących do zlodowacenia północnopolskiego. Wysokości względe dochodzą do 2-5 m. Wysoczyznę rozcinają głąbokie doliny: na południu- Osy i na

południowym-wschodzie - Gardęgi. Przez środek gminy przebiega płysza dolina Pręcawy. Krajobraz dodatkowo urozmaicają pagórki morenowe (przeważnie akumulacyjne). Występują w okolicach Bud (104,3 m n.p.m.), na wschód od Jam (106,3 m n.p.m.) i Zarośla (105,2 m n.p.m.).

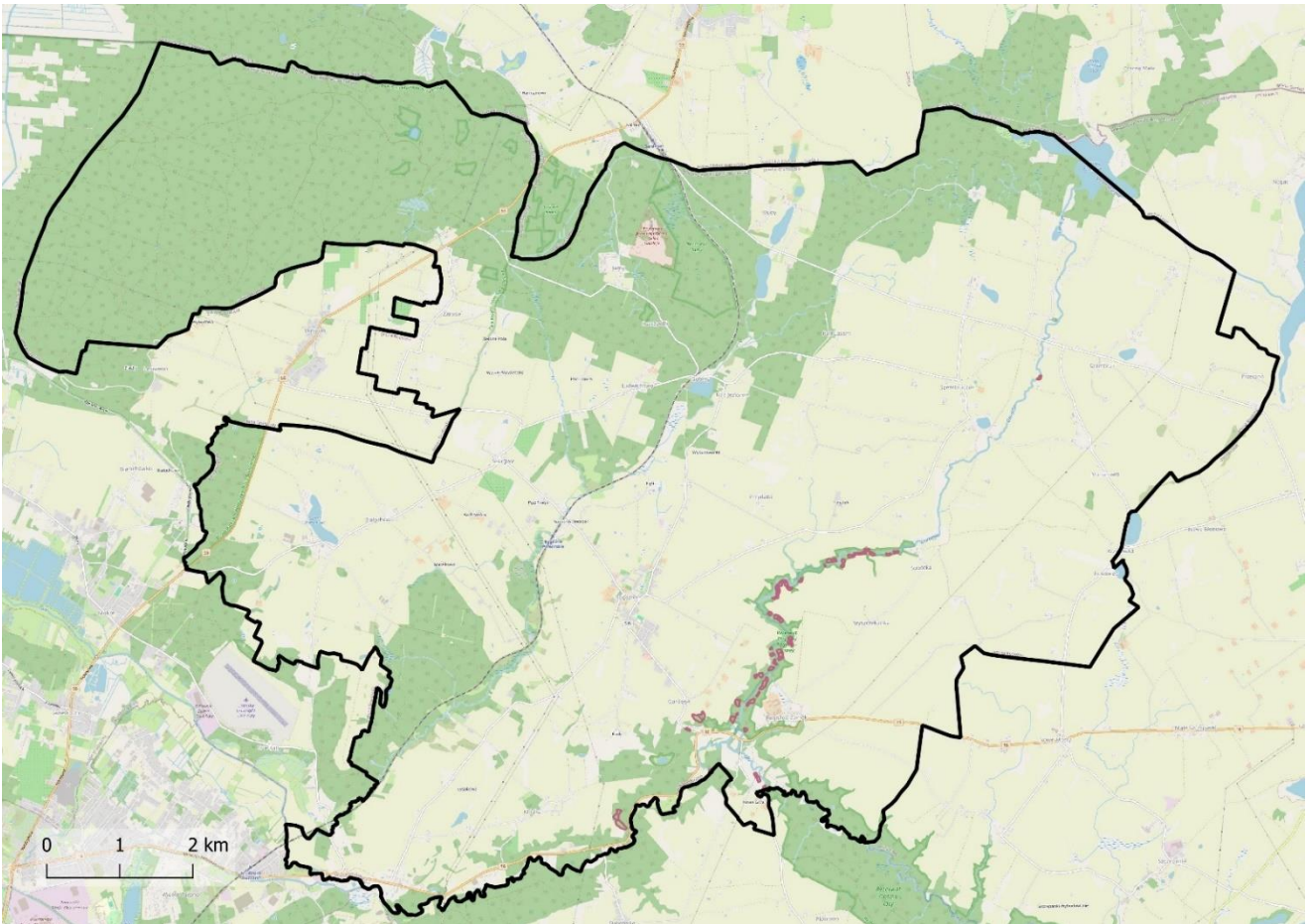
Na obszarze gminy występują formy pochodzenia wodnolodowcowego – równiny sandrowe i wodnolodowcowe. Towarzyszą one głównie dolinom Pręcawy i Gardęgi oraz w północno-wschodniej części gminy, na północny-zachód od miejscowości Zarośle i Jamy, dochodząc do krawędzi doliny Wisły. Piaski ostatniej z wymienionych równin zostały przewiane w wyniku, czego powstały wydmy przeważnie o kształcie parabolicznym, o wysokości względnej dochodzącej do 20 m. Do form pochodzenia wodnolodowcowego należą także kemy, występujące w rejonie Białochowa i Łysakowa. Przybierają najczęściej kształt owalnych pagórków o spłaszczonych wierzchołkach i wysokościach względnych nieprzekraczających 15 m. Oprócz wypukłych form glacialnych, na rozpatrywanej wysoczyźnie, występują też formy wklęsłe: rynny subglacialne, zagłębienia wytopiskowe. Rynny subglacialne są zlokalizowane głównie w środkowej i południowej części gminy. Ciągną się z północnego-wschodu na południowy-zachód. W dnach rynien znajdują się koryta rzek: Gardęgi i Pręcawy, przez które zostały częściowo przekształcone. W północnej części rynny rzeki Pręcawy znajdują się również niewielkie jeziora, największe z nich to Gapa, Gubińskie i Środkowe, natomiast w rynnie Gardęgi usytuowane jest Jezioro Kuchnia. Urozmaicheniem powierzchni wysoczyznowej są licznie występujące, niedużych rozmiarów zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie, z niewielkimi jeziorkami lub równinami torfowymi. Południową granicę gminy stanowi dolina Osy, o erozyjnym charakterze, rozwinęła się na osi równoleżnikowo ułożonych rynien marginalnych i obniżen wytopiskowych. Jest to dolina o bardzo zróżnicowanych parametrach morfometrycznych. Głębokość jej dochodzi do ponad 50 m (poniżej ujścia Lutryny). Szerokość doliny w zwężeniach wynosi od 250 do 300 m, a w rozszerzeniach od 600 do 700 m. W dolinie Osy, poza terasą zalewową, stwierdzono fragmenty teras erozyjno-akumulacyjnych. Zbocza są najczęściej strome. Duże różnice wysokości względnych i nachylenia zboczy są przyczyną bardzo intensywnego dalszego rozwoju form erozyjnych. Odpływ wód opadowych, roztopowych i podziemnych przyczynił się do powstania gęstej sieci rozcięć erozyjnych, osiagających głębokości do 30 m i długości ponad 1 km. Dolinki boczne towarzyszą krawędziom na całej jej długości. Występują tu zarówno stare, zawieszone formy denudacyjne, jak i młode, erozyjne o stromych zboczach i wąskich dnach. U ich wylotu ukształtowały się liczne, niewielkie stożki napływowe. Na najbardziej stromych partiach zboczy dolinnych występują czynne osuwiska i obrywy mas skalnych.

Obraz rzeźby terenu ilustruje niżej zamieszczona mapa.

Ryc. 4 Gmina Rogóżno na tle rzeźby terenu – cieniowanie (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego zawartych w „Systemie osłony osuwiskowej” na terenie gminy Rogóżno zarejestrowano 42 osuwiska. Znajdują się one na terenie wsi: Rogóżno Zamek, Kłódka i Szembruk. Ponadto odnotowano 10 terenów zagrożonych występowaniem osuwisk. Ich lokalizację pokazano na niżej zamieszczonej mapie.

Ryc. 5 Lokalizacja osuwisk na terenie gminy Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Warunki przyrodnicze, w szczególności wynikające z budowy geologicznej i litologii osadów powierzchniowych decydują o wytworzeniu typów gleb.

Obszar gminy Rogóżno generalnie cechuje zróżnicowanie gleb, tak pod względem typologicznym, jak i pod względem wartości użytkowej. W znacznym stopniu o rozmieszczeniu danych typów, rodzajów i gatunków gleb decyduje występowanie form morfologicznych terenu.

Położenie obszaru gminy w większości na polodowcowej wysoczyźnie morenowej decyduje o wykształceniu określonych typów gleb.

Na podstawie mapy glebowo-rolniczej w skali 1:25000 na terenie gminy Rogóżno wyróżnia się następujące typy gleb: gleby brunatne, gleby bielice, czarne ziemie, mady i gleby organiczne (torfowe i murszowe).

Wśród wymienionych typów dominują gleby brunatne. Zajmują one ponad 50% powierzchni użytków rolnych. Wśród gleb brunatnych, największy procent zajmują gleby brunatne właściwe. Są to gleby wytworzone z glin całkowitych lub piasków gliniastych i charakteryzują się dużą żyznością. Zaliczane są głównie do klasy IIIa i IIIb, ale występują również w klasie II oraz IVa i IVb. Gleby o niskiej przydatności rolniczej to głównie gleby

bielicoziemne. Występują w zachodniej, południowo-zachodniej, południowej i północnej części gminy. Zostały w większości zalesione w czasach historycznych.

Gleby o bardzo wysokiej przydatności rolniczej należą głównie do kompleksu pszennego dobrego. Zajmują one większość wschodniej części gminy, jednak duże ich płaty są rozsiane również na jej pozostałym obszarze. We wschodniej części są to gleby wylugowane brunatne i kwaśne, natomiast w zachodniej głównie brunatne właściwe. W centralnej znajduje się niewielki płat czarnych ziemi. Gleby tego kompleksu wytworzyły się na glinach lekkich, często pylastych.

Kompleks pszenno-wadliwy zajmuje powierzchnie w dolinach Gardęgi, Pręczawy i niewielkie na południu i wschodzie gminy. Tworzą go gleby brunatne właściwe na glinach lekkich.

Kompleks żytni bardzo dobry składa się głównie z gleb brunatnych wylugowanych, ale również bielcowych i pseudobielcowych. Powstały one z piasków gliniastych mocnych, na glinach. Obszary zajęte przez ten kompleks są rozsiane po całej gminie.

Kompleks żytni dobry występuje przede wszystkim w centralnej części gminy. Utworzył się na glebach brunatnych wylugowanych i kwaśnych zalegających na glinach.

Większość gleb należących do kompleksu żytniego słabego układa się wzdłuż pasa ciągnącego się przez centralną część gminy z północnego wschodu na południowy zachód. Tworzą go przede wszystkim gleby piaskowe różnych typów genetycznych: bielcowe, brunatne kwaśne, rdzawe, zalegające na północy na piaskach luźnych i słabogliniastych, a w centrum na glinach. We wschodniej części z gleb brunatnych wylugowanych i kwaśnych na piaskach słabogliniastych. Na południowozachodnim krańcu gminy kompleks żytni słaby budują mady wytworzone z mad bardzo lekkich i piasków luźnych.

Kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-lubinowy) zajmuje tylko nieduży płat w środkowo-północnej części gminy. Tworzą go gleby piaskowe powstałe z piasków słabogliniastych na podłożu z piasków słabogliniastych i luźnych.

Kompleks zbożowo-pastewny słaby, tworzony przez czarne ziemie, pokrywa dwie powierzchnie: we wschodniej części gminy i w okolicach Przydatków i Piątku. Płat koło Szembruczka powstał z glin lekkich, natomiast położony w okolicach Piątku z piasków gliniastych mocnych zalegających na glinach.

Wzdłuż Pręczawy, Gardęgi i południowej granicy gminy, ciągną się trwałe użytki zielone średnie. Położone na południowych obrzeżach gminy tworzą mady średnie i ciężkie. Nad Gardęgą budują je czarne ziemie z glin lekkich, przy dolnym biegu Pręczawy – czarne ziemie na piaskach gliniastych lekkich na podłożu z piasków luźnych i słabogliniastych. Przy północnym biegu Pręczawy użytki zielone tworzą gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe.

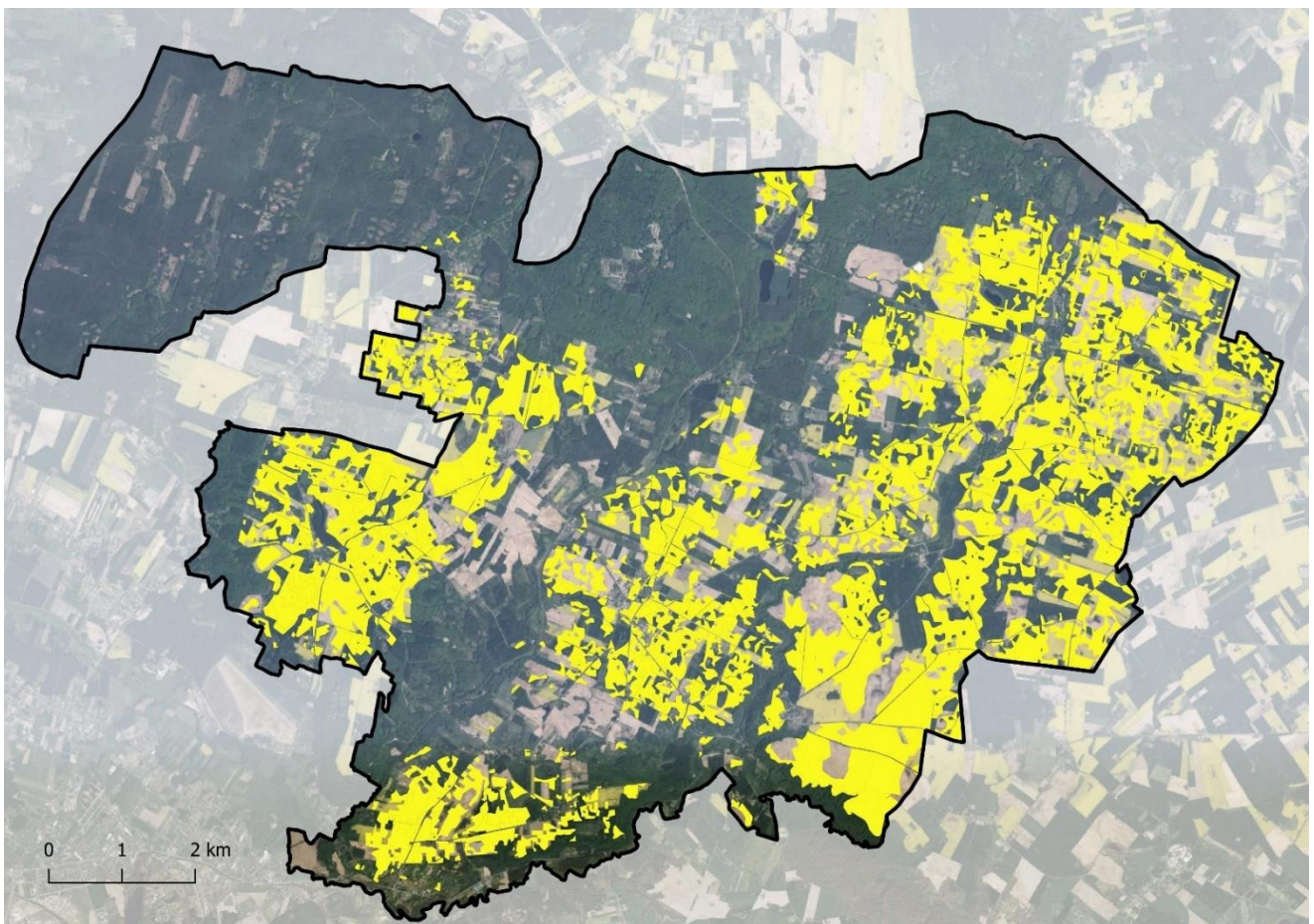
Użytki zielone słabe i bardzo słabe tworzą gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe, czarne ziemie z piasków słabogliniastych i gleby murszowo-mineralne na podłożu piaszczystym.

Gleby na obszarze gminy Rogóżno narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin i rynien polodowcowych występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach.

Brak istotnych źródeł zagrożeń, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby na terenie gminy nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone. W większości także nie są narażone na emisje zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Należy podkreślić, iż przeważającą powierzchnię gminy zajmują gleby klasy bonitacyjnej II i III, które podlegają ochronie prawnej przed zmianą sposobu przeznaczania na cele nierolnicze. Gleby te stanowią ograniczenie dla rozwoju przestrzennego niektórych miejscowości. Sugeruje się, aby w projekcie planu ogólnego grunty te znalazły się w strefie otwartej SO lub strefie produkcji rolniczej SR.

Zasięg przestrzenny tych gleb ilustruje mapa.

Ryc.6 Gleby klas II-III w gminie Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Obszar gminy Rogóżno to tereny głównie użytkowane rolniczo. Zostały w znacznym stopniu odlesione w czasach historycznych. W dużej mierze roślinność omawianego obszaru

uksztaltowała się pod wpływem dotychczasowego użytkowania (głównie agrocenozy pól uprawnych). W wyniku uprawy ziemi nastąpiła zmiana i zubożenie składu gatunkowego w stosunku do potencjalnej roślinności naturalnej. Dominuje roślinność pastwisk, łąk oraz pól uprawnych. Są to zbiorowiska trawiaste o zróżnicowanej wysokości, często roślinności trawiastej towarzyszą kępy samosiewów (krzewy, zadrzewienia). W obrębie przedmiotowych terenów rozwinęła się również roślinność ruderalna – tereny odłogowanych pól uprawnych i nieużytkowanych w różnych fazach: ugory z roślinnością niską ruderalną, tereny przy drogach. Wśród użytków zielonych zasadniczym składnikiem roślinności są zbiorowiska łąk świeżych (*Arrhenatheretalia elatioris*). Wykorzystywane są jako łąki kośne i pastwiskowe. W dolinach cieków (Osa, Gardęga, Pręczawa) występują tereny charakteryzujące się siedliskiem mniej lub bardziej wilgotnym z roślinnością wodolubną. Na terenach o zniszczonej pokrywie glebowo-roślinnej (ugory, nasypy, wydmy itp.) występują murawy piaskowe różne. Murawy zazwyczaj tworzone są przez wąskolistne trawy z udziałem gatunków światłolubnych i psammofilnych (na siedliskach piaszczystych).

Roślinność potencjalną większej części gminy stanowi bogaty grąd subkontynentalny. W północnozachodniej części panują warunki dogodne dla rozwoju boru mieszanego sosnowo-dębowego, a na niewielkim płacie boru sosnowego świeżego. W północnej części gminy, gdyby nie działalność człowieka rozwinęłaby się żyzna buczyna niżowa, natomiast wzdłuż Osy i Pręczawy łąg olszowo-jesionowy, a w południowo-zachodniej części gminy uboga postać łąki subkontynentalnego.

Pod względem florystycznym na terenie gminy Rogóżno przeważają agrocenozy pól uprawnych. Uprawiane są głównie zboża, rzepak i kukurydza. Wielkość pól uprawnych jest zróżnicowana. Na terenach po danych gospodarstwa rolnych (PGR-y) występują pola najczęściej duże, o powierzchni ponad 30 ha. Na terenach indywidualnej własności ziemi występują głównie mniejsze pola o powierzchni kilku lub kilkunastu hektarów.

Głównie na terenach zurbanizowanych występują tereny zieleni urządzonej. Przez pojęcie zieleni urządzonej należy rozumieć zielen planowaną, której układ, fizjonomia oraz różnorodność są efektem przemysłanych działań człowieka. Formy zieleni urządzonej można traktować jako ekosystemy sztuczne, których przetrwanie często uzależnione jest od ingerencji człowieka. Wokół zabudowań gospodarskich, prywatnych posesji, instytucji, a także wzdłuż ulic rosną: świerki pospolite i srebrne, żywotniki, cyprysiki, wierzby, topole, graby, bzy lilaki, kasztanowce zwyczajne, lipy, brzozy, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, jarzębiny zwyczajne, robinie akacjowe, modrzewie, sumaki oraz drzewa owocowe. Spotyka się także złożone z gatunków liściastych zadrzewienia śródpolne, będące siedliskiem dla niewielkich gatunków zwierząt leśnych i ułatwiające migrację większym gatunkom. Do form zieleni urządzonej zalicza się, poza parkami podworskimi, cmentarze, skwery, zieleńce, kwietniki, aleje i szpalery, klomby, ogródki działkowe, zieleń obiektów sportowych, ale także zielone dachy, itp.

Nieżytki, opłotki, pasy i rowy przydrożne porasta roślinność ruderalna, np. bez czarny, jasnoty, pokrzywy, rumianek bezpłomieniowy, wiesiołek, perz, mniszek lekarski, komosy, babki, bylice, krwawnik, łopian, pokrzywy, wrotycz pospolity, gwiazdnica pospolita, żółtlica drobnokwiatowa, cykoria podróżnik, jaskry, koniczyzny biała i różowa, lucerna, wyka, powój, łubin, czy starzec wiosenny. Na obrzeżach pól występują także skrzypy polne.

Południowa część gminy to głównie kompleksy leśne na zboczach i dnie doliny Osy oraz doliny Gardęgi. Najczęściej spotykanymi siedliskami leśnymi w tym rejonie są: grąd subkontynentalny, łągi olszowe, olszowo-jesionowe. Wśród siedlisk nieleśnych najwięcej jest naturalnych, eutroficznych zbiorników wodnych i torfowisk. W północnej, północno-zachodniej i południowo-zachodniej części gminy dominują siedliska lasów mieszanych. Rośnie na nich sosna pospolita z udziałem dębów: szypułkowego i bezszypułkowego, niekiedy buka, świerka. Znaczną powierzchnię zajmują lasy mieszane liściaste. Są one najbogatsze pod względem składu gatunkowego roślin. Rosną tutaj dąb szypułkowy, buk zwyczajny, lipa drobnolistna, klon jawor i klon pospolity. W dolinach rzek występują siedliska lasów łęgowych i olsów jesionowych, gdzie rosną: dąb szypułkowy, jesion wyniosły, wiąz polny i szypułkowy, klon polny, czarna i biała topola i wierzba krucha. Bezodpływowe obniżenia terenu (bagna) zajmują olsy, z występującymi tam olszą czarna i szarą.

Szatę roślinną obszaru gminy Rogóźno, poza kompleksami leśnymi, stanowią parki podworskie oraz zadrzewienia przydrożne, śródpolne i przywodne.

Na terenie gminy występują parki i założenia podworskie w miejscowościach: Białochowo, Budy, Gubiny, Kłódka, Łąki, Łysakowo, Rogóźno Zamek, Piątek, Skurgwy, Sobótka, Szembruczek, Szembruk. Oprócz znaczenia historycznego, architektonicznego i naukowo-dydaktycznego pełnią też funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze. Są często jedynymi enklawami zieleni na bezleśnych obszarach wysoczyzny morenowej. Jednak w większości parki są zaniedbane, mają nieczytelny układ przestrzenny i nie funkcjonujący system wodny. Wymagają w większości rewaloryzacji, niekiedy wręcz rekonstrukcji oraz fachowej pielęgnacji.

Na terenie gminy zachowało się wiele cennych alei drzew. Wzdłuż drogi z Rogóźna do Skurgiew ciągnie się aleja tworzona początkowo głównie przez klony, a dalej przez lipy. Również drodze z Gubin do Białochowa towarzyszą aleje kasztanowa, lipowa i dębowa. Na zachód od wsi Białochowo znajduje się pomnikowa aleja kasztanowa. Pobocza drogi z Szembruczka na północ zdobią lipy i jesiony.

Naturalne zespoły roślinne występują również w podmokłych obniżeniach, przy czym jest to roślinność wodna, bagienna i torfowa.

Zasoby fauny na terenie gminy Rogóźno są zróżnicowane. Najbogatsze i najbardziej różnorodne związane są z kompleksami leśnymi Gór Łosiowych, doliny Osy i Gardęgi, kompleksu leśnego Jamy oraz lasów w rejonie Białochowa.

Zaobserwowano na tych terenach około 100 gatunków ptaków, w tym m. in.: bocian czarny, kania czarna, kania ruda, bielik, orlik krzykliwy, krogulec, puszczyk, sowa uszata, włochatka, dudek, kretołów, dzięcioł zielony, piegża, piecuszek, czy zagrożona wyginięciem muchołówka szara. Spośród pozostałych zagrożonych kręgowców w rezerwacie spotkać można piskorza, strzeblę błotną, traszki grzebieniastą i zwyczajną, kumaka nizinnego, grzebiuszkę, ropuchy szara i zieloną, rzekotkę, żaby moczarową, trawną, jeziorową i wodną, padalca, jaszczurki zwinkę i żyworódkę, żmiję zygzakowatą, zaskrońca, jeża wschodniego, kreta, ryjówki aksamitna i malutką, rzęsorka, nocki Nattera i rudego, karliki malutkiego i większego, borowca wielkiego, mopka, gacka brunatnego, wydrę, łasice oraz gronostaja.

Na całym obszarze gminy występują wróblowe, krukowate, różne gatunki gołębi, a także kosy, szpaki, kwiczoły i różne gatunki sikor. W gminie znajdują się liczne gniazda bociana białego, a najliczniejsze są w miejscowościach Rogóźno, Szembruk i Szembruczek. Na obszarach rolniczych można zaobserwować również jaskółki oknówki i dymówki, jeżyki, a w pobliżu zbiorników wodnych kaczki.

W rezerwacie „Dolina Osy” najbogatszej pod względem flory i fauny części gminy znajduje się wiele gatunków roślin i zwierząt rzadkich i chronionych: m.in.: 59 gatunków ptaków (m.in. czapla siwa, bocian czarny, myszołów, orlik krzykliwy, siniak, puszczyk, sowa uszata), kumak nizinny, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, borsuk.

W celu zapewnienia migracji roślin, zwierząt i grzybów wyznacza się tzw. korytarze ekologiczne. Na terenie Polski jedynym kompleksowym i mającym solidne podstawy naukowe systemem korytarzy ekologicznych jest sieć korytarzy ekologicznych wyznaczonych przez ZBS PAN w Białowieży dla migracji dużych ssaków (wilka, rysia, jelenia i łośa). Na obszarze gminy Rogóźno, w jej części północnej, zachodniej i południowej znajdują się fragmenty korytarzy ekologicznych: GKPN-14A Lasy Iławskie-Bory Tucholskie, KPN-14B „Lasy Brodnickie – Dolina Wisły”, co ilustruje mapa.

Ryc. 7 Gmina Rogóźno na tle korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków (źródło: opracowanie własne na podstawie: mapa.korytarze.pl)

Korytarz GKPn-14A ma rangę korytarza „głównego”. Korytarze są odnogami Korytarza Północnego (KPn), który w ujęciu krajowym łączy Puszcę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z doliną Biebrzy, Puszcą Piską, lasami Napiwodzko-Ramuckimi i Pojezierzem Iławskim. Przebiega przez dolinę Wisły do Borów Tucholskich, Pojezierza Kaszubskiego, Puszczy Koszalińskiej, Goleniowskiej i Wkrzańskiej. Przechodząc przez Lasy Krajeńskie i Wałeckie, łączy się także z Lasami Drawskimi, a następnie dochodzi przez Puszcę Gorzowską do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Korytarze ekologiczne nie są formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, jednak wszelka działalność inwestycyjna w obrębie korytarzy ekologicznych powinna być tak projektowana, aby zapewnić ich drożność.

Obszar gminy Rogóźno charakteryzuje się zróżnicowanymi walorami krajobrazowymi. Mimo tego, iż przeważająca część gminy znajduje się na polodowcowej wysoczyźnie morenowej, to fizjonomia krajobrazu wysoczyznowej części gminy jest zróżnicowana. Związane jest to z występowaniem: różnych rodzajów zabudowy, terenów lasów i zadrzewień, rynien polodowcowych, jezior oraz zróżnicowanej rzeźby terenu.

Najbardziej eksponowaną w krajobrazie formą rzeźby terenu jest dolina Osy. Płyne ona w głębokiej w większości zalesionej dolinie. Urozmaicona krajobrazowo jest północno-

zachodnia część gminy w obrębie Gór Łosiowych. Znajdują się tu liczne formy wydmowe porośnięte lasem oraz obniżenie jeziora Głębocek. W krajobrazie wyróżniają się doliny Gardęgi i Pręczawy. Obie rzeki płyną w wąskich, głębokich dolinach. Pręczawa po wypływie z jeziora Kuchnia płynie przez tereny rolnicze, a następnie przez tereny leśne objęte ochroną rezerwatową. Pręczawa płynie na przemian przez tereny rolne i leśne. Wymienione wyżej tereny należą do najcenniejszych pod względem krajobrazowym. Chronione są jako park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu i obszar Natura 2000.

W środkowej części gminy krajobraz rolniczy urozmaica zabudowa największej wsi: ośrodka gminnego Rogóžno. Przeważa zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, usługowa i produkcyjna. Uzupełnienie stanowią oczka wodne i enklawy zadrzewień. W południowo-zachodniej części gminy na kontakcie wysoczyzny morenowej i doliny Osy kształtuje się zabudowa wsi Kłódka, przeważnie mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa. W zachodniej części gminy w krajobrazie wyróżnia się zabudowa wsi Białochowo, Skurgwy i Zarośle. Jest ona w dużej części skupiona (mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa). Krajobraz urozmaicają jeziora, oczka wodna enklawy zadrzewień. W północnej części gminy, w enklawie śródleśnej, nad dwoma niewielkimi jeziorami, znajduje się wieś Budy z zabudową mieszkaniową jednorodziną i zagrodową. W południowo-wschodniej części gminy, w pobliżu krawędzi wysoczyzny morenowej, znajduje się zabudowa wsi Rogóžno Zamek z zabudową mieszkaniową wielorodziną, budynkami zakładu rolnego. W północno-wschodniej części gminy w falistym krajobrazie rolniczym znajduje się zabudowa kilku wsi: Szembruk, Szembruczek, Bukowiec, Gubiny. W dużej części zabudowa jest zwarta. Krajobraz urozmaica dolina rzeki Gardęgi oraz niewielkie jeziora i oczka wodne. Wysoczyzna morenowa jest bezleśna. Krajobraz wzbogacają enklawy zadrzewień śródpolnych, zadrzewienia na miedzach i w obrębie zagłębień wytopiskowych.

W przestrzeni gminy występują dominanty krajobrazowe tj.: kominy, maszty, wieże telekomunikacyjne. Ponadto w zachodniej części gminy znajduje się 1 elektrownia wiatrowa (na terenie wsi Skurgwy. Obniża ona wartości estetyczne krajobrazu. Kolejnym elementem dysharmonijnym w krajobrazie są napowietrzne linie elektroenergetycznych wysokiego i najwyższych napięć. Zwłaszcza niedawno wykonana dwutorowa linia 400kV Bydgoszcz Jasiniec – Węgrowo – granica z woj. pomorskim wyraźnie obniża walory krajobrazowe. Linia ta prowadzi w szczególności przez dolinę Osy.

Obszar gminy Rogóžno w znacznej części zbudowany jest z utworów gliniastych, trudno przepuszczalnych lub nieprzepuszczalnych, co przy dużym urozmaiceniu rzeźby terenu i małej lesistości utrudnia infiltrację wód opadowych, a ułatwia spływ powierzchniowy i rozwój sieci hydrograficznej. Północny fragment obszaru gminy Znajduje się w dorzeczu Zalewu Wiślanego. Prawie cały obszar gminy położony jest w obrębie zlewni II rzędu: rzeki Osy, prawobrzeżnego dopływu Wisły. Prawostronnymi dopływami Osy są Gardęga i Pręczawa.

Na terenie gminy występują trzy duże obszary bezodpływowe. Największy – o powierzchni 4,85 km² leży między dolnymi zlewniami Gardęgi i Pręczawy, drugi zajmujący 2,14 km² znajduje się w widłach Pręczawy i jej dopływu – Czerwonej Wody, a trzeci - 0,95 km² nad Jeziorem Białochowskim.

Osa jest największą rzeką przepływającą przez gminę. Całkowita jej długość dochodzi do 109,8 km, w tym na terenie gminy 11,2 km, obszar zlewni zajmuje 1605 km². Osa wypływa z Jeziora Perkun. Na odcinku przecinającym gminę Rogóżno malowniczo meandruje w głęboko wciętej dolinie. Poniżej Kłódki rzeka została spiętrzona, poniżej jazu odgałęzia się od niej rów Trynka.

Gardęga jest prawostronnym dopływem Osy o długości 52,7 km i powierzchni zlewni 323,3 km². Uchodzi do niej we wsi Rogóżno Zamek. Wypływa na obszarze wytopiskowym koło wsi Czerwona Woda na południe od Susza. Przez obszar gminy przepływa doliną wcinającą się w powierzchnię ziemi na głębokość dochodzącą do 50 m.

Drugim dopływem Osy w obrębie gminy Rogóżno jest Pręczawa, o długości 17,75 km, w tym 15,17 km na terenie gminy. Wypływa z mokradeł powstałych z zarastających jezior w okolicach Gardei. Dolina Pręczawy wcina się na głębokość 10-30 m. W górnym odcinku rzeka przepływa przez ciąg jezior: Kociołek, Środkowe, Gapa i Gubińskie. Głównym dopływem Pręczawy jest ciek Czerwona Woda odprowadzający wody z mokradeł w rejonie wsi Zarośle.

Według danych IMGW na wodowskazu Lisnowo strefę stanów średnich w Osie określa się na 48-138 cm, a wartość średnich przepływów na 3,97- 0,83 m³/s (lata 1971-75), a na wodowskazu w Rogóżnie (lata 1966-1975) średni stan wynosił 93 cm i średni przepływ 4,6 m³/s. Osa na przeważającej długości, silnie meandrując, płynie w głęboko wciętej dolinie, przyjmując większe i mniejsze dopływy. Zlewnia Osy ma charakter typowo rolniczy.

Na terenie gminy występuje gęsta sieć cieków okresowych i epizodycznych, co wiąże się z rzeźbą terenu i wykształceniem utworów powierzchniowych. Występują one głównie w środkowej i wschodniej części gminy, na terenach użytkowanych rolniczo i gęstej sieci obniżen terenowych, w których okresowo, na nieprzepuszczalnym podłożu, gromadzą się wody opadowe i roztopowe. Cieki okresowe odprowadzają nadmiar tych wód.

Geneza występujących na terenie gminy jezior jest związana z głównymi formami geomorfologicznymi tj. jeziorami rynnowymi i wytopiskowymi. W granicach gminy znajduje się 11 jezior o powierzchni powyżej 1 ha.

Największym jeziorem gminy jest Kuchnia o powierzchni całkowitej 56,9 ha, maksymalnej głębokości 5,1 m, średniej 2,3 m i objętości 1299,6 tys. m³. Powierzchnia jego zlewni wynosi 282,2 km². Jest ono położone w obrębie zlewni Gardęgi. Ponadto na terenie gminy znajduje się kilka mniejszych jezior: Białochowskie, Kociołek, Środkowe, Gapa i Gubińskie oraz Głęboćek.

Poza jeziorami, na terenie gminy Rogóżno występuje bardzo gęsta sieć niewielkich zbiorników wodnych pochodzących z wytopienia brył martwego lodu w obniżeniach

międzymorenowych, są to tzw. "oczka wytopiskowe". Powierzchnia tych zbiorników rzadko przekracza 0,5 ha. Obecnie obserwuje się szybki ich zanik na skutek przeprowadzonych melioracji oraz prac agrotechnicznych.

Ważnym zagadnieniem dotyczącym wód powierzchniowych jest ich retencja, czyli zdolność gromadzenia i przetrzymywania jej przez określony czas dla wykorzystania w chwili wystąpienia największego zapotrzebowania. Zdolność tę posiadają koryta rzek, ich doliny, ciekiki, mokradła, las, grunt i gleba wraz z pokryciem, zbiorniki wodne naturalne i sztuczne, w których woda gromadzi się w okresie wystąpienia nadmiarów. Woda ta może być oddawana podczas wystąpienia deficytów. Retencja ma również za zadanie regulację i kontrolę obiegu wody w środowisku. Na obszarze gminy funkcjonują systemy melioracyjne. W największym stopniu zmeliorowana jest środkowa i północno-zachodnia część gminy. Melioracje objęły głównie grunty orne, a także obszary użytków zielonych.

Pod względem hydrogeologicznym gmina Rogóźno, tak jak cały rejon grudziądzki, zaliczona jest do regionu północno-mazowieckiego makroregionu wschodniego Niżu Polskiego tworzącego 3 ciągle piętra wodonośne (kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe). Lokalnie sytuacja ta wykazuje nawet duże modyfikacje, tzn. istnienie więcej niż 3 poziomów wodonośnych, bądź brak któregoś z nich (Malinowski 1991). Inne podziały zaliczają rejon grudziądzki do rejonu Doliny Dolnej Wisły regionu Mazurskiego (Płochniewski, 1988). Jednak bez względu na przynależność autorzy są zgodni, iż w rejonie doliny Dolnej Wisły wyróżnia się generalnie 3 poziomy wodonośne związane z kredą górną, trzeciorzędem i czwartorzędem.

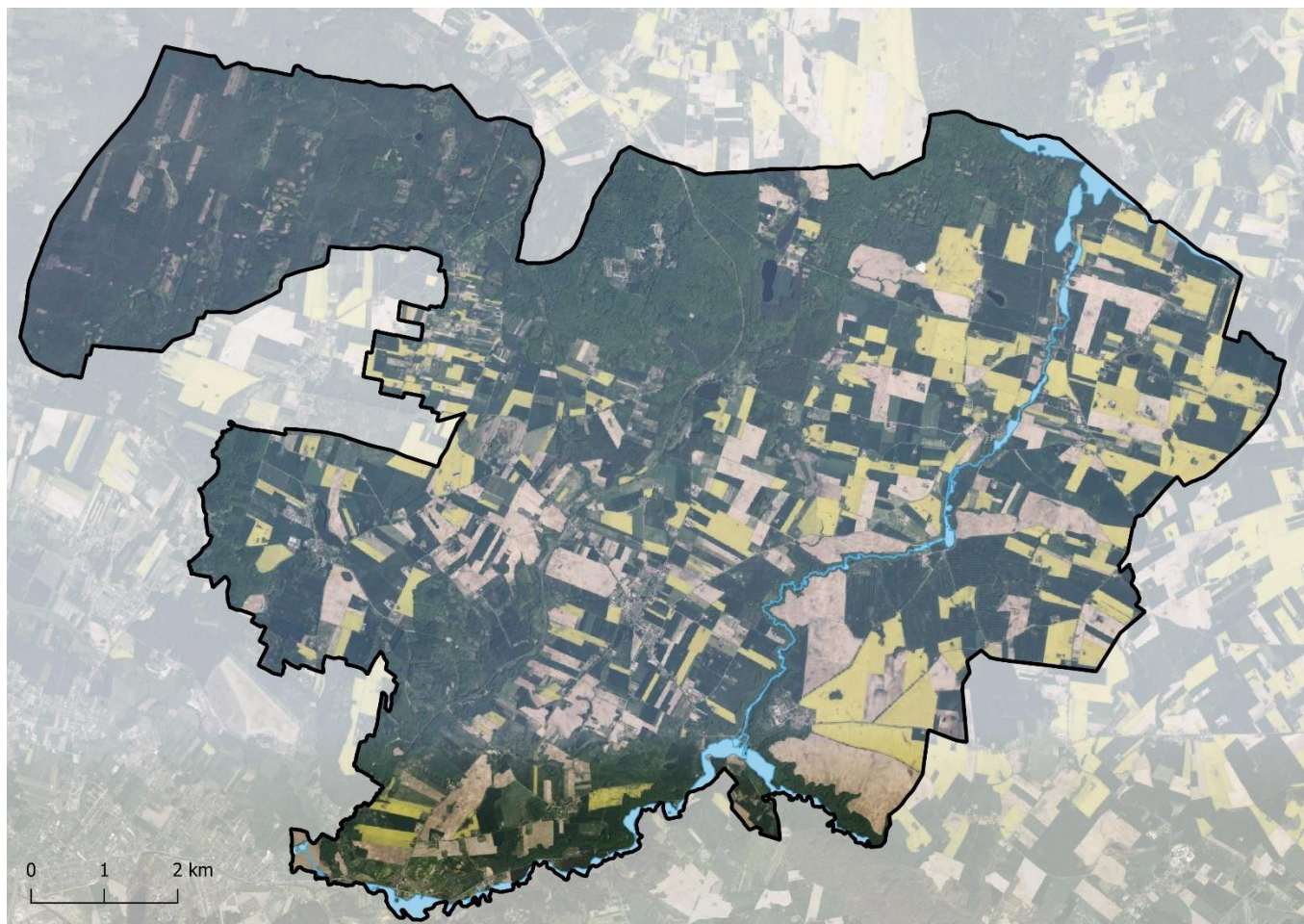
Poziom kredowy obejmuje margle i wapienie margliste i występuje tylko lokalnie. Warstwa wodonośna występuje z reguły 90-100 metrów pod powierzchnią terenu. Stwierdzona wydajność mieści się w przedziale 20-40 m³/h. Poziom trzeciorzędowy budują piaski i piaski mułkowate należące do miocenu (południe omawianego terenu) i oligocenu (północ omawianego terenu). Poziom ten występuje na głębokości 70-120 metrów. Wydajność warstwy wynosi 10-30 m³/h, miejscami nawet 90 m³/h, przy czym poziom trzeciorzędowy nie tworzy ciągłej warstwy na omawianym terenie i występuje tylko lokalnie. Generalnie brak go w wielu miejscach środkowej i południowej części rejonu.

Poziom czwartorzędowy - główny poziom użytkowy - stwierdza się na głębokościach do 20 metrów pod powierzchnią terenu, a na kępach wysoczyznowych od 20 do 60 metrów. Jest to poziom o swobodnym zwierciadle wody gruntowej. Średnie miąższości warstwy wodonośnej wahają się od 5 do 15 metrów lokalnie do 25 metrów.

Czwartorzędowe poziomy wodonośne cechuje duża zmienność, która jest uzależniona od warunków geologicznych. Na wysoczyznach można wyróżnić 3 poziomy plejstoceny, na równinach sandrowych 2 poziomy wodonośne, natomiast w dnie kotliny 1 poziom plejstoceny oraz 1 poziom holoceny. Poziom plejstoceny tworzy bardzo zasobne źródło wody pitnej, które zostało wydzielone jako zbiornik nr 129 Dolnej Osy na mapie Głównych

Zbiorników Wód Podziemnych wymagających specjalnej ochrony. Zbiornik ten znajduje się poza terenem gminy Rogóżno.

Zagrożenie związane z powodzią na terenie gminy Rogóżno występuje od strony rzeki Osy i rzeki Gardęgi, co ilustruje mapa.

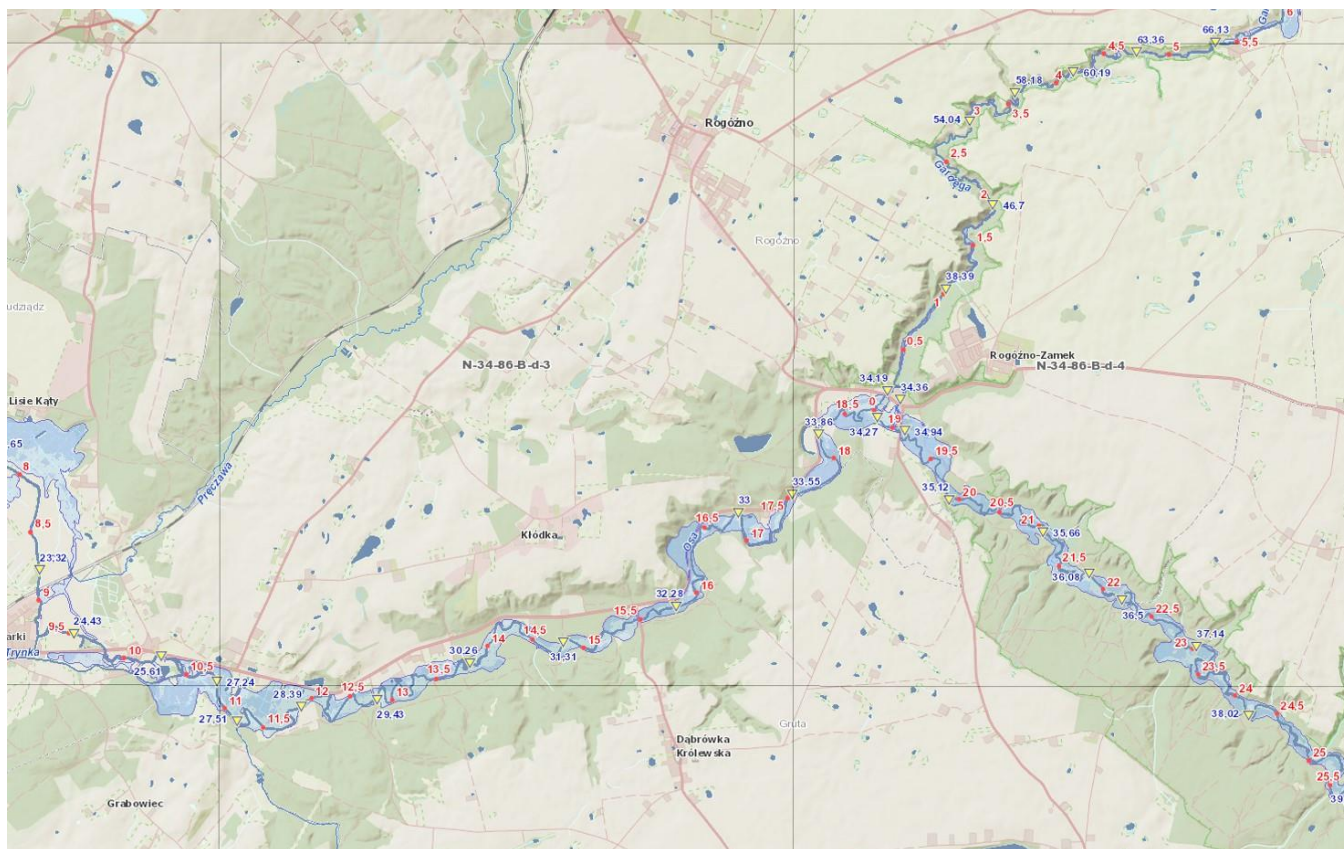

Ryc. 8 Gmina Rogóżno na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

Na załączniku graficznym do opracowania ekofizjograficznego pokazano zasięgi: obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (woda 1%), obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (woda 10%). Na tych obszarach obowiązują zasady dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów określone w art. 166 ustawy – Prawo wodne. Uwzględniają one prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, a także jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie.

Warto zaznaczyć, że rzędne wody 100-letniej różnią się z biegiem Osy.

W rejonie wsi Kłódka (na granicy z gminą Grudziądz) rzędna wody 1% wynosi 25,61 m n.p.m. (10 km biegu rzeki). Ilustruje to mapa.

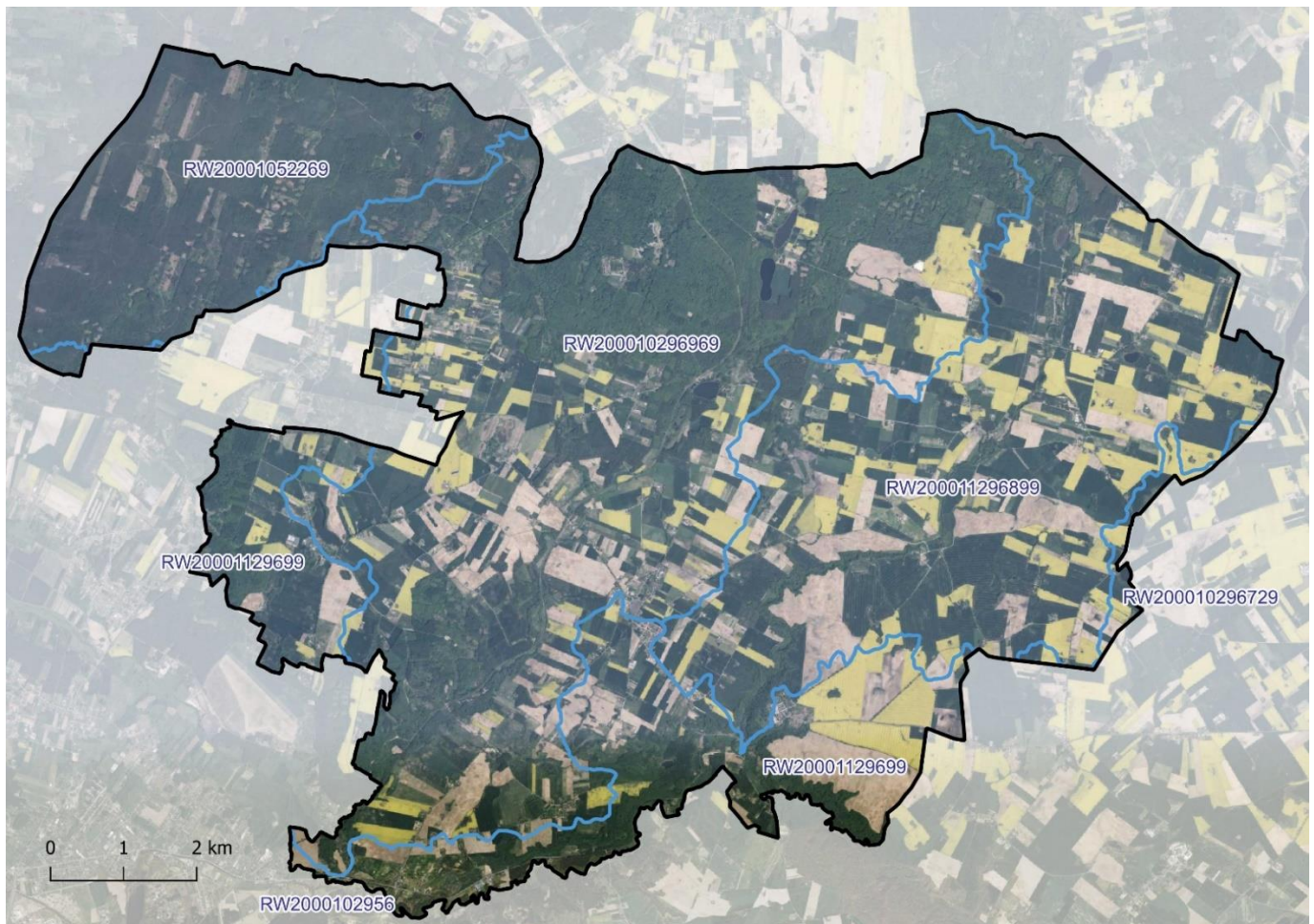
Ryc. 9 Rzędne wody 1% wzdłuż biegu Osy (źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP)

Także rzędne wody 1% wzdłuż biegu Gardęgi różnią się w jej biegu. Ilustruje to mapa.

Należy ponadto zwrócić uwagę, że przy wprowadzaniu nowej zabudowy oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na tereny dotychczas użytkowane rolniczo zmieniają się stosunki wodne. W szczególności należy zwrócić uwagę na fakt potencjalnej możliwości utraty drożności systemów melioracyjnych. Konieczne jest zapewnienie odprowadzania nadmiaru wód w szczególności wód opadowych poprzez stosowanie odpływu podziemnego, w miejsce dotychczasowego systemu rowów powierzchniowych. Wody opadowe z terenów utwardzonych (dróg i parkingów) powinny być ujmowane do kolektorów i podczyszczane, jeśli wymagają tego przepisy szczególne, natomiast wody z pozostałych terenów powinny być retencjonowane i wykorzystywane do nawadniania.

RW20001129699 Osa od jez. Płowęż do ujścia,
RW200011296899 Gardęga od Dopływu z jez. Klasztorne do ujścia,
RW200010296969 Pręczawa,
RW20001052269 Kanał Palemona,
RW200010296729 Łasinka
RW2000102956 Kanał Trynka.

Ilustruje to mapa.

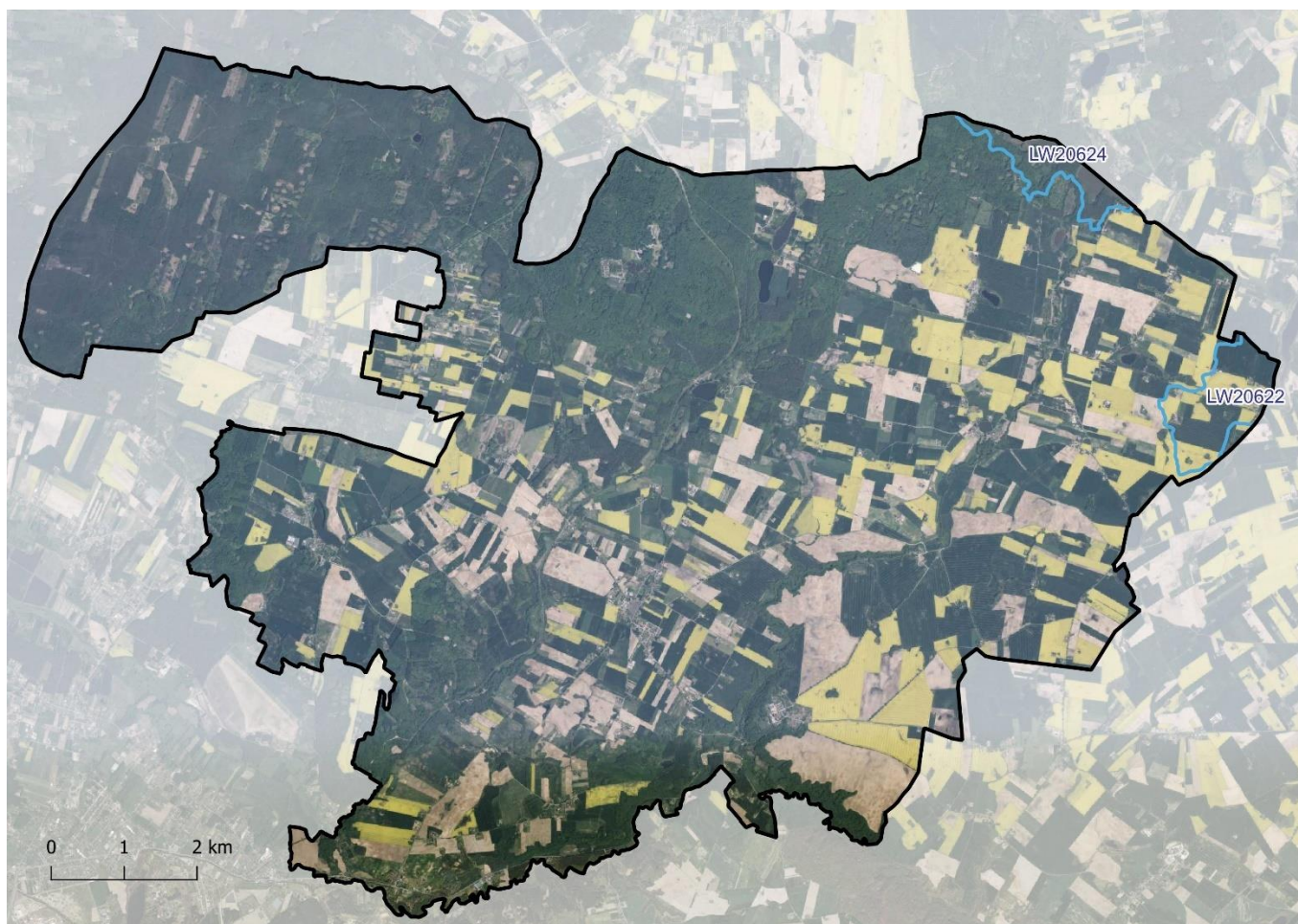
Ryc. 11 Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych w gminie Rogóźno (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

oraz w granicach dwóch części wód powierzchniowych jeziornych:

LW20624 Kuchnia

LW20622 Nogat

Ilustruje to mapa.

Ryc. 12 Jednolite części wód powierzchniowych jeziornych w gminie Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

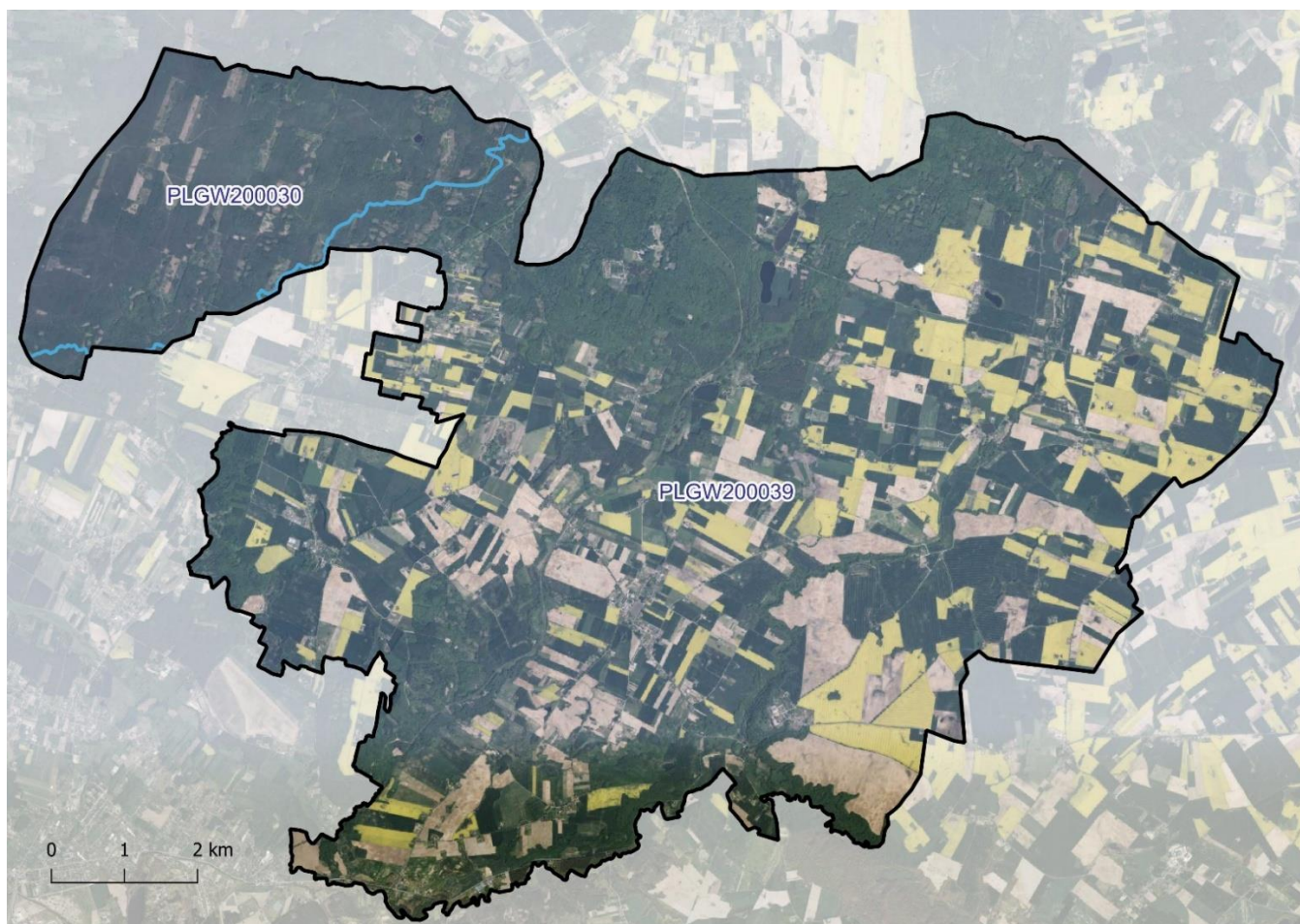
Gmina Rogóżno leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych:

PLGW200029 (środkowa, południowa, wschodnia i północna część gminy)

PLGW200030 (północno-zachodnia część gminy)

Obie części wód są niezagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Zasięg przestrzenny tych części wód na terenie gminy Rogóżno ilustruje to mapa.

Ryc. 13 Jednolite części wód podziemnych w gminie Rogóżno (źródło: wody.isok.gov.pl)

Klimat obszaru gminy Rogóżno należy do typu przejściowego, charakterystycznego dla całego Niżu Polskiego. Gmina wg regionalizacji klimatycznej Alojzego Wosia leży na pograniczu dwóch regionów klimatycznych. Część północna gminy leży w regionie IV „Dolnej Wisły”, natomiast część południowa leży w granicach regionu IX „Chełmińsko-Toruńskiego”.

Klimat gminy jest typowo przejściowym między klimatem morskim, a kontynentalnym. Znajduje to wyraz w dużej zmienności i różnorodności układów pogody. Średnia roczna temperatura powietrza atmosferycznego kształtuje się na poziomie $6,9^{\circ}\text{C}$. Najchłodniejszy miesiąc to styczeń, w którym średnia temperatura wynosi $-3,8^{\circ}\text{C}$, najcieplejszym natomiast lipiec z temperaturą $17,3^{\circ}\text{C}$. Obszar ten charakteryzuje się zimą, trwającą 91 dni, z kolei lato trwa 90 dni. Liczba dni pogodnych to około 50, a pochmurnych 130. Na obszarze tym, najczęściej występują wiatry zachodnie – 13,1%, a wiatry z całego sektora zachodniego (W, NW i SW) występują przez 44,5% przypadków w roku. Z kolei najrzadziej występują wiatry z południa (7,7%) i północy (8,6%). Wiatry najczęściej wieją z prędkością 1-2 m/s i są klasyfikowane, jako bardzo słabe oraz słabe - 2-4 m/s. Występują one w 70% przypadkach. Wieją najczęściej latem i jesienią. Tak duża ilość wiatrów słabych i bardzo słabych świadczy o występowaniu warunków niekorzystnych do rozprzestrzeniania ewentualnych zanieczyszczeń powietrza.

Dla obszaru gminy Rogóżno, mimo średnich rocznych opadów rzędu 600 mm, klimatyczny bilans wody (ujemna różnica między opadami, a parowaniem) wynosi 115 mm. Tak duże niedobory wody istotnie determinują warunki produkcji rolniczej.

Warunki topoklimatyczne czyli tzw. klimatu lokalnego, uzależnione są od wielu czynników, do których przede wszystkim należą: ukształtowanie terenu, ekspozycja zboczy, użytkowanie i sposób zagospodarowania terenów oraz intensywność zabudowy. Jako najbardziej korzystne dla zabudowy należy uznać tereny płaskie lub nieznacznie nachylone w kierunku południowym i zachodnim zbocza. Najmniej korzystne warunki topoklimatyczne panują na terenach podmokłych, o płytkim poziomie zalegania wód gruntowych oraz tereny o ekspozycji w kierunku północnym. Na tych terenach nie należy planować nowej zabudowy. W tym kontekście daje się zauważyć lokalny podział klimatyczny gminy. Północna, północno-zachodnia, południowo-zachodnia i południowa część gminy położona w obrębie terenów leśnych, w sąsiedztwie jezior i w dolinie Osy charakteryzuje się większą wilgotnością, bardziej równomierną temperaturą średnią, lecz jednocześnie predyspozycjami do zalegania mgieł i przygruntowych przymrozków. Chłodne powietrze spływa w szczególności doliną Osy i z tego względu jest tam chłodniej niż na wysoczyźnie. Na terenie gminy nie zaznacza się zjawisko „wysp ciepła” charakterystycznych dla terenów silnie zurbanizowanych. Część wysoczyznowa charakteryzuje się większą zmiennością temperatur oraz okresowo silnymi wiatrami.

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo korzystnym topoklimatem. Przeważającą powierzchnię zajmują tereny o korzystnym klimacie lokalnym dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, usługowego, ogrodnictwa, turystyki i rekreacji. Są to tereny przeważnie falistej rzeźbie terenu lub o zboczach dość łagodnie nachylonych. Tereny o dużych spadkach są przeważnie zalesione.

Na terenie gminy nie występuje problem nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, bowiem według dokonanych klasyfikacji (Raporty WIOŚ, GIOŚ) gmina Rogóżno niezmiennie znajduje się w najkorzystniejszej klasie A, tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w klasyfikacjach dokonanych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Nie ma więc potrzeby podejmowania szczególnych działań ochronnych.

Na terenie gminy Rogóżno nie występują znacząco uciążliwe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Najistotniejsze zanieczyszczenia to emisje energetyczne z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii, z zakładów produkcyjnych (głównie w Rogóźnie, Rogóźnie Zamku, Skurgwach, Białochowie, Szembru, Zarośle), z dróg krajowych, wojewódzkiej, parkingów i obiektów komunalnych. Uciążliwe mogą być emisje odorów z ferm tuczu i ubojni zwierząt sąsiadujących z zabudową mieszkaniową, z oczyszczalni ścieków w Rogóźnie oraz z obiektów produkcyjnych. Głównym sposobem zaopatrzenia ludności w ciepło są źródła indywidualne.

Wyniki generalnego pomiaru ruchu GPR z 2020/2021 r. w rejonie gminy Rogóżno wskazują na niewielkie natężenie ruchu pojazdów na drogach krajowych i wojewódzkiej

prowadzących przez terytorium gminy. Na odcinku drogi krajowej nr 16 prowadzącej przez południowy teren gminy (wsie Kłódka i Rogóźno Zamek) średnie natężenie ruchu wyniosło 5345 pojazdów na dobę. Na odcinku drogi krajowej nr 55 prowadzącej przez teren gminy (tereny leśne oraz niezabudowane terytoria wsi Białochowo i Zarośle) średnie natężenie ruchu wyniosło 4976 pojazdów na dobę. Natężenie ruchu pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 535 prowadzącej od DK16 do Rogóźna wyniosło 1576 pojazdów na dobę. W porównaniu z wynikami poprzednich pomiarów notuje się wzrastające natężenie ruchu pojazdów, a tym samym wzrost ich uciążliwości. Uciążliwość dróg powiatowych jest niewielka.

Ilustruje to poniższa rycina.

Ryc. 14 Rejon gminy Rogóźno na tle mapy średniego natężenia ruchu pojazdów (źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021)

Istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest tzw. niska emisja. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja z kominów palenisk domowych, gdzie emitor (komin) odprowadzający spaliny znajduje się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Uciążliwość związana z niską emisją jednakże charakteryzuje się wahaniami sezonowymi. W sezonach grzewczych wzrost zanieczyszczeń związany jest ze spalaniem paliw kopalnych w paleniskach domowych. W obrębie obszaru gminy większość palenisk to tradycyjne systemy ogrzewania bazujące na paliwa stałych (węgiel, miał węglowy, drewno). Nowa zabudowa jest

już w dużej części wyposażana w nowoczesne systemy ogrzewania niskoemisyjne i bezemisyjne np. pompy ciepła. Gmina dotychczas nie została zgazyfikowana.

Wyniki monitoringu powietrza prowadzone przez GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy za 2023 rok wskazują na ogólnie dobrą jakość powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej, do której należy m.in. gmina Rogóżno. Ocena pod kątem ochrony zdrowia do klasy C zakwalifikowała strefę ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2. W strefie w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel. Szczególną uwagę zwrócić należy na wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowano w 2023 r. na sześciu spośród jedenastu stacji pomiarowych w województwie. Przekroczeń tych nie odnotowano m.in. w gminie Rogóżno.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 r. pomiary jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie oparte na wynikach modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenia w strefie kujawsko-pomorskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego. W porównaniu z oceną roczną jakości powietrza za rok 2022, poprawa klasy strefy kujawsko-pomorskiej wystąpiła w przypadku pyłu zawieszonego PM10 (zmiana z klasy C na A). Poza redukcją poziomu benzo(a)pirenu nie ma zatem konieczności podejmowania działań naprawczych.

Obszar gminy Rogóżno w części prezentuje wysokie walory przyrodnicze i z tego względu jest objęty ochroną prawną. Jest to ochrona w dwóch podstawowych aspektach. Znaczna część gminy znajduje się w zasięgu form ochrony przyrody: trzy rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu i obszar Natura 2000. Są to formy objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, gdzie obowiązują ściśle określone zakazy, czynna ochrona ekosystemów lub konieczność zachowania przedmiotów ochrony i integralności obszarów. Natomiast znaczna część gminy to tereny występowania użytków rolnych o wysokiej przydatności rolniczej klas bonitacyjnych II i III, które są chronione przed przeznaczaniem na cele nierolnicze. Tereny lasów są chronione przed przeznaczaniem na cele nieleśne. Zmiany przeznaczenia tych gruntów na cele inwestycyjne odbywają się w trybie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Rogóżno znajdują się trzy rezerваты przyrody.

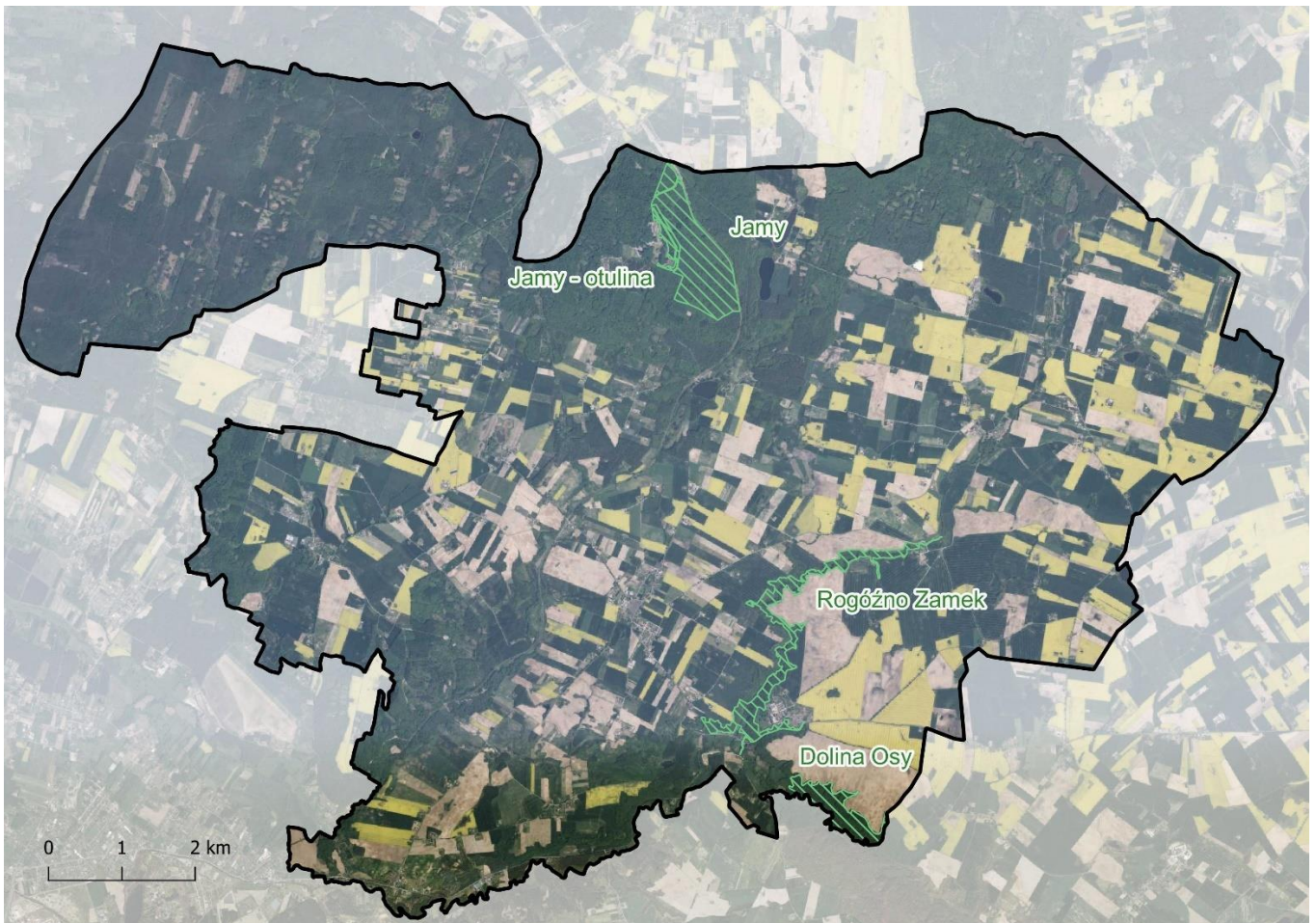
„Jamy”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu "Jamy" (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 5366). Powierzchnia rezerwatu wynosi 106,48 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentów buczyny pomorskiej oraz zbiorowisk grądowych. Dla rezerwatu określono rodzaj – leśny. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - fizjocenotyczny, podtyp – zbiorowisk leśnych; ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy, podtyp - borów mieszanych nizinnych. Teren rezerwatu jest płaski z niewielkimi, bezodpływowymi zagłębieniami z torfowiskami przejściowymi. Ponad 60% powierzchni rezerwatu zajmują dęby szypułkowe i buki z wieloma 100-200-letnimi okazami. Położony w rezerwacie mszar torfowcowy-turzycowy charakteryzuje się masowym udziałem wełnianki pochwowatej. Najbardziej cenny z przyrodniczego punktu jest zespół buczyny pomorskiej zajmujący południowe obszary rezerwatu. W rezerwacie obserwować można żerujące czasami łosie, bociany czarne i żurawie.

„Rogóżno Zamek”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu "Rogóżno Zamek" (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 5375). Powierzchnia rezerwatu wynosi 73,45 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wielogatunkowego lasu z udziałem jarzębu brekinii *Sorbus torminalis*, źródlisk oraz wód rzeki Gardęgi. Dla rezerwatu określono rodzaj – leśny. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - krajobrazów, podtyp – krajobrazów naturalnych; ze względu na główny typ ekosystemu: typ – różnych ekosystemów, podtyp – lasów i wód. Podstawowym obiektem ochrony jest wielogatunkowy las liściasty, w którym wyróżnić można zespoły grądu zboczowego z udziałem klonu pospolitego, lipy drobnolistnej, klonu polnego, wiązu górskiego, dębu szypułkowego, a także grądu typowego z udziałem lipy drobnolistnej, grabu pospolitego, dębu szypułkowego, buka zwyczajnego, klonu pospolitego, wiązu polnego, wiązu górskiego, czeremchy pospolitej, sosny pospolitej. Największą osobliwością jest objęty w Polsce ochroną gatunkową jarzab brekinia. Skupisko dziesięciu drzew występujących na terenie rezerwatu uznano za pomnik przyrody. Są to okazy około 120-letnie o wysokości 14–18 metrów i obwodzie w pierśnicy 64–120 cm. W skład rezerwatu wchodzi też odcinek rzeki Gardęgi na odcinku około 7000 metrów oraz powierzchni 4,18 ha oraz jar wyżłobiony przez tę rzekę w wysoczyźnie morenowej. Jar charakteryzuje się bardzo stromymi zboczami o nachyleniu dochodzącym do 45°. Na dnie jaru występuje łąg olszowo-jesionowy z udziałem jesionu wyniosłego, wiązu polnego, czeremchy pospolitej, lipy drobnolistnej. W południowo zachodniej części rezerwatu jest okazałe wzniesienie zwane górą zamkową.

„Dolina Osy”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3222). Powierzchnia rezerwatu wynosi 667,92 ha, w tym 41,73 ha znajduje się na terenie gminy Rogóżno.

Dla rezerwatu określono rodzaj – krajobrazowy. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - Biocenotyczny i fizjocenotyczny, podtyp - biocenozy naturalnych i półnaturalnych; ze względu na główny typ ekosystemu: typ - Różnych ekosystemów, podtyp - mozaiki różnych ekosystemów. Na terenie rezerwatu obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Po stronie południowej doliny Osy zbocza są mocno zdenudowane. Szerokość doliny w zwężeniach wynosi 300-400 m, a w rozszerzeniach dochodzi do 600-700 m. Zbocza doliny Osy rozcinają doliny erozyjne, którymi spływają wody roztopowe i po obfitych deszczach, przyczyniające się (przez nadmierne nawilgocenie) do powstawania licznych osuwisk oraz obrywów. W rezerwacie rosną cenne przyrodniczo lasy, w 8 głównych zespołach roślinnych: oles, łąg jesionowo-olchowy, łąg wiązowo-topolowy, łąg topolowo-wierzbowy, grąd subkontynentalny, wielogatunkowy las zboczowy, buczyna pomorska i dąbrowa świetlista.

Zasięg przestrzenny rezerwatów przyrody ilustruje mapa.

Ryc. 15 Rezerваты przyrody w gminie Rogóźno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

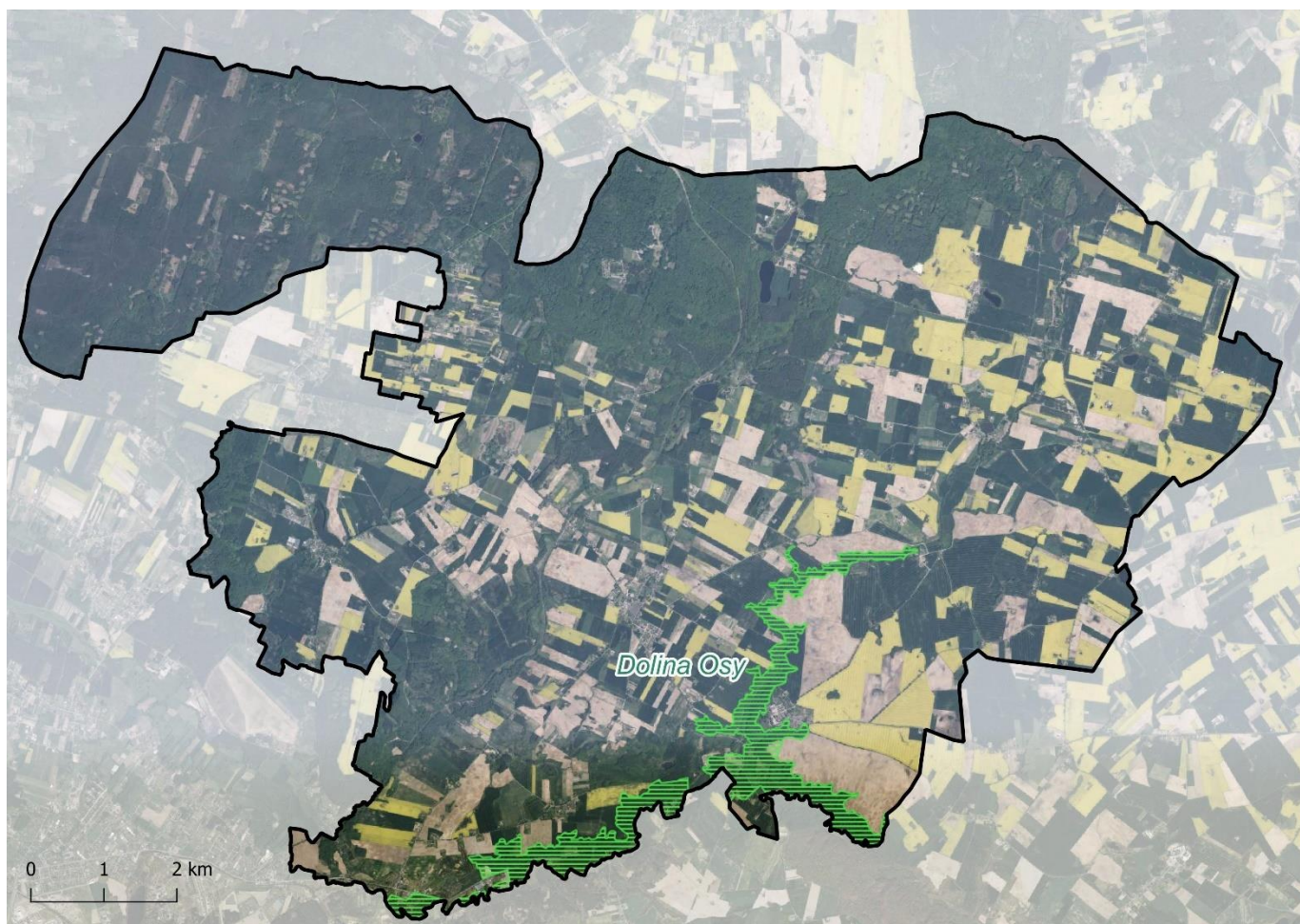
Na obszarze gminy Rogóźno znajduje się jeden obszar Natura 2000.

Obszar Dolina Osy PLH040033 zajmuje fragment południowej części gminy. Dolina Osy, rzeki wyznaczająca granicę pomiędzy Pojezierzem Chełmińskim i Pojezierzem

Łasińskim, ma charakter głębokiej do 40-50 m doliny erozyjnej o szerokości 300-500 metrów. W bezpośrednim otoczeniu ostoji znajdują się obszary wysoczyzn morenowych zbudowane z glin i piasków gliniastych, prawie całkowicie pozbawione lasów. W dolnym biegu rzeki, w którym Osa płynie w głęboko wciętej dolinie o szerokości do 500 metrów, w początkowej części znajduje się kilka niewielkich starorzeczy. Są one w większości silnie zarośnięte, a woda widoczna jest jedynie w kilku miejscach wolnych od roślin. W sąsiedztwie starorzeczy znajdują się łąki (na terasie zalewowej), lub bardzo strome zbocza doliny z wielogatunkowymi drzewostanami (m. in. grądami, olsami, buczynami). Najczęstsze są tu fitocenozy łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* i łągu wiązowo-jesionowego *Ficario-Ulmetum minoris*. Łęg jesionowo-olszowy, preferujący siedliska wilgotniejsze, zajmuje niskie brzegi rzek. Łęg wiązowo-jesionowy charakterystyczny dla siedlisk, mniej zabagnionych, spotykany jest na skrajach dolin rzecznych, ale także tuż przy rzekach, na brzegach wyżej wyniesionych. Ols porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum* związany z miejscami silnie zabagnionymi zajmuje zdecydowanie mniejszą powierzchnię niż oba łągi. Spotykany jest sporadycznie, głównie w dolinie Osy. Obok fitocenoz naturalnych wciąż dużą powierzchnię na opisywanym obszarze zajmują nasadzenia drzew szpilkowych — sosny zwyczajnej, świerka pospolitego i modrzewia europejskiego oraz nasadzenia brzozy. Zachowały się jednak w nich, zwłaszcza w dolnych warstwach lasu niektóre cechy zbiorowisk naturalnych. Obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Osy (PLH040033).

Ochrona obszarów Natura 2000 wymaga, aby wszelka działalność nie prowadziła do zagrożeń dla ptaków i siedlisk ich bytowania oraz do degradacji chronionych siedlisk przyrodniczych oraz do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Szczegółowe zasady ochrony dla obszarów Natura 2000 określają plany zadań ochronnych.

Zasięg przestrzenny obszaru Natura 2000 Dolina Osy ilustruje mapa.

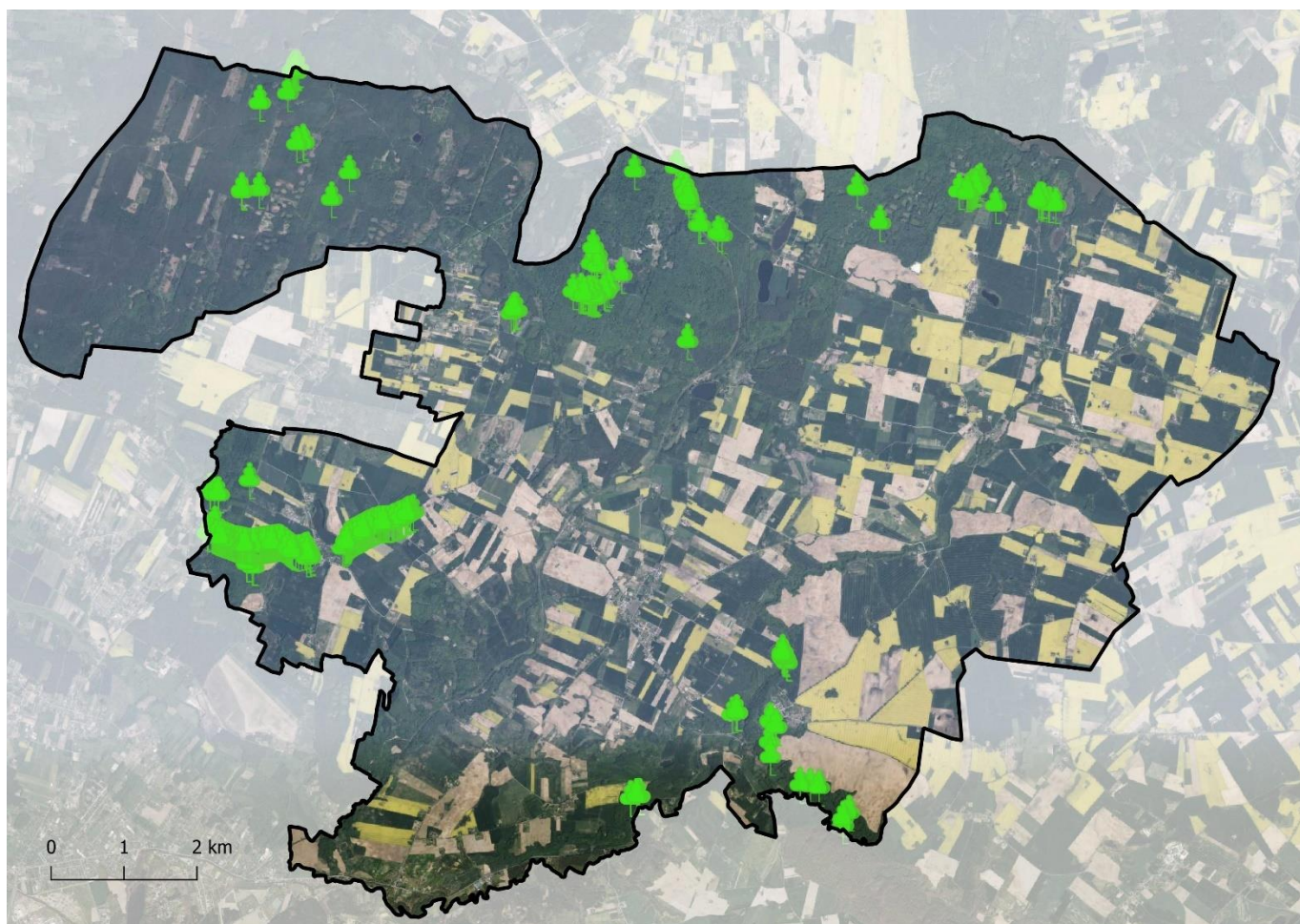

Ryc. 16 Obszar Natura 2000 w gminie Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Na obszarze gminy Rogóżno, według danych GDOŚ, znajdują się 105 uznanych pomników przyrody. Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami. Chronione są między innymi: drzewa pojedyncze, aleja drzew i grupy drzew, objęte ochroną ze względów naukowo-dydaktycznych na walory krajobrazowe.

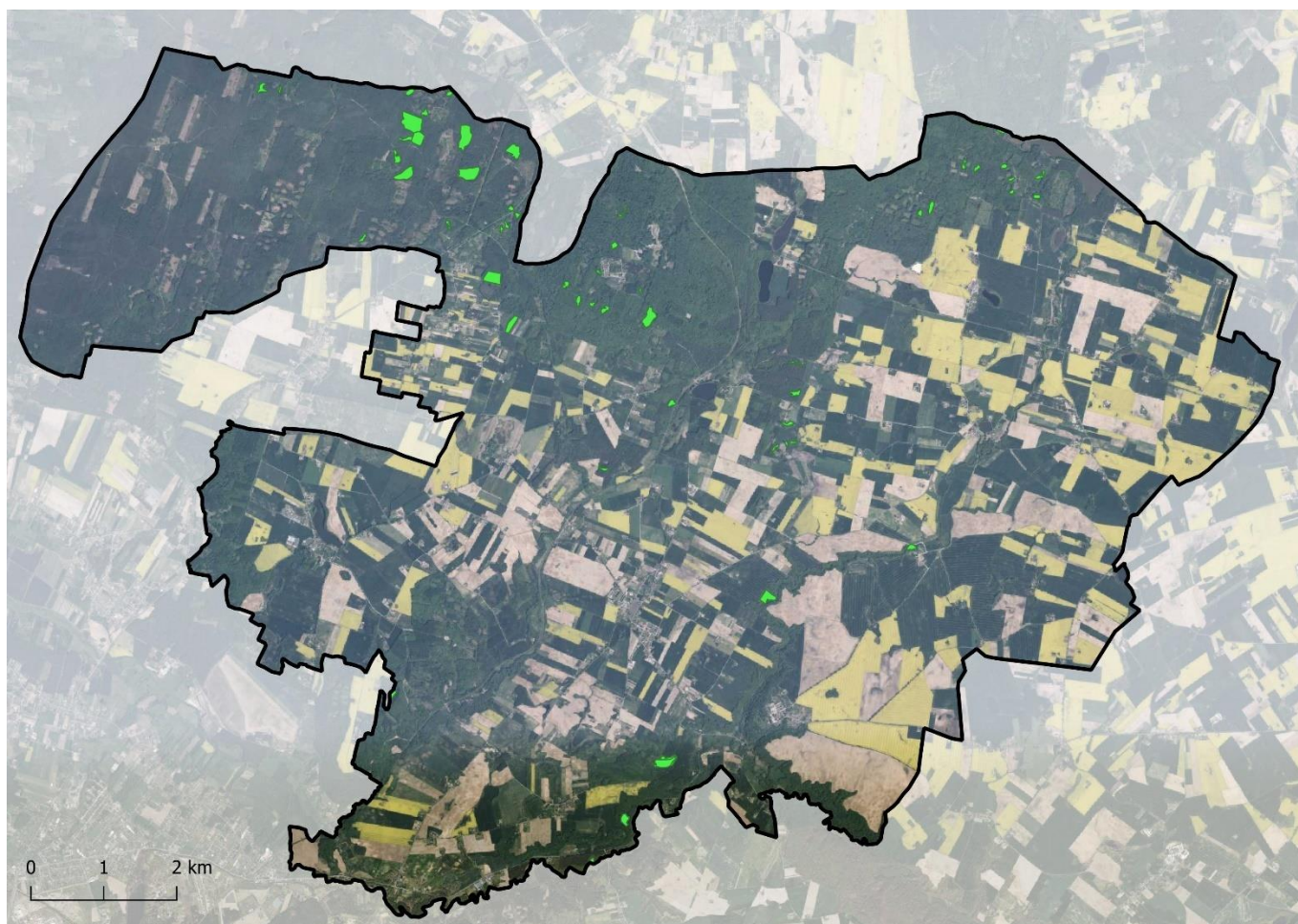
Najstarsze pomniki przyrody zostały ustanowione na terenie gminy w 1955 roku. Najwięcej pomników znajduje się na w północno-zachodniej części gminy. Na uwagę zasługuje dwie aleje: różnogatunkowa i dębowa w Białochowie, liczne dęby na terenach leśnictw: Jamy, Zwierzyniec, Orle i Zarośle, głaz narzutowy w miejscowości Budy, wychodnia piaskowca w Białochowie, dąb „Kościuszko” i grupa jarzębów w Rogóżnie Zamku.

Lokalizację pomników przyrody pokazano na niżej zamieszczonej mapie.

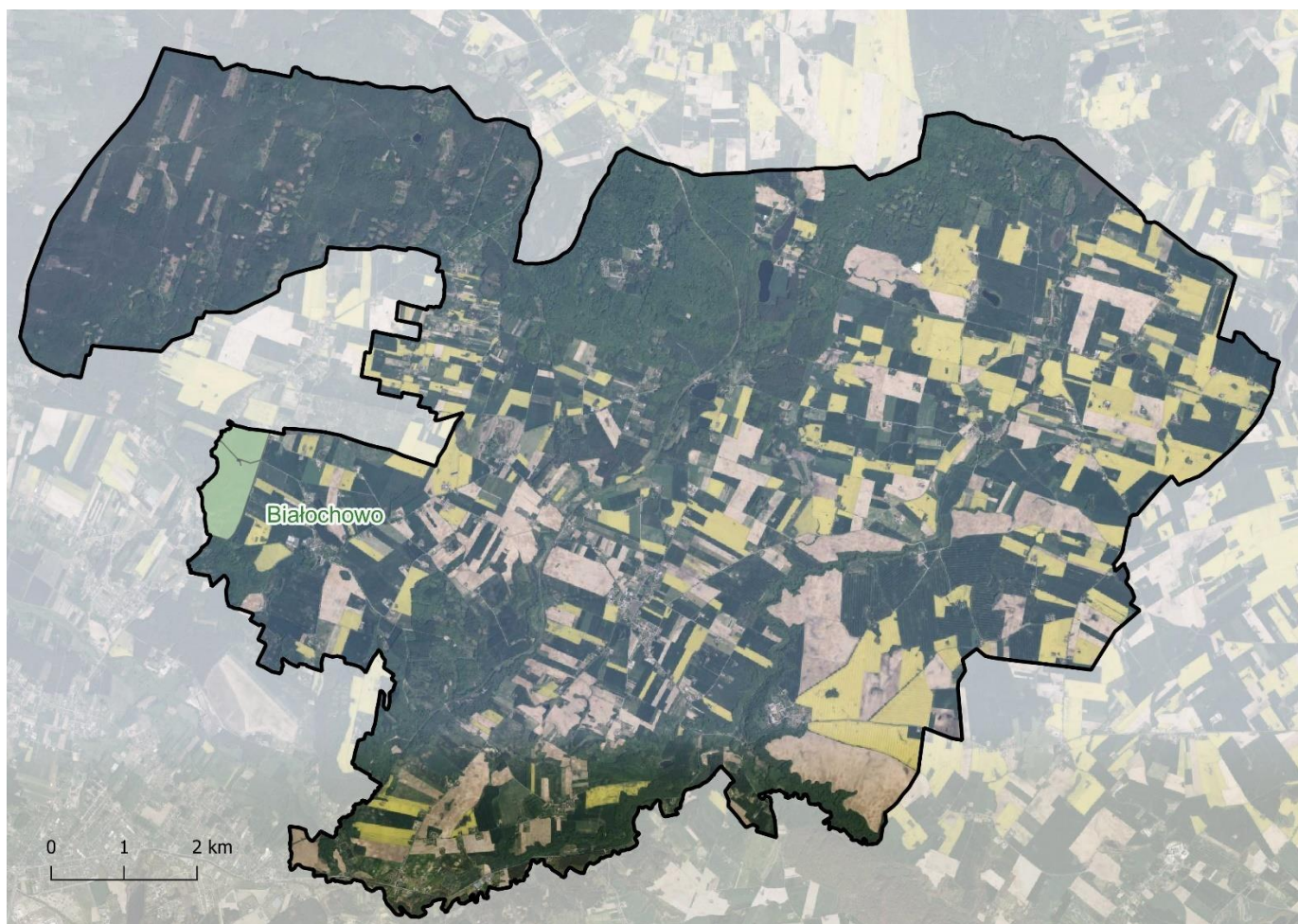
Ryc. 17 Pomniki przyrody w gminie Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Ochroną jako użytki ekologiczne objęto śródleśne bagna oraz podmokłe łąki i pastwiska głównie na terenach Lasów Państwowych. Tą formą ochrony obejmuje się pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Stanowią je śródleśne bagna oraz w zarządzie nadleśnictwa Jamy. Na terenie gminy znajduje się 55 użytków ekologicznych. Ich lokalizację pokazano na niżej zamieszczonej mapie.

Ryc. 18 Użytki ekologiczne w gminie Rogóźno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Na terenie gminy, na gruntach wsi Białochowo, znajduje się stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Białochowo” uznane Rozporządzeniem nr 9/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 15 maja 1998 r. Stanowisko o powierzchni ogólnej 93,52 ha obejmuje zalesiony fragment strefy zboczowej Basenu Grudziądzkiego i wysoczyzny morenowej, pociętej licznymi źródłiskami i wąwozami z wychodnią skał plejstocénskich. Na terenie gminy Rogóźno znajduje się część stanowiska o powierzchni 87,98 ha (oddziały leśne 173, 174, 175, 176a, 178 leśnictwa Białochowo). Stanowi on ciekawy obiekt dydaktyki ekologicznej.

Ryc. 19 Stanowisko dokumentacyjne w gminie Rogóźno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

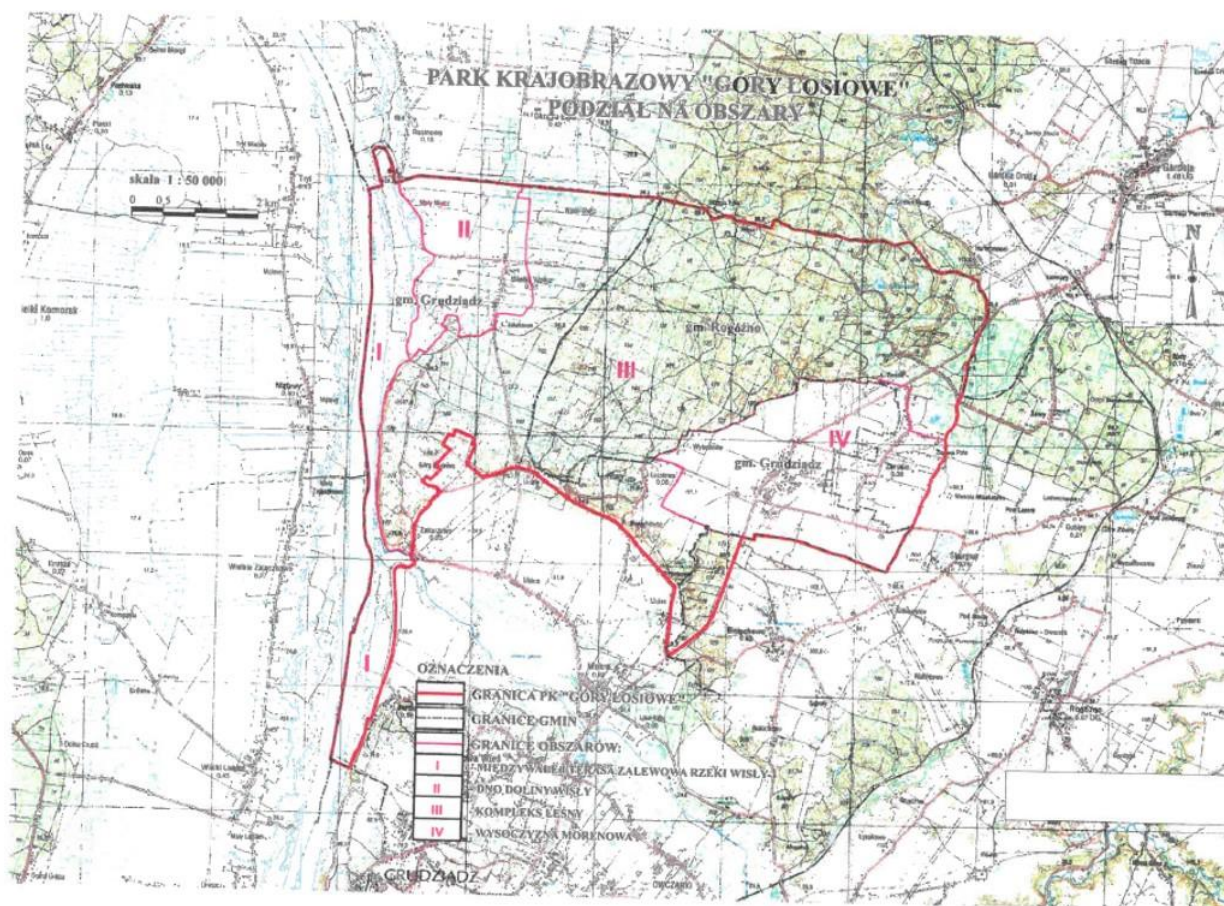
Na terenie gminy Rogóźno znajduje się park krajobrazowy - Park Krajobrazowy „Góry Łosiowe”, obejmujący północno-zachodnią część gminy. Park powstał z inicjatywy gmin: Grudziądz i Rogóźno. Został utworzony uchwałą Nr XLV/748/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe. Organizacyjnie Park również wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą z/s w Świeciu.

Podstawowym celem ochrony Parku jest zachowanie mozaikowości krajobrazu prawobrzeżnej części Doliny Dolnej Wisły, na którym występuje większość form ochrony przyrody (poza parkiem narodowym, rezerwatem przyrody i zespołem przyrodniczo-krajobrazowym). Ochrona walorów przyrodniczych i historycznych jest gwarancją prawidłowego funkcjonowania tego korytarza ekologicznego, o randze europejskiej.

W Parku tworzy się cztery obszary, którymi są:

- 1) międzywale i terasa zalewowa rzeki Wisły;
- 2) dno doliny Wisły;
- 3) kompleks leśny;
- 4) wysoczyzna morenowa.

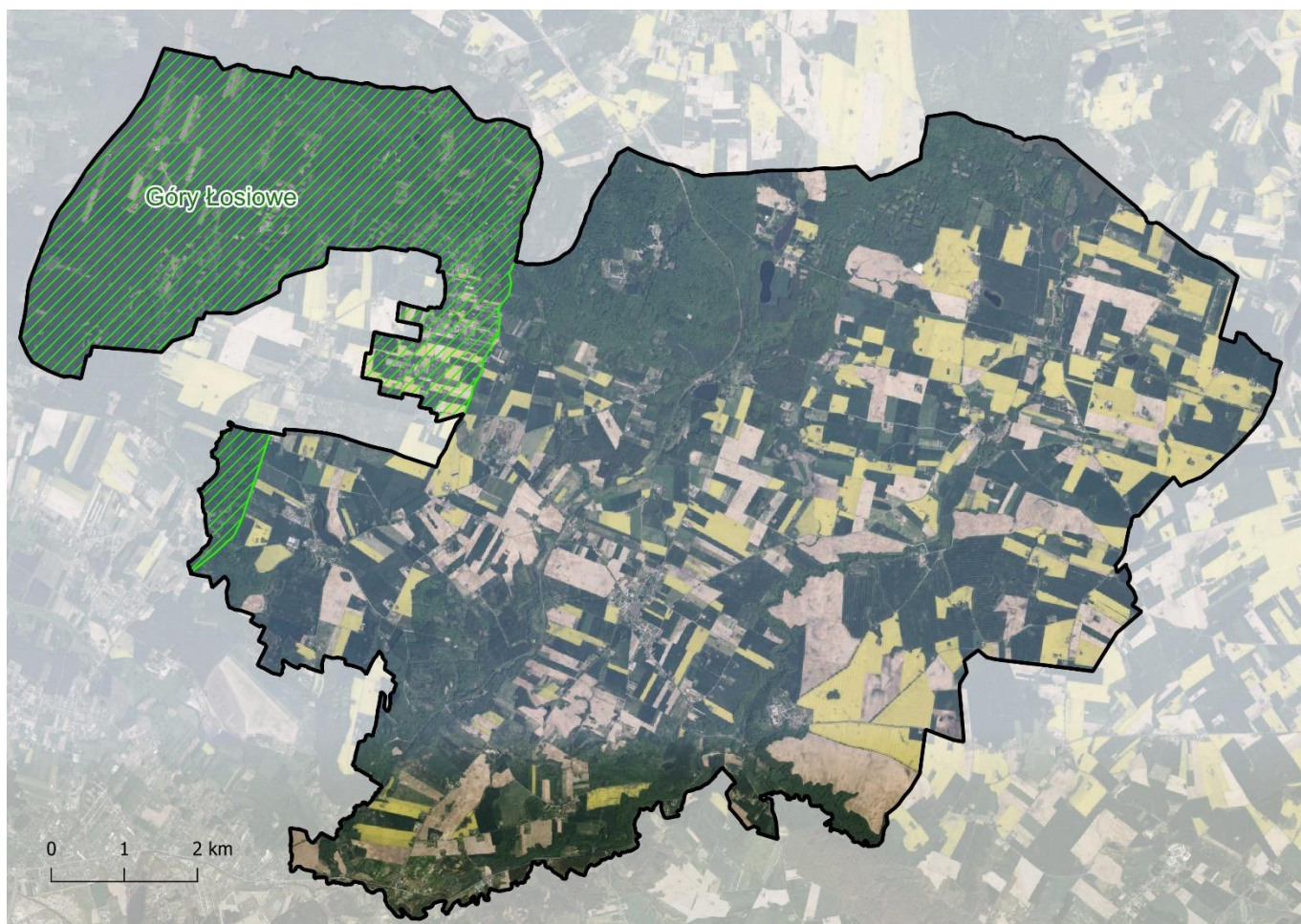
Usytuowanie poszczególnych czterech obszarów na terenie Parku przedstawia mapa poglądowa stanowiąca załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.

Rys. 20 Park Krajobrazowy Góry Łosiowe – podział na obszary (źródło: załącznik nr 4 do w/w uchwały)

Tereny gminy Rogóźno znajdują się w obszarze III i IV.

Lokalizację parku krajobrazowego w gminie Rogóźno ilustruje niżej zamieszczona mapa.

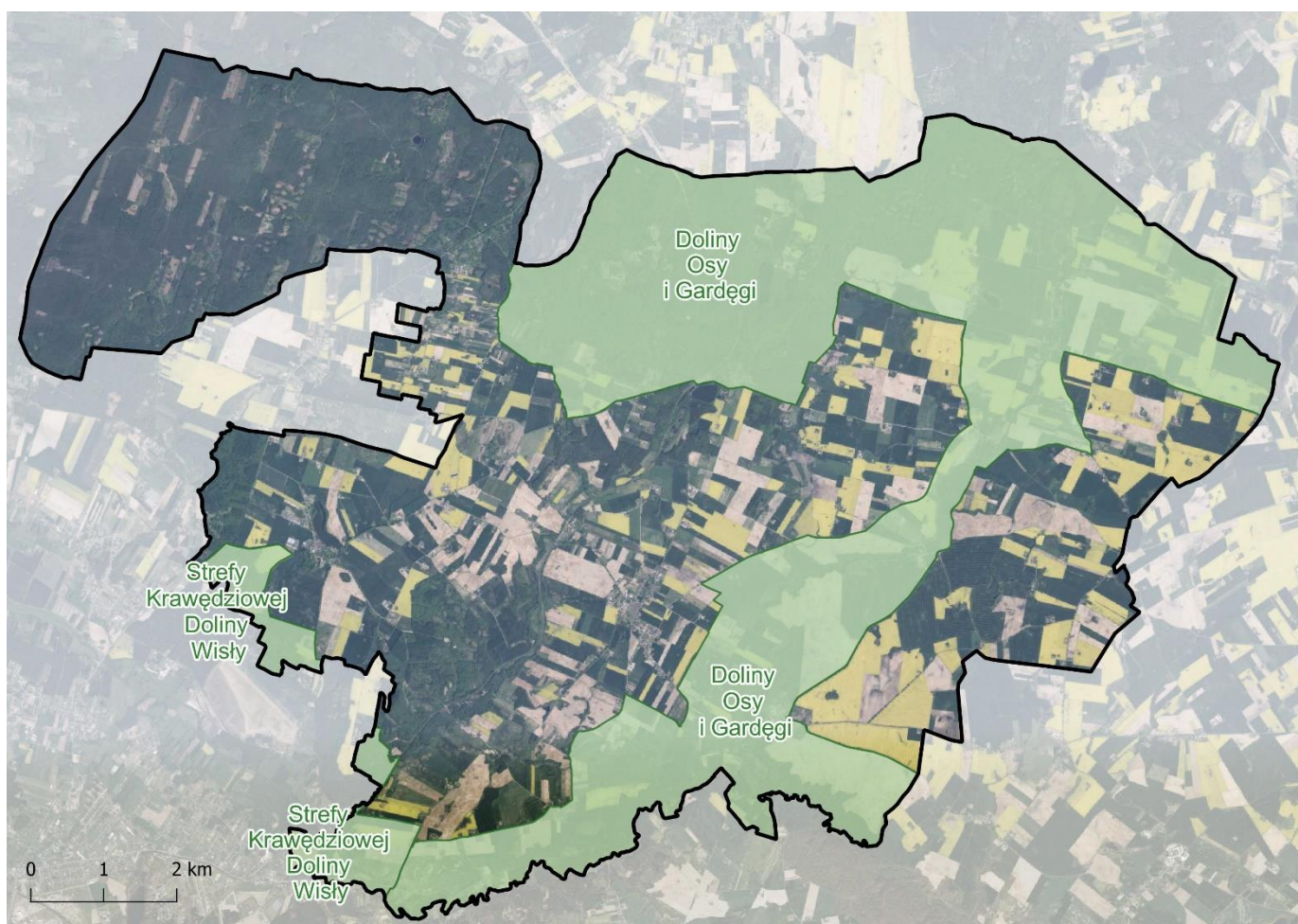
Rys. 21 Park Krajobrazowy „Góry Łosiowe” (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoserwis.gov.pl)

Na obszarze gminy znajdują się części dwóch obszarów chronionego krajobrazu. Północna, środkowa i południowa część gminy o powierzchni 4171,39 ha znajduje się w granicach Obszaru chronionego krajobrazu doliny Osy i Gardęgi. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest uchwała Nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, zmieniona uchwałą nr LXV/920/24 z dnia 7 lutego 2024 r. Obejmuje doliny tych rzek wraz z otoczeniem. Rozciąga się na długości ponad 30 km. Celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona rzeki Osy i Gardęgi wraz z pasem roślinności okalającej, ochrona form krajobrazowych (jary, wąwozy). Poza dolinami rzek obszar chroni duży kompleks leśny nadleśnictwa Jamy. Obszar charakteryzuje się stosunkowo małym pokryciem lasami - około 20%. Południowo-zachodnia część gminy znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły, dla którego obowiązuje Uchwała nr XLIX/812/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie Obszaru chronionego krajobrazu strefy krawędziowej doliny Wisły. Obszar ma wydłużony kształt, rozciąga się z północy na południe na długości około 30 km. Obejmuje w szczególności strefy krawędziowe tzw. basenów - rozszerzeń doliny Wisły,

Powierzchnia obszaru charakteryzuje się dużą rozciągłością ze względu na strefę krawędziową doliny Wisły.

W/w uchwały wprowadzają w szczególności ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, stosowne zakazy oraz również wskazuje tereny, na których nie obowiązują niektóre zakazy.

Zasięg przestrzenny tych obszarów w gminie Rogóżno ilustruje mapa.

Rys. 22 Obszary chronionego krajobrazu w gminie Rogóżno (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoserwis.gov.pl)

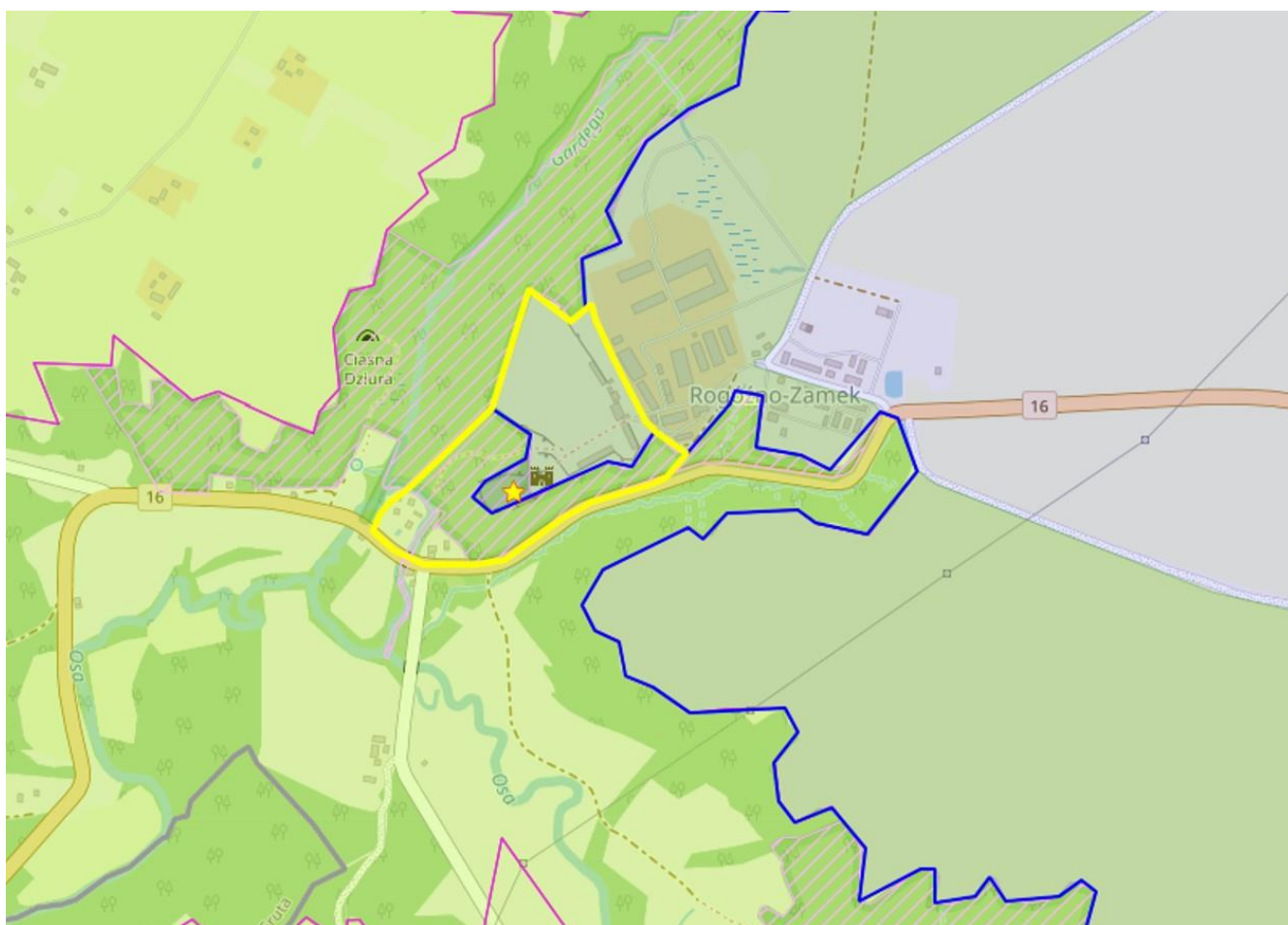
Warto dodać, że z mocy ustawy o ochronie przyrody na obszarach chronionego krajobrazu zakazy nie dotyczą:

- wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- realizacji inwestycji celu publicznego.

Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. identyfikuje na terenie gminy Rogóźno jeden krajobraz priorytetowy oznaczony kodem 04-314.92-11. Obejmuje on fragment wysoczyzny morenowej wraz w jej cyplem wysoko wzniesionym ponad dno doliny Osy, na którym zlokalizowane są pozostałości średniowiecznego zamku. Celem ochrony tego krajobrazu jest zachowanie wartości krajobrazowych otoczenia zamku w Rogóźnie Zamku.

Zamek został uznany za obiekt unikatowy, co było podstawą do wyznaczenia krajobrazu priorytetowego i wyznaczenia otoczenia obiektu unikatowego, dla których zapisano rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony i kształtowania krajobrazów. Rekomendacje te uwzględniono przy wyznaczaniu stref planistycznych. W otoczeniu obiektu o cechach unikatowych wyznaczono strefy rekreacji i zieleni oraz strefy otwarte.

Zasięg przestrzenny otoczenia obiektu o cechach unikatowych obrazuje mapa.

Ryc. 23 Otoczenie obiektu o cechach unikatowych (źródło: <https://biuro-planowania.pl/76/mapa-interaktywna-z-wyszukiwarka-krajobrazow>)

Szczegółową charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska gminy Rogóźno przedstawiono w opracowaniu ekofizjograficznym, nie podlegającym procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w którym zapisano szereg uwag, zaleceń i wniosków, a

w tym m.in.:

Ograniczeniom związanym z koniecznością ochrony zasobów środowiska powinny podlegać:

- obszary prawnej ochrony przyrody i krajobrazu,
- tereny urodzajnych gleb,
- tereny lasów,
- tereny bagienne i podmokłe.

Ograniczeniom związanym z występowaniem uciążliwości i zagrożeń środowiska powinny podlegać:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią (woda 1%),
- strefa krawędziowa doliny Osy i doliny Gardęgi,
- tereny występowania osuwisk i zagrożonych ruchami masowymi,
- strefa ochronna wokół elektrowni wiatrowej,
- strefy ochronny wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- tereny w sąsiedztwie zakładów przemysłowych i produkcji rolnej,
- sąsiedztwo oczyszczalni ścieków,
- tereny w sąsiedztwie dróg i linii kolejowej.

V.PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru gminy Rogóźno wskazuje, że w dalszym ciągu będzie tu następował umiarkowany (zróżnicowany) rozwój procesów urbanizacyjnych. Decydują o tym zarówno położenie geograficzne, uwarunkowania środowiska przyrodniczego, sąsiedztwo miasta Grudziądza, wysoka rolnicza przydatność gleb, walory kulturowe, warunki społeczno-gospodarcze i demograficzne oraz dostępność komunikacyjna i rozwój systemów komunikacyjnych i technicznych.

Można przewidywać, iż rozwój urbanizacji będzie przebiegać w najbardziej dynamicznym tempie na terenach wsi gminnej Rogóźno, a także miejscowościach położonych przy granicy z miastem Grudziądz i dobrze z nim skomunikowanych – na terenach wsi: Kłódka, Białochowo, Skurgwy i Zarośle. Rozwój urbanizacji odbywać się będzie przede wszystkim kosztem funkcji rolniczej, lecz będą to głównie grunty o niskiej przydatności rolniczej. Jednocześnie należy zauważyć, że w części wysoka rolnicza przydatność gleb, licznych napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższych i wysokich napięć, elektrowni wiatrowej, ograniczają rozwój zabudowy. Barierą dla rozwoju zabudowy są również obszary szczególnego zagrożenia powodzią od Osy i Gardęgi oraz zakazy obowiązujące w parku krajobrazowym i na obszarach chronionego krajobrazu.

Pozostawienie obszaru gminy w dotychczasowym użytkowaniu nie prowadziłoby do nasilania procesów niekorzystnych zmian w środowisku. W dalszym ciągu podstawowe funkcje gminy tj. osadnictwo i gospodarka rolna kształtowałyby mozaikowy obraz przestrzenny gminy.

Pozostawienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej o glebach wykształconych na osadach piaszczystych w użytkowaniu rolniczym powodowałoby nasilające się procesy erozji wietrznej objawiającej się wywiewaniem cząstek próchnicznych z gleby. Użytkowanie rolnicze terenów o znacznych spadkach wiązało by się z nasilaniem procesów erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej.

Sąsiedztwo terenów już zabudowanych, użytkowanych rolniczo z nieużytkowanymi i niezagospodarowanymi tworzyłoby swego rodzaju nieład urbanistyczny. Warto zaznaczyć, że brak uporządkowania ładu przestrzennego oraz odstąpienie od kompleksowego zagospodarowania obszaru prowadziłoby do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu gminy.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenu gminy Rogóżno jest niejednorodne. Część południowo-zachodnia, środkowa, wschodnia i północno-wschodnia to tereny ze zdecydowaną przewagą użytków rolnych. Sieć osadnicza jest w większości zwarta. Północno-zachodnia, północna i południowa część obszaru gminy to tereny występowania kompleksów leśnych. Są to kompleksy leśne porastające obszar wydmy Gór Łosiowych, kompleks Jamy, rejon jeziora Kuchnia, zbocza i dno dolin rzek Osy i Gardęgi. Mozaikę z terenami użytków rolnych stanowią enklawy leśne, zadrzewienia, parki podworskie, nieużytki rolnicze, jeziora, oczka wodne, bagna i mokradła oraz tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej. Pod względem rozwoju procesów urbanizacyjnych gmina rozwija się nierównomiernie. Tereny wsi gminnej Rogóżno oraz wsi: Kłódka, Białochowo, Skurgwy, Zarośle to główne tereny postępującej urbanizacji. Obserwuje się tam zmiany terenów dotychczas użytkowanych rolniczo na cele zabudowy.

Zagrożenia stanu środowiska gminy Rogóżno dotyczą głównie przekształceń powierzchni ziemi, zmian krajobrazu, wód i powietrza.

Zmiany powierzchni ziemi mogą być ograniczone poprzez nie lokalizowaniem zabudowy i zainwestowania na stromych stokach oraz przestrzeganiu wysokich udziałów powierzchni biologicznie czynnej.

Zmiany krajobrazu powinny być ograniczane przez nie lokalizowanie budynków i budowli dysharmonijnych w krajobrazie, unikanie lokalizacji budynków i budowli na wyniesieniach wysoczyzny morenowej, realizację zabudowy o stonowanej kolorystyce, unikanie lokalizacji obiektów wielkogabarytowych, nie lokalizowanie zabudowy przesłaniającej obiekty cenne architektonicznie i widokowo, a także ich przedpola ekspozycji.

Stan wód jest zdeterminowany zarówno emisją ścieków komunalnych, jak również tzw. zanieczyszczeniami obszarowymi. Ścieki z części gminy są unieszkodliwiane w oczyszczalni

ścieków zlokalizowanej na północ od zwartej zabudowy wsi Rogózno. Na terenie gminy nie wyznaczono tzw. „aglomeracji ściekowej”.

Rozwiązaniem problemu powstających ścieków na obszarach zurbanizowanych będzie dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnych. Na terenach gdzie sieć kanalizacyjna nie zostanie zbudowana sposobem unieszkodliwiania ścieków będzie zastosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą dowożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków komunalnych, jak również indywidualnych systemów zapewniających odpowiedni poziom ochrony środowiska jednocześnie spełniających standardy w zakresie ochrony środowiska naturalnego, tzw. przydomowych oczyszczalni ścieków.

Stan powietrza zależy zarówno od emisji energetycznych, jak i komunikacyjnych. Gmina Rogózno nie jest zbiorczo uciepłowniona, nie posiada także sieci gazu przewodowego. Ogólnie na terenie gminy przeważa ogrzewanie budynków piecami na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, drewno). W ostatnich latach, szczególnie przy realizacji nowych budynków, stosowane są odnawialne źródła energii, głównie pompy ciepła. Stosowane są też nieliczne kotły gazowe. Największym emitorem komunikacyjnym są drogi krajowe nr 16 i nr 55 i w nieco mniejszym stopniu droga wojewódzka nr 535. Uciążliwość linii kolejowej Brodnica – Grudziądz jest niewielka. Reasumując należy stwierdzić, że zarówno zanieczyszczenia komunikacyjne oraz energetyczne powodują niewielkie uciążliwości w zakresie emisji hałasu oraz gazów i pyłów. Można się spodziewać, że generalnie jakość powietrza na terenie gminy nie będzie się pogarszać.

Projekt planu ogólnego gminy Rogózno wyznacza poszczególne strefy planistyczne. Zostało to wykonane głównie w oparciu o już istniejącą zabudowę oraz obowiązujące miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego. Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC racjonalnie określono gminne standardy urbanistyczne: maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Brak precyzyjnych zakresów profilu dodatkowego i standardów urbanistycznych odnośnie możliwego sposobu zagospodarowania stref mógłby prowadzić do nieładu urbanistycznego, degradacji powierzchni ziemi, wykształcania się „wyspy ciepła” na terenie Rogózna, degradacji krajobrazu. Mógłby prowadzić do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu, realizacji funkcji kolizyjnych względem siebie, a również przez realizację inwestycji dysharmonijnych w krajobrazie

Problemem ochrony środowiska istotnym z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego jest zapewnienie jak najmniejszego negatywnego oddziaływania na środowisko (w szczególności na powierzchnię ziemi, wodę, krajobraz i powietrze) możliwego zainwestowania w poszczególnych strefach planistycznych, nie dopuszczenie do wyznaczenia stref w których

była by możliwość realizacji zabudowy o dużej intensywności na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz wrażliwych na degradację.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego nie pozostaje w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionym na szczeblu międzynarodowym wspólnotowym i krajowym istotnym z punktu widzenia projektu planu.

Ze szczebla międzynarodowego i wspólnotowego wzięto pod uwagę cele zapisane w takich dokumentach, jak:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa;
- Przekształcenie naszego świata: Agenda na Rzecz zrównoważonego Rozwoju 2030;
- Porozumienie Paryskie;
- Czysta planeta dla wszystkich;
- Europejski Zielony Ład;
- Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracania przyrody do naszego życia;
- Nowa Karta Lipska;
- Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności;
- 8 Program działań w zakresie środowiska „Wspólnie odwracamy tendencje”.

Cele środowiskowe w nich zawarte dotyczą przede wszystkim potrzeby poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia zużycia energii i zasobów, zwiększenia udziału energii odnawialnej, adaptacji do zmian klimatu, dążenia do neutralności klimatycznej i zachowania różnorodności biologicznej.

Ich wdrożenie, uszczegółowienie i rozwinięcie w zakresie celów ochrony środowiska stanowią dokumenty szczebla krajowego, takie jak:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Koncepcja Rozwoju Kraju KRK2050,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Polityka ekologiczna państwa 2030;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Program wodno-ściekowy kraju;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 oraz do 2040);
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2022- AKPOŚK 2022;
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.

Z celów ochrony środowiska w nich zawartych w szczególności zwraca się uwagę na te dotyczące działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód, rozwoju nisko- i zeroemisyjnego transportu, zwłaszcza publicznego oraz adaptacji do zmian klimatu, w tym głównie poprzez realizację w przestrzeni miejskiej elementów błękitno-zielonej infrastruktury.

Na poziomie krajowym podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (Monitor Polski poz. 794 z dnia 6 września 2019 r.). Dokument ten stał się najważniejszym dokumentem strategicznym w zakresie środowiska. Jest strategią w rozumieniu przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jej celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. „Polityka ...” będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej 2021-2027. Cel główny „Polityki ...”, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiono wprost ze Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Są to:

I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Chodzi o rozwijanie kompetencji, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa oraz o poprawę zarządzania ochroną środowiska w Polsce.

Cele szczegółowe będą realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań, które konkretyzują działania wskazane w SOR i inne działania wskazane w trakcie prac nad Polityką ekologiczną państwa 2030 (np. wynikające z międzynarodowych zobowiązań dla Polski w perspektywie do 2030 r.).

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,

- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. Na szczeblu rządowym oznacza to przygotowanie odpowiednich przepisów i instrumentów finansowego wsparcia, takich jak program „Czyste powietrze”, dla niezbędnych inwestycji oraz koordynację ich wdrażania w regionach.

W kontekście coraz częstszego występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. „Polityka ...” przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby.

Cele ochrony przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to m.in.: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach, oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Projekt dokumentu nie wywoła także znaczących negatywnych zmian na obszary Natura 2000. Z tego względu nie występuje potrzeba wprowadzenia monitoringu wpływu utrwalanych i wprowadzonych funkcji na przedmioty ochrony tych obszarów. Projekt planu ogólnego nawiązuje do ustaleń zawartych w programie ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego oraz w programie ochrony środowiska dla gminy Rogóźno.

VI. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Projekt planu ogólnego gminy Rogóźno dzieli przestrzeń gminy na 1092 strefy planistyczne. Tworzą one mozaikę w przestrzeni gminy. Najwięcej jest stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (503), stref produkcji rolniczej (209), stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (129), stref otwartych (74).

Poniżej syntetycznie scharakteryzowano poszczególne strefy.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną wyznaczono w oparciu o istniejącą zabudowę oraz tereny przeznaczone na takie funkcje w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wyłącznie na obszarach, na których istnieją budynki zawierające więcej niż trzy lokale mieszkalne na podstawie danych ewidencyjnych oraz analizy rzeczywistej struktury zabudowy. Ich rozmieszczenie w przestrzeni gminy jest rozproszone, jednak najwięcej z nich występuje w obszarze miejscowości Rogóźno, Szembruk, Białochowo, Skurgwy, Zarośle, Gubiny oraz Rogóźno Zamek. Podczas sporządzania planu ogólnego odnotowano potrzeby wyznaczenia nowych terenów zabudowy wielorodzinnej. Nowe tereny zabudowy wielorodzinnej zlokalizowano w centrum miejscowości Rogóźno oraz w miejscowości Zarośle, jako uzupełnienie już istniejącej zabudowy wielorodzinnej.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną wyznaczono w oparciu o analizę istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego uwzględniając ewidencję gruntów i budynków oraz zapisach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Strefy te obejmują zarówno tereny już zabudowane, jak i obszary przewidziane pod zabudowę mieszkaniową w dokumentach planistycznych. Rozmieszczenie stref SJ na obszarze gminy ma charakter rozproszony, jednak można zaobserwować wyraźne skupiska w obrębie centralnych części miejscowości Białochowo, Rogóźno i Kłódka Szlachecka. Największe zagęszczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej występuje w miejscowości

Rogóżno, siedzibie władz samorządowych i głównym ośrodku administracyjnym gminy. To tutaj koncentrują się również inne funkcje publiczne i usługowe, odgrywające istotną rolę w codziennym życiu mieszkańców. Nowe tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obejmują w szczególności nieruchomości stanowiące własność gminy, tereny, dla których wydano pozwolenia na budowę, a także obszary objęte wnioskami złożonymi w toku procedury sporządzania planu ogólnego. Tereny te zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz posiadają dostęp do infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, co sprzyja racjonalnemu i uporządkowanemu rozwojowi funkcji mieszkaniowej. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na terenie gminy Rogóżno charakteryzuje się znacznym stopniem rozproszenia, co jest wynikiem wieloletnich procesów przekształceń struktury agrarnej. W szczególności dotyczy to stopniowego zaniku i przekształcania niewielkich gospodarstw rolnych, których grunty były rozdrabniane i przeznaczane pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zarówno w oparciu o ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i decyzje o warunkach zabudowy. Procesy te doprowadziły do powstania rozproszonej struktury osadniczej, charakterystycznej dla obszarów wiejskich. Na przestrzeni lat część działek zabudowanych utworzyła lokalne skupiska zabudowy, które obecnie funkcjonują w ramach obszarów uzupełnienia zabudowy. Wskazując tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, oparto się na ustaleniach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczonych obszarach uzupełnienia zabudowy, dążąc do stopniowego porządkowania struktury przestrzennej i kształtowania bardziej zwartych układów mieszkaniowych. W ramach stref wyznaczono również nowe tereny rozwojowe. Wynika to wprost z przeprowadzonej analizy chłonności i zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową, która wykazała możliwość określenia nowych obszarów rozwojowych, w skali odpowiadającej około 70% prognozowanego zapotrzebowania, tj. na poziomie minimalnym dopuszczonym ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nowe tereny mieszkaniowe zlokalizowano w miejscowościach Rogóżno, Białochowo i Kłódka Szlachecka, stanowiących główne ośrodki gminy, położonych wzdłuż dróg powiatowych, drogi wojewódzkiej nr 535 oraz drogi krajowej nr 16, będących podstawową osią komunikacyjną i zapewniającą właściwą obsługę transportową przyszłej zabudowy.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zlokalizowane są głównie na terenach rolnych i obejmują rozproszoną zabudowę zagrodową, charakterystyczną dla wiejskiego krajobrazu gminy. W ich skład wchodzi głównie istniejące zespoły zabudowy zagrodowej, jak i obszary przewidziane pod jej dalszy rozwój. Rozproszenie zabudowy jest konsekwencją historycznego i przestrzennego układu gospodarstw rolnych, ich struktury obszarowej oraz dominującego charakteru użytkowania rolniczego. Strefy SZ obejmują tereny o przewadze

funkcji rolniczej, których zasadniczym celem jest utrzymanie ciągłości użytkowania rolniczego oraz ochrona tradycyjnego sposobu zagospodarowania przestrzeni. W ich granicach dopuszcza się lokalizację zabudowy związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym budynków mieszkalnych wchodzących w skład siedlisk, a także obiektów gospodarczych, inwentarskich, magazynowych i składowych oraz infrastruktury technicznej niezbędnej do obsługi działalności rolniczej. Wyznaczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową oparto na danych ewidencji gruntów i budynków oraz analizie faktycznego rozmieszczenia zabudowy siedliskowej i infrastruktury rolniczej. Na etapie opracowania projektu nie przewidziano wyznaczania nowych obszarów tego typu, kierując się zasadą ochrony ładu przestrzennego oraz ograniczania dalszej fragmentacji gruntów rolnych. Zakres stref związanych z produkcją rolniczą określono w oparciu o istniejący sposób zagospodarowania gospodarstw, co umożliwia racjonalne wyznaczanie przyszłych terenów funkcjonalnych.

Strefa usługowa.

Lokalizacja i charakter wyznaczonych stref usługowych odpowiada istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej głównych miejscowości takich jak Białochowo, Kłódka Szlachecka, Jamy, Rogóźno i Rogóźno Zamek. Strefy te obejmują tereny przeznaczone na lokalizację usług publicznych i komercyjnych, w tym usług administracyjnych, edukacyjnych, zdrowotnych, handlowych, gastronomicznych, rekreacyjnych oraz innych funkcji obsługujących mieszkańców. Strefa usługowa odgrywa znaczącą rolę w zapewnieniu funkcjonalnej i społecznej równowagi przestrzennej gminy. Strefy wyznaczone zostały głównie w granicach głównych miejscowości gminnych co pozwala na koncentrację usług w miejscach o korzystnej dostępności transportowej oraz w otoczeniu obszarów o większej gęstości zaludnienia. W skład stref usługowych wchodzi głównie istniejące budynki usługowe oraz tereny przeznaczone pod tę funkcję zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu umożliwi to rozwój działalności gospodarczej oraz tworzenie nowych miejsc pracy przy uwzględnieniu istotnych elementów zrównoważonego rozwoju gminy. Strefa usługowa stanowi istotny element wzmacniających funkcję centralne głównych miejscowości gminy oraz wspiera lokalną przedsiębiorczość i zapewnia mieszkańcom dostęp do niezbędnych dla nich usług.

Strefa gospodarcza.

Wyznaczone strefy gospodarcze to obszary przeznaczone na lokalizację działalności produkcyjnej, magazynowej, logistycznej oraz usług związanych z obsługą istniejących przedsiębiorstw. Są to obszary obejmujące zarówno istniejące zakłady produkcyjne, jak i tereny przeznaczone pod przyszły rozwój funkcji przemysłowych, zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Głównym celem wyznaczenia stref gospodarczych jest stworzenie warunków do rozwoju lokalnej

przedsiębiorczości oraz wzmocnienie bazy ekonomicznej gminy poprzez zapewnienie odpowiednich terenów inwestycyjnych. Strefa ta pozwala na koncentrację działalności gospodarczej w miejscach sprzyjających obsłudze transportowej, z dostępem do infrastruktury technicznej i głównych ciągów komunikacyjnych, dzięki czemu ogranicza się negatywne skutki oddziaływania na otoczenie i minimalizuje konflikty przestrzenne. Strefa gospodarcza pełni kluczową rolę w ekonomicznym rozwoju gminy tworząc odpowiednie warunki dla powstania nowych miejsc pracy, przyciągania nowych inwestorów oraz wspieraniu rozwoju lokalnego. Istotnym elementem struktury funkcjonalnej gminy są także strefy działalności gospodarczej. Wyznaczono je, opierając się na stanie istniejącym, ustaleniach obowiązujących planów miejscowych oraz analizie potencjału rozwoju terenów o korzystnym położeniu komunikacyjnym. Podczas sporządzania planu ogólnego nie odnotowano potrzeby wyznaczenia nowych terenów zabudowy strefy gospodarczej, ponieważ charakter gminy nastawiony jest głównie na strefę użytkowania rolniczego.

Strefa produkcji rolniczej

Zasięg przestrzenny stref produkcji rolniczej został wyznaczony w oparciu o aktualny stan zagospodarowania, charakter i intensywność prowadzonej działalności rolniczej oraz złożone wnioski właścicieli i użytkowników gruntów na etapie sporządzania planu ogólnego. Strefa ta przeznaczona jest głównie do prowadzenia działalności związanej z produkcją roślinną i zwierzęcą. Wyznaczenie stref produkcji rolniczej ma na celu zachowanie i wspieranie funkcji rolniczej, jako istotnego elementu gospodarki lokalnej oraz zapewnienie ochrony zasobów gruntów rolnych. W strefie dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, takich jak budynki inwentarskie, magazyny paszowe i płodów rolnych, place i wiaty gospodarcze, instalacje do przechowywania i przetwarzania biomasy. Zabudowa ta powinna przede wszystkim pozostawać w związku funkcjonalnym z gospodarstwem rolnym i stanowić uzupełnienie podstawowej funkcji terenu. Strefy te wyznaczono głównie w sąsiedztwie istniejących gospodarstw rolnych w celu rozwoju istniejących gospodarstw rolnych, zapewniając im przestrzeń do funkcjonowania i modernizacji bez ryzyka kolizji z zabudową mieszkaniową.

Strefa infrastrukturalna.

Strefy infrastruktury technicznej pełnią kluczową rolę w zapewnieniu lokalizacji urządzeń oraz sieci infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania gminy. Strefy te obejmują w szczególności infrastrukturę energetyczną, wodociągową, kanalizacyjną, gazową, telekomunikacyjną, odpadową oraz obiekty obsługi transportu. Wyznaczenie strefy infrastrukturalnej ma na celu zapewnienie prawidłowego działania systemów komunalnych oraz bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Strefa ta stanowi istotny element stabilnego funkcjonowania gminy, umożliwiając jej rozwój i modernizację pod względem sieci

infrastruktury technicznej. W granicach stref infrastruktury technicznej dopuszcza się lokalizację dróg niepublicznych (wewnętrznych), służących obsłudze komunikacyjnej istniejącej zabudowy, w tym dojazdom do obiektów budowlanych oraz urządzeń infrastruktury technicznej, a także zapewnieniu dostępu do terenów przyległych. W strefie infrastrukturalnej wyznaczono także tereny z istniejącą zabudową garażową, jako formę uzupełnienia dla istniejącej zabudowy wielorodzinnej.

Strefa zieleni i rekreacji.

Wyznaczone strefy zieleni i rekreacji obejmują tereny przeznaczone na cele wypoczynkowe, sportowe oraz rekreacyjne, a także tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej pełniące funkcję społeczne, przyrodnicze i krajobrazowe. Strefy te służą poprawie jakości i komfortu życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do przestrzeni aktywnego i biernego wypoczynku, a także ochronie wartości środowiskowych i kształtowaniu zrównoważonej struktury przestrzeni publicznej. Strefami zieleni i rekreacji objęto głównie parki, skwery, ogrody działkowe, obszary sportu i rekreacji, tereny wód, a także zabytkowe założenia parkowe ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Uzupełnieniem tych podstawowych funkcji są tereny turystyki, kultury, gastronomii, handlu, nauki oraz tereny lasów lub zieleni naturalnej. Strefa zieleni i rekreacji pełni istotną funkcję ekologiczną, stanowiąc obszar poprawiających warunki klimatyczne, zwiększający retencję wód opadowych oraz wspierający bioróżnorodność. Jej wyznaczenie pozwala na zachowanie i wzmacnianie systemu przyrodniczego gminy oraz wspieranie równowagi pomiędzy obszarami zabudowanymi a otoczeniem naturalnym zapewniając dostęp mieszkańców do terenów otwartych.

Strefa cmentarzy.

W strefie cmentarzy znajdują się głównie tereny przeznaczone do pochówki i pamięci zbiorowej, a także obszary objęte regulacjami wynikającymi z ewidencji zabytków. W strefie dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń związanych z obsługą cmentarzy, takich jak kościoły, kaplice, domy przedpogrzebowe, kolumbaria oraz zieleni urządzonej. Wyznaczenie tej strefy ma na celu zapewnienie właściwych warunków dla funkcjonowania miejsc pochówku, ochronę ich sakralnego i kulturowego charakteru, a także zachowanie przestrzeni spełniających ważne funkcje społeczne i symboliczne. Strefa cmentarzy podlega szczególnym zasadom zagospodarowania wynikającym z przepisów sanitarnych, ochrony środowiska oraz ochrony dziedzictwa kulturalnego. Strefy te pełnią wartość historyczną i kulturową starszych nekropolii, które mogą stanowić istotny element dziedzictwa gminy. W przypadkach, gdzie na terenie strefy zlokalizowane są również obiekty kultu religijnego, (kościół), określono parametry urbanistyczne dostosowane do istniejącego stanu zagospodarowania. W sąsiedztwie istniejących cmentarzy występują ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenów,

wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności w zakresie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkcyjnych, obiektów związanych z produkcją i obrotem żywnością, zakładów żywienia zbiorowego, a także ujęć wody przeznaczonej do spożycia i celów gospodarczych.

Strefa górnictwa.

Strefa górnictwa obejmuje tereny związane z działalnością wydobywczą oraz tereny i obszary ustanowione zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, a także tereny przeznaczone pod eksploatację kopalin, składowanie i magazynowanie urobku, prowadzenie robót górniczych, rekultywację terenów zdegradowanych oraz inne działania techniczne i organizacyjne towarzyszące procesom górnictwem. Wyznaczenie strefy górnictwa ma na celu umożliwienie racjonalnego i zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, zapewnienie ochrony udokumentowanych złóż kopalin, a także stworzenie warunków do prowadzenia działalności górniczej w sposób zgodny z zasadami ochrony środowiska, bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania na tereny sąsiednie i ich użytkowanie. Strefa górnictwa charakteryzuje się szczególnymi uwarunkowaniami technicznymi, środowiskowymi oraz prawnymi, wynikającymi z prowadzenia działalności wydobywczej oraz z obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz przepisów odrębnych. Zagospodarowanie terenów w granicach tej strefy podlega ograniczeniom i zasadom mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzenia robót górniczych, ochrony środowiska, w tym wód, gleb i krajobrazu, a także ochrony zdrowia i życia ludzi oraz mienia. Koncesja na wydobycie kopalin uwzględnia obowiązek rekultywacji terenów po zakończeniu eksploatacji, w zakresie i formie określonej w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja ta umożliwia przywrócenie wartości użytkowych terenów oraz ich przekształcenie na inne cele, w szczególności rekreacyjne, rolnicze lub przemysłowe, zgodnie z kierunkami zagospodarowania określonymi w planie ogólnym oraz przepisami odrębnymi.

Strefa otwarta.

Strefami otwartymi objęto tereny o charakterze nieprodukcyjnym, ekstensywnym lub przyrodniczym, które z uwagi na swoje walory środowiskowe, krajobrazowe lub funkcjonalne powinny pozostać niezabudowane. Strefa ta pełni kluczową rolę w kształtowaniu przestrzeni otwartych gminy, sprzyjając zachowaniu naturalnego charakteru krajobrazu, utrzymaniu ciągłości ekologicznej oraz wspieraniu zrównoważonego rozwoju. Obszary te to głównie tereny lasów, tereny wód, łąki, pastwiska, zadrzewienia śródpolne, nieużytki, tereny otwarte o walorach przyrodniczych oraz przestrzeni pełniących funkcję buforową pomiędzy różnymi strefami funkcjonalnymi. W strefie tej dopuszcza się działania związane z użytkowaniem rolniczym, gospodarką leśną lub utrzymaniem terenów zieleni oraz komunikacją i

infrastrukturą techniczną gminy. Zakaz zabudowy występujący w tej strefie ma na celu zachowanie ich rolniczego charakteru oraz zapobieżenie przekształcaniu tych terenów na cele nierolnicze. Lasy oraz grunty chronione klasy I-III występujące w tej strefie stanowią dużą powierzchnię gminy i pełnią funkcje ekologiczne i krajobrazowe. Strefa otwarta umożliwia zachowanie terenów o istotnym znaczeniu przyrodniczym i krajobrazowym, które wpływają na jakość przestrzeni, mikroklimatu oraz różnorodność biologiczną. Obszary te stanowią przestrzeń rekreacyjną o charakterze nieurządzonym, sprzyjającą wypoczynkowi i aktywności na świeżym powietrzu. Strefa ta odgrywa kluczową rolę w przeciwdziałaniu nadmiernemu rozpraszaniu zabudowy oraz w ochronie ładu przestrzennego. Jej wyznaczenie pozwala na wyraźne rozgraniczenie terenów przeznaczonych pod rozwój osadniczy od obszarów, które powinny pozostać otwarte, co przyczyni się do zachowania naturalnych zasobów środowiska. W części stref otwartych przewidziano możliwość lokalizacji odnawialnych źródeł energii, w szczególności instalacji fotowoltaicznych. Dla tych obszarów określono profile dodatkowe, które umożliwiają zagospodarowanie terenów pod infrastrukturę OZE, z zachowaniem zasad ładu przestrzennego oraz wymogów ochrony krajobrazu i środowiska, a także zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszczono również lokalizację elektrowni słonecznych w oparciu o istniejące lokalizacje oraz analizy zainteresowania inwestycyjnego wynikających z decyzji o warunkach zabudowy oraz wniosków mieszkańców. Z uwagi na dominującą funkcję rolniczą oraz wysoką jakość gleb, dla części terenów nie wyznaczono profili dodatkowych dopuszczających lokalizację odnawialnych źródeł energii, w celu ochrony gruntów rolnych przed ich trwałym wyłączeniem z produkcji. Obszary, na których funkcjonują już instalacje OZE, zostały wydzielone jako odrębne strefy otwarte, dla których w profilach dodatkowych wskazano przeznaczenie związane z istniejącymi urządzeniami.

Strefa komunikacyjna.

Strefy komunikacyjne obejmują tereny przeznaczone pod infrastrukturę transportową, w tym istniejące i planowane drogi publiczne, linie kolejowe, ciągi piesze i rowerowe, a także obiekty i urządzenia techniczne służące obsłudze ruchu. Wyznaczenie tej strefy zapewnia możliwość rozwoju i modernizacji systemu komunikacyjnego gminy oraz umożliwia właściwe kształtowanie układu przestrzennego. Wspiera to efektywne i bezpieczne przemieszczanie się mieszkańców. Obejmują one tereny kolejowe (tereny zamknięte) oraz drogi o największym znaczeniu dla gminy, tj. drogi publiczne krajowe, wojewódzkie i powiatowe oraz niektóre publiczne drogi gminne, których przebieg, funkcja i parametry umożliwiają zaliczenie do dróg klasy zbiorczej lub wyższej. Profil podstawowy strefy obejmuje: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Ze względu na charakter stref i ich zagospodarowania dla strefy

komunikacyjnej parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu nie ustalono.

Zmiany zachodzące w środowisku gminy Rogóżno są typowe dla gminy wiejskiej w większości użytkowanej rolniczo oraz położonej w sąsiedztwie miasta subregionalnego (Grudziądz - powiat grodzki). Prowadzone są typowe prace związane z agrocenozami pól uprawnych. Sieć osadnicza jest w znacznej części skupiona. Na terenach wiejskich zmiany te polegają na przekształcaniu części terenów użytkowanych rolniczo w przestrzeń zurbanizowaną. Zmiany takie obejmują zdjęcie pokrywy glebowej i roślinnej na potrzeby budowy dróg, rozbudowy infrastruktury i wprowadzenia obiektów kubaturowych (zabudowa mieszkaniowa, usługowa - w tym handlowa oraz produkcyjna). Przekształcenia tego typu mają charakter nieodwracalny. Najcenniejsze elementy środowiska związane z terenami leśnymi i parkami pozostają poza presją urbanistyczną.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego gminy Rogóżno nie spowoduje znaczących przekształceń w jej dotychczasowej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Proporcje między udziałem w przestrzeni elementów przyrodniczych i form antropogenicznych użytkowania i zagospodarowania określają ogólne warunki ekologiczne danej jednostki przestrzennej – strefy. W sytuacji znaczącej presji na środowisko przyrodnicze istotne jest kształtowanie przestrzeni uwzględniające zachowanie i pielęgnowanie względnie naturalnych systemów przyrodniczych. W mozaice z układami antropogenicznymi (w układzie: tereny zurbanizowane, tereny użytkowane rolniczo, teren leśny, wody powierzchniowe, dolina Osy, zieleń urządzona, zieleń naturalna) istnienie stabilnych ekosystemów osłabia wpływ czynników szkodliwych, umożliwia zachowanie różnorodności gatunkowej i potencjału siedlisk, migrację zwierząt i rozprzestrzenianie roślin. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych i zachowanie warunków do ich odtworzenia, a przy tym zapewnienie społeczeństwu bezpieczeństwa ekologicznego wpisuje się w zasadę zrównoważonego rozwoju, którą projekt planu ogólnego uwzględnia w gospodarowaniu przestrzenią, poprzez wyznaczenie stref planistycznych i wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Zmiany funkcjonalne i przestrzenne na terenie gminy Rogóżno, które powstaną w wyniku uchwalenia planu ogólnego gminy nie spowodują przekształceń jej obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej, lecz są ukierunkowaniem i utrwaleniem postępujących procesów rozwojowych. Wyznaczone strefy planistyczne w większości nawiązują do już istniejącej zabudowy oraz do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wzięto pod uwagę, że plan ogólny gminy jest aktem prawa miejscowego, lecz nie stanowi podstawy prawnej do wydawania pozwoleń na budowę. Jest on uwzględniany przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną do możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja projektu planu ogólnego gminy, w szczególności zasięgi przestrzenne

poszczególnych stref planistycznych, ustalone dla nich gminne standardy urbanistyczne i zasięg przestrzenny obszaru uzupełnienia zabudowy, była wnikliwa analiza i ocena projektowanego dokumentu poparta oceną dokonaną podczas wizji terenowych oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego wyprzedzająco na potrzeby projektu planu ogólnego. Ocena wykazała, że w wyniku realizacji projektu planu ogólnego nie nastąpią znaczące negatywne zmiany i przekształcenia w stosunku do stanu istniejącego

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zagrożenia, jakie mogą wyrzucić proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska: małe (1), średnie (2) i znaczące (3). W wyniku realizacji projektu planu ogólnego może też nastąpić poprawa warunków środowiska (+) lub w wyniku braku oddziaływania warunki pozostają bez zmian (0).

Pod pojęciem zagrożenie małe rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia danego komponentu środowiska o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie już w pewnym stopniu zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania w obowiązującym dokumencie.

Jako zagrożenie średnie związane jest z przekształceniem poszczególnych komponentów o średnich walorach, jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie niezainwestowanym lub zainwestowanym w niewielkim stopniu. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Zagrożenie znaczące wiązać się będzie z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko.

Poprawa warunków środowiska wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzone regulacje sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowaniem terenu.

Ocenę przeprowadzono dla wyznaczonych stref planistycznych przy uwzględnieniu zasięgu przestrzennego obszaru uzupełnienia zabudowy. Zawierają ją poniższa tabela.

Symbole stref planistycznych	Elementy środowiska												
	Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SW	0	1	+	0	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SJ	0	1	+	0	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SZ	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	+
SU	0	1	+	1	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SP	0	1	0	1	1	1	2	1	1	0	1	0	+
SR	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SI	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	+
SN	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0
SC	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SG	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
SO	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
SK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji planu ogólnego gminy Rogóżno na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego w obrębie wydzielonych stref planistycznych, należy stwierdzić, że nastąpi zróżnicowane oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Z przeprowadzonej oceny wynika, że planowane wyznaczenie stref planistycznych i obszaru uzupełnienia zabudowy będą mieć negatywny wpływ tylko na część elementów środowiska. Analiza ocen poszczególnych oddziaływań pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany w stopniu małym i ewentualnie średnim. Przewidywane zagrożenia w stopniu średnim zidentyfikowano tylko w strefie gospodarczej w odniesieniu do powietrza. W kilku strefach przewiduje się poprawę oddziaływania na ludzi. W strefach zieleni i rekreacji oraz w strefie otwartej nastąpi poprawa stanu w zakresie kilku elementów środowiska.

We wszystkich strefach planistycznych stan pozostanie bez zmian w odniesieniu do Natury 2000, klimatu i zabytków.

Realizacja projektu planu ogólnego gminy Rogóżno nie spowoduje zmiany oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszarów **Natura 2000**. Realizacja projektu planu nie wywoła zagrożeń dla chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla ptaków i ich siedlisk oraz dla spójności obszarów Natura 2000, w szczególności na skutek wyznaczenia w większości

strefy planistycznej otwartej SO na obszarze Natura 2000 (Dolina Osy PLH040033).

Zagrożeniami dla celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 są m. in.: obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, a także: nawożenie, usuwanie podszytu, usuwanie martwych i umierających drzew, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zawleczenie choroby, szkody wyrządzane przez roślinożerców.

Na tym terenie obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Osy wyznaczono strefy otwarte dopuszczające wyłącznie podstawowy profil funkcjonalny, strefy zieleni i rekreacji (SN), istniejący odcinek drogi krajowej nr 16 w strefach SK oraz trzy strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną obejmujące istniejącą zabudowę (strefy SJ), jedna strefę cmentarzy (SC), 3 istniejące zagrody rolnicze (strefy SZ) oraz 3 strefy produkcji rolniczej (SR).

Pozytywnym ustaleniem dla zachowania celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 jest nie wskazanie w profilu dodatkowym stref żadnych funkcji. Możliwe było wskazanie: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni. Gwarantuje to, że zachowany będzie dotychczasowy sposób użytkowania gruntów chroniący gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze. Tereny leśne i użytkowane rolniczo położone w granicach obszaru Natura 2000 nie będą zagrożone zmianą sposobu użytkowania. Tym samym użytkowanie terenów na obszarze Natura 2000 nie będzie prowadziło do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz do degradacji ich siedlisk, nie będzie kolidowało z wymogami ochrony siedlisk przyrodniczych oraz nie naruszy spójności sieci ekologicznej Natura 2000.

W rejonie gminy Rogóźno nie występują miejsca zimowania nietoperzy, dla ochrony których zostałyby utworzone obszary Natura 2000.

W odniesieniu do **różnorodności biologicznej** projekt planu ogólnego nie wprowadza istotnych zmian, głównie ze względu na to, iż w zdecydowanej większości w strefach wielofunkcyjnych, usługowych i gospodarczych znalazły się tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla poszczególnych stref określono minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej takie jak dla obowiązujących planów miejscowych. Na terenach gdzie plany miejscowe nie obowiązują, określono te udziały na poziomie nakazanym przez Rozporządzenie lub nawet na poziomie wyższym. Na przykład dla stref SC i SN ustalono ten udział na poziomie 50%, a dla strefy 90SJ na poziomie 40% przy minimalnym 30%. Dla niektórych stref określono profil dodatkowy w postaci terenów zieleni naturalnej, terenów zieleni urządzonej, terenów lasów, terenów wód. Zapewni to możliwość kształtowania różnorodności biologicznej.

Przyjęte w projekcie planu ogólnego wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy również zapewniają możliwości

utrzymania bądź kształtowania różnorodności biologicznej w poszczególnych strefach.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje znaczącej utraty różnorodności biologicznej, gdyż strefy z terenami już zabudowanymi są w większości ubogie pod tym względem.

Na obszarze gminy obszary siedlisk naturalnych lub zbliżonych do naturalnych zostały włączone do stref zieleni i rekreacji SN oraz do stref otwartych SO, co zapewni ich ochronę dzięki przeznaczeniu w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i tereny wód, co jest zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w profilu dodatkowym stref.

Skutki oddziaływania projektu planu na różnorodność biologiczną będą bezpośrednie, skumulowane i stałe.

Planowane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym gminy Rogóżno nie powinny spowodować negatywnych oddziaływań na **ludzi**. Generalnie należy zauważyć, że wyznaczone strefy planistyczne nawiązują do już obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz do obecnego sposobu zagospodarowania terenów. W tych planach zapewniono rozwój nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, co zapewni warunki do zamieszkania przez ludzi na nowych atrakcyjnych funkcjonalnie i środowiskowo terenach.

Racjonalnie rozmieszczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową i innych mogących potencjalnie kolidować z funkcją mieszkaniową (gospodarcza SP, produkcji rolniczej SR, infrastrukturalna SI, górnictwa SG) nie spowoduje zagrożeń dla warunków życia mieszkańców. Strefy te zostały rozmieszczone zgodnie z planami miejscowymi, z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów oraz zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Możliwe przeznaczenie terenów pod zieleni i rekreację, pod różnego rodzaju usługi oraz pod strefę otwartą w porównaniu ze stanem istniejącym nie pogorszy jakości życia ludzi. Powstanie nowych obiektów produkcyjnych, usługowych, urządzeń rekreacyjnych i sportowych lub rewitalizacja terenów zieleni spowoduje powstanie nowej atrakcyjnej oferty usługowej dla mieszkańców gminy, stworzy nowe miejsca pracy, poprawi warunki do wypoczynku, odnowy sił witalnych i poprawy kondycji fizycznej.

Projekt planu ogólnego na całym obszarze gminy rozdziela tereny zabudowy mieszkaniowej (strefy SW i SJ) od terenów stref: gospodarczej SP, produkcji rolniczej SR, górnictwa SG. Jest to ustalenie istotne w kontekście jakości życia i ochrony zdrowia ludzi. Prewencyjnie takie ustalenia ograniczają do minimum ewentualne uciążliwości planowanej zabudowy na jakość życia ludzi. W strefach zieleni i rekreacji SN w profilu dodatkowym niektórych stref ustalono: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren

usług gastronomii, teren usług turystyki. Realizacja tego typu zainwestowania pozwoli na stworzenie nowej oferty turystyczno-rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.

W projekcie planu ogólnego zminimalizowano ryzyko zagrożenia zdrowia i życia ludzi w związku z zagrożeniem powodziowym od wód rzeki Osy. Ograniczono zasięg stref z zabudową na terenach zlokalizowanych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią jedynie do 430SZ, 424SZ oraz 22SJ, na których znajduje się już istniejąca zabudowa, tylko w celu umożliwienia dalszego użytkowania istniejącej zabudowy bez możliwości realizacji nowej zabudowy.

Ponadto w celu minimalizacji negatywnych oddziaływań projekt planu ogranicza profil dodatkowy do nielicznych przeznaczeń, rezygnując najczęściej z dopuszczenia możliwości realizacji zainwestowania mogącego negatywnie oddziaływać na jakość życia i zdrowie ludzi np. terenu handlu wielkopowierzchniowego nie zapisano w strefach SW, terenu składów i magazynów oraz terenu elektrowni słonecznej w większości stref SU, terenu produkcji w większości stref SI. Tym samym nie wystąpią uciążliwości, które w dużym stopniu mogłyby negatywnie oddziaływać na funkcje mieszkaniowe, zieleni oraz możliwości rekreacji. W strefach otwartych poza obszarami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody, dopuszczono obiekty odnawialnych źródeł energii, w szczególności tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych. Nie będzie to negatywnie oddziaływać będzie na jakość życia ludzi.

Skutki oddziaływania projektu planu na ludzi będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Warunki egzystowania **fauny** w poszczególnych strefach planistycznych generalnie nie ulegną pogorszeniu w porównaniu z obecnym stanem zagospodarowania. Pod względem faunistycznym obszar gminy charakteryzuje się występowaniem głównie zespołów fauny związanej z siedliskami typowo antropogenicznymi na terenach o wysokiej intensywności zabudowy. Tego typu fauna występuje w strefie gospodarczej, usługowej, a także wielofunkcyjnych. W tych strefach warunki bytowania fauny zmieniają się nieznacznie. Możliwe negatywne oddziaływania związane będą z ewentualną intensyfikacją zabudowy w tych strefach. Na terenach zieleni urządzonej fauna jest umiarkowanie zróżnicowana gatunkowo, ale z dominacją gatunków związanych z człowiekiem. Najbogatsze i najbardziej różnorodne pod względem faunistycznym tereny związane są z kompleksami leśnymi Gór Łosiowych, doliny Osy i Gardęgi, kompleksu leśnego Jamy oraz lasów w rejonie Białochowa. Zaobserwowano tam około 100 gatunków ptaków, liczne gatunki ssaków, gadów i płazów oraz nietoperzy. Na terenach tych fauna jest bogata i bardziej zróżnicowana gatunkowo. Dlatego tereny te zostały objęte głównie strefami: zieleni i rekreacji oraz otwartą. Warunki bytowania fauny nie ulegną więc istotnym zmianom. Fauna terenów leśnych jest najbardziej zróżnicowana gatunkowo, należą tu taksony zaliczane do gatunków leśnych lub polno-leśnych. Oddziaływanie na faunę w tych strefach nie pogorszy się. Fauna otwartych terenów rolniczych, które znajdują się głównie

w strefie otwartej i w strefie produkcji rolniczej jest typowa dla terenów upraw polowych. Zagospodarowanie terenów w tej strefie z dominacją rolniczej uprawy gruntów nie pogorszy warunków bytowania fauny i będzie oddziaływać negatywnie na skład gatunkowy.

Generalnie na obszarze gminy, poza strefami otwartymi SO oraz zieleni i rekreacji SN, nie występują gatunki szczególnie cenne i rzadkie. Na terenach leśnych i w dnach dolin występuje bogata fauna płazów, gadów, ptaków i ssaków. Oddziaływania na faunę będą negatywne w stopniu co najwyżej małym.

Skutki oddziaływania projektu planu na faunę będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Planowane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym gminy Rogóżno nie powinny spowodować negatywnych oddziaływań na **rośliny**. Generalnie należy zauważyć, że wyznaczone strefy planistyczne nawiązują do już istniejącego zagospodarowania i zainwestowania i do obowiązujących planów miejscowych. Nie spowoduje to znaczących oddziaływań na rośliny, gdyż dla poszczególnych stref określono minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej takie jak dla obowiązujących planów miejscowych. Na terenach gdzie plany miejscowe nie obowiązują, określono te udziały na poziomie nakazanym przez Rozporządzenie lub nawet na poziomie wyższym. Przyjęte w projekcie planu ogólne wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy oraz maksymalnej powierzchni zabudowy również zapewniają możliwości utrzymania bądź kształtowania flory w poszczególnych strefach.

Na obszarze gminy tereny cenne pod względem florystycznym tj. tereny lasów, wód, zieleni urządzonej, zieleni naturalnej, podmokłości zostały włączone do stref: zieleni i rekreacji, otwartej, cmentarzy. Dzięki zapewnieniu udziału powierzchni biologicznie czynnej w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i terenu wód, oddziaływania na rośliny będą negatywne w stopniu co najwyżej małym. Jest to zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w ich profilu dodatkowym.

Dla terenów leśnych zmiany w przeznaczeniu są minimalne. Nie przewiduje się, że w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego poprzez plany miejscowe nastąpią ubytki powierzchni leśnych, co jest korzystnym rozwiązaniem z perspektywy ochrony przyrody. Las stanowi cenny zasób naturalny w przestrzeni gminy Rogóżno, wpływając pozytywnie na mikroklimat, bioróżnorodność, a także na jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do terenów zieleni. Zachowanie terenów leśnych jest ważnym elementem polityki zrównoważonego rozwoju, która uwzględnia ochronę środowiska naturalnego oraz zapewnia zrównoważony rozwój urbanistyczny.

Skutki oddziaływania projektu planu na rośliny będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Przewidywane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym gminy Rogóżno nie spowodują powstania

nowych znaczących negatywnych oddziaływań na **wodę**. Powstaną co prawda nowe źródła emisji ścieków komunalnych w strefach: wielofunkcyjnych, usługowej, gospodarczej, produkcji rolniczej i infrastrukturalnej, lecz oddziaływania te zostaną ograniczone do minimum w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Będą zapewnione systemy unieszkodliwiania ścieków komunalnych i produkcyjnych.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania ścieków dla zabudowy w wymienionych strefach oraz w obszarze uzupełnienia zabudowy będzie ich odprowadzanie do sieci kanalizacyjnej i do gminnej oczyszczalni ścieków w Rogóźnie. Jest to rozwiązanie powszechnie stosowane na terenach o dużym stopniu intensywności zabudowy, jest optymalne i w największym możliwym stopniu chroniące wody przed zanieczyszczeniem.

Na terenach nie wyposażonych w zbiorczą sieć kanalizacyjną jest oczywiście możliwe gromadzenie ścieków bytowych w zbiornikach okresowo wybieralnych (szambach) z okresowym ich wywozem do punktu zlewnego oczyszczalni. Jednak takie rozwiązanie jest również bezpieczne dla środowiska wodnego.

Jako działanie adaptacyjne do postępujących zmian klimatu, w kontekście pożądanej retencji wód opadowych i roztopowych, projekt planu ogólnego wyznacza 38 stref zieleni i rekreacji SN, 74 strefy otwarte SO, w których w podstawowym profilu funkcjonalnym występują tereny zieleni urządzonej, tereny wód, tereny zieleni naturalnej, tereny lasu, tereny ogrodów działkowych, co gwarantuje ochronę zasobów wodnych i zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód. W strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową, w strefach usługowych i w strefie gospodarczej zapewniono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie najczęściej 30-50%, co także zapewnia zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód.

Skutki oddziaływania projektu planu na wodę będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego może potencjalnie spowodować negatywne oddziaływania na **powietrze i klimat akustyczny**. Zwrócić należy uwagę, że obecnie źródła emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu pochodzą z terenów komunikacyjnych oraz terenów intensywnie zabudowanych. Projekt dokumentu wyznacza strefy mogące być w dalszym ciągu źródłami emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych w oparciu o dotychczasowe plany miejscowe oraz w oparciu o istniejący stan zagospodarowania. W tych strefach (wielofunkcyjnych, usługowych, gospodarczych, produkcji rolniczej) może nastąpić intensyfikacja zabudowy, co może być źródłem zwiększenia zagrożeń dla jakości powietrza i klimatu akustycznego.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło, gaz oraz energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej i komunikacji to domena ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Warto zauważyć, że w wielu strefach bardzo oszczędnie korzystano z profilu funkcjonalnego dodatkowego. Na przykład w strefach SW w żadnym przypadku nie wpisano do profilu dodatkowego teren handlu wielkopowierzchniowego, w strefie SU tylko w kilku przypadkach wpisano teren składów i magazynów, w strefie SP w kilku przypadkach wpisano teren usług. Takie rozstrzygnięcia sprzyjają ograniczaniu potencjalnych uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza (gazów i pyłów) oraz emisją hałasu.

Skutki oddziaływania projektu planu w tym zakresie będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego może spowodować na niektórych terenach negatywne oddziaływania na **powierzchnię ziemi**. Będą to oddziaływania negatywne w stosunku do stanu istniejącego. Ustalono gminne standardy urbanistyczne w strefach wielofunkcyjnych, w strefie usługowej, gospodarczej, produkcji rolniczej, umożliwią realizację nowej zabudowy i nowego zagospodarowania. Zwiększyć się może intensywność zabudowy i powierzchnia przeznaczona pod zabudowę. Oczywiście działania te będą mogły być realizowane poprzez sporządzane plany miejscowe lub zmiany dotychczas obowiązujących planów.

W celu zminimalizowania negatywnych oddziaływań określono wskaźniki: maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Udziały te nawiązują do określonych w Rozporządzeniu oraz są tożsame z obowiązującymi planami miejscowymi. Zapewnienie racjonalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej minimalizuje przewidywane negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Na terenach stref planistycznych dopuszczających możliwość realizacji nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych (niektóre strefy SW, SJ, SU, SP) możliwe będzie powstanie kolejnych budynków oraz terenów utwardzonych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych zgodnych z planem ogólnym lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy na terenach OUZ, wiązać się będzie z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W jednej wyznaczonej strefie górnictwa SG umieszczono teren górniczy i obszar górniczy i z tego względu nie nastąpią większe negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Skutki oddziaływania projektu planu na powierzchnię ziemi będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego, które dopuszczają realizację nowych budynków i budowli, mogą spowodować przekształcenia **krajobrazu** obszaru gminy. Określenie maksymalnej wysokości zabudowy stanowi jedno z podstawowych narzędzi kształtowania krajobrazu. Wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, usługowych, produkcji rolniczej w projekcie planu ogólnego będzie wiązało się z przekształceniem dotychczasowych terenów niezabudowanych w obszary zabudowy o różnym stopniu intensywności. Zmiany te będą miały wpływ na krajobraz poprzez wprowadzenie nowych elementów urbanistycznych i architektonicznych, które zmienią dotychczasowy charakter przestrzeni. W szczególności może dojść do zmniejszenia udziału terenów niezabudowanych oraz do utraty części walorów krajobrazowych. Jednocześnie nie przewiduje się wprowadzania nowych, negatywnych dominant krajobrazowych, które mogłyby zakłócić ład przestrzenny gminy bądź umożliwić powstanie budynków agresywnych w krajobrazie na tle zabudowy historycznej, zieleni lub terenów niezabudowanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące plany miejscowe, złożone wnioski, analizę uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym walory krajobrazowe, historyczno-kulturowe, występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, a także znajdujące się na terenie gminy lasy, parki i grunty rolne.

Projekt planu ogólnego nie wyznacza nowych stref planistycznych, w których mogłyby powstać budynki i budowle o znacznej wysokości. W poszczególnych strefach racjonalnie ustalono maksymalną wysokość zabudowy: SC – do 15 m, SW – do 12 m, SJ – do 9 m, SZ – do 12 m, SU – do 12 m, SP – do 12 m, SR – do 12 m. Wyjątek stanowi jedynie strefa usługowa o oznaczeniu 32SU, w której maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 20 metrów z uwagi na wieżę kościoła pw. Świętego Wojciecha w Rogóźnie oraz strefy 2SC i 3SC również ze względu na wieże kościołów w Gubinach i Szembruku.

Ustalenia dotyczące formy budynków oraz kolorystyki elewacji i pokryć dachowych zostaną określone w planach miejscowych. Wprowadzenie w akty planowania przestrzennego szczegółowych zapisów dotyczących ochrony i kształtowania krajobrazu pozwoli minimalizować negatywne oddziaływania wizualne oraz poprawić harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w istniejące otoczenie.

Pośrednio pozytywne oddziaływanie na krajobraz wynika z ograniczeń związanych z funkcjonowaniem lotniska w Lisich Kątach. Na określonych terenach występują ograniczenia w zakresie wysokości zabudowy oraz zagospodarowania terenu, wynikające z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa ruchu lotniczego.

W przypadku wyznaczonej strefy górnictwa przewiduje się oddziaływanie na krajobraz w znacznym stopniu, długoterminowym. Po zakończeniu eksploatacji złoża, w celu ograniczenia długotrwałych oddziaływań działalności górniczej na środowisko, planuje się przeprowadzenie działań rekultywacyjnych. Działania te mają na celu przywrócenie funkcji produkcyjnych terenów oraz poprawę ich walorów środowiskowych i krajobrazowych.

Wyznaczenie w Planie ogólnym gminy strefy infrastrukturalnej, obejmującej tereny dróg oraz przeznaczone pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – energetycznej, wodno-kanalizacyjnej, transportowej, telekomunikacyjnej, jak również innych elementów systemów komunalnych – wiąże się z określonym oddziaływaniem na krajobraz. Strefy te pełnią kluczową rolę w zapewnieniu ciągłości komunikacyjnej terenu i bezpieczeństwa podstawowych usług publicznych, takich jak zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz obsługa pozostałych sieci technicznych niezbędnych dla funkcjonowania gminy. Lokalizacja obiektów infrastrukturalnych może prowadzić do punktowych lub liniowych przekształceń krajobrazu, często o charakterze trwałym i widocznym z większych odległości. Wprowadzanie obiektów o charakterze techniczno-przemysłowym może powodować zauważalne zmiany w przestrzeni, szczególnie na obszarach o dotychczasowym charakterze rolniczym lub naturalnym. Zmieniają one dotychczasową kompozycję przestrzenną, wprowadzając do krajobrazu elementy o odmiennej formie, skali i funkcji.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Rogóźno w pozostałych strefach, niewyszczególnionych powyżej, mogą wywierać wpływ na krajobraz, jednakże wpływ ten oceniany jest jako nieznaczny lub neutralny.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego uchwalono audyt krajobrazowy, w ramach którego na obszarze gminy Rogóźno zidentyfikowano jeden krajobraz priorytetowy. Celem ochrony tego krajobrazu jest zachowanie oraz ochrona wartości krajobrazowych otoczenia Zamku. W planie ogólnym gminy Rogóźno na obszarze występowania bezpośredniego otoczenia obiektu unikatowego została w większości wyznaczona strefa planistyczna zieleni i rekreacji.

W planie ogólnym gminy Rogóźno rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym zostały uwzględnione poprzez:

- nieprzekształcanie nieużytków i trwałych użytków zielonych na grunty orne,
- niewprowadzanie w bezpośrednim otoczeniu zamku w Rogóźnie Zamku wysokościowych budowli,
- nielokalizowanie zabudowy w bezpośrednim otoczeniu zamku w Rogóźnie Zamku,
- dążenie do zwiększania udziału terenów zieleni oraz jego różnorodności na terenach o intensywnej zabudowie w celu poprawy ich walorów estetycznych,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez jej koncentrację w granicach jednostek osadniczych,
- w otoczeniu zamku w Rogóźnie Zamku utrzymanie istniejącej i wprowadzanie nowej zieleni izolacyjnej, od strony zabudowań gospodarczych,
- nielokalizowanie zieleni wysokiej mogącej przysłonić zamek w Rogóźnie Zamku,

- zachowanie istniejących naturalnych lub półnaturalnych systemów przyrodniczych, powiązanych ze sobą przestrzennie oraz pełniących ważną funkcję przyrodniczą i krajobrazową.

Ponadto teren gminy objęty jest również rekomendacjami wynikającymi z występowania obszarów chronionych, w tym m.in. Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe, położonego w północno-zachodniej części gminy, a także rezerwatów przyrody oraz obszarów chronionego krajobrazu. Na zdecydowanej większości tych terenów wyznaczono strefę otwartą, która w znacznym stopniu ogranicza możliwość ingerencji w krajobraz. Dzięki temu obszary te zachowują w dużym stopniu swój naturalny, niezmieniony charakter.

Skutki oddziaływania projektu planu na krajobraz będą bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Wprowadzenie nowej zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane wpływać będzie na percepcję przestrzeni. Dlatego w prognozie wskazuje się konieczność uwzględnienia tych elementów krajobrazu przy kształtowaniu zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w celu minimalizacji negatywnego wpływu na walory krajobrazowe.

Wielkości i zasięgi przestrzenne wyznaczonych stref planistycznych na terenie gminy Rogóźno spowodują co najwyżej małe negatywne oddziaływanie na **klimat**. Program możliwej do realizacji zabudowy w oparciu o regulacje zawarte w planie ogólnym poprzez opracowania planów miejscowych bądź wydawanie decyzji o warunkach zabudowy spowoduje emisję do atmosfery pewnych ilości zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych. Zmiany te nie będą odczuwalne w kontekście stosunków klimatycznych w skali ponadlokalnej. Realizacja nowej zabudowy i nowego zagospodarowania nie będzie miała istotnego wpływu na efekt cieplarniany. Przyjęte rozwiązania urbanistyczne z pewnością pozytywnie będą adaptować obszar gminy do postępujących zmian klimatycznych. Zmiany te, polegające na dużej zmienności zjawisk pogodowych i wzroście średniej temperatury powietrza, częstszym występowaniu zjawisk typu: trąby powietrzne, silne ulewy, gradobicia, ale i również długie okresy bezopadowe, nie mają istotnego związku z możliwą do realizacji zabudową i zagospodarowaniem zgodnie z regulacjami zawartymi w projekcie planu ogólnego.

Przyjęte gminne standardy urbanistyczne uwzględniają możliwe gwałtowne opady deszczu, lokalne podtopienia, ekstremalne upały i wichury czy możliwości wchłaniania wód opadowych i roztopowych przez glebę. Przyjęte w planie proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi i utwardzonymi, a terenami stanowiącymi powierzchnię biologicznie czynną mogą jednak w skali lokalnej niekiedy nasilać niekorzystne skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Skutki oddziaływania projektu planu na klimat będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego nie powinny spowodować znaczącego oddziaływania na **zasoby naturalne**. Poza utratą części użytków rolnych i części zadrzewień, nie zostaną uszczuplone ani zdegradowane żadne zasoby przyrodnicze.

W granicach administracyjnych gminy Rogóżno występują użytki rolne wysokich klas bonitacyjnych I-III, które rozmieszczone są w różnych częściach gminy i tworzą zwarty układ terenów użytkowanych rolniczo. Zachowanie tych gruntów w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym ma kluczowe znaczenie dla utrzymania potencjału produkcyjnego gminy, stabilności krajobrazu rolniczego oraz bezpieczeństwa żywnościowego. W projekcie planu ogólnego zostało to zapewnione przez wyznaczenie na tych terenach stref SO, SN i SR, zgodnie z ich faktycznym użytkowaniem.

Poza strefą otwartą, która jako jedyna posiada w profilu podstawowym teren lasu, grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako Ls zostały wskazane w profilu dodatkowym kilku innych stref. Wskazać należy jednak, iż projekt planu ogólnego nie przesądza o przeznaczeniu gruntów leśnych na cele nieleśne. Szczegółowe analizy w tym zakresie będą dokonywane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nie występują na obszarze gminy główne zbiorniki wód podziemnych ani inne udokumentowane złoża kopalin niż określone w strefie SG.

Skutki oddziaływania projektu planu na zasoby naturalne będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Na obszarze gminy Rogóżno występują **zabytki i walory kulturowe**. Stąd projekt planu ogólnego wyznaczając strefy planistyczne i obszar uzupełnienia zabudowy postrzega to jako ważne uwarunkowanie przestrzenne i funkcjonalne.

Wprowadzenie ochrony zabytków do ustaleń planu ogólnego gminy Rogóżno przekłada się na regulacje dotyczące parametrów takich jak: profil funkcjonalny strefy - rodzaj przeznaczenia terenu, maksymalna intensywność zabudowy - co ogranicza liczbę kondygnacji i ogólną wielkość budynków na danej działce, maksymalna wysokość zabudowy - co jest szczególnie istotne w ochronie zabytków, aby nowa zabudowa nie dominowała nad chronionymi obiektami, maksymalny udział powierzchni zabudowy – określa powierzchnie zabudowy dla działki, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - który odnosi się do zapewnienia przestrzeni zielonej i otwartej, co ma znaczenie zarówno dla zachowania wartości historycznych, jak i estetyki otoczenia zabytków.

W przyjętych regulacjach dostosowano parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej skali, nowe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej skali. Wysokość nowych budynków czy ich intensywność nie mogą naruszać charakteru zabytkowego otoczenia.

Skutki oddziaływania projektu planu na zabytki i walory kulturowe będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Analiza oddziaływania na **dobra materialne** została przeprowadzona w stosunku do obecnego stanu zagospodarowania obszaru gminy, regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego i ustaleń dotychczas obowiązujących planów miejscowych. Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie powinna wpłynąć negatywnie na już istniejące obiekty na skutek umożliwienia zwiększenia możliwości inwestycyjnych poprzez sporządzane plany miejscowe i decyzje o warunkach zabudowy. Nie spowoduje ponadto zniszczenia lub degradacji żadnych dóbr materialnych w postaci budynków, dróg, obiektów użyteczności publicznej itp. Prawdopodobnie zwiększy się wartość niektórych działek w strefach planistycznych SW, SJ, SU, SP.

Przeprowadzona analiza możliwych **rozwiązań alternatywnych** w stosunku do rozwiązań przedstawionych w projekcie planu ogólnego pozwala na stwierdzenie, że w większości przestrzeni gminy nie jest zasadne lub nawet możliwe wyznaczenie innych stref planistycznych. Projekt będący przedmiotem niniejszej prognozy bardzo racjonalnie wyznacza zasięgi poszczególnych stref planistycznych. Nawiązują one do już istniejącego zainwestowania i do ustaleń obowiązujących planów miejscowych. Rodzaj i zasięg przestrzenny stref uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju wsi gminnej Rogózno, pozostałych miejscowości i poszczególnych terenów w strefach. Uwzględnione zostały uwarunkowania ekofizjograficzne, dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów i ustalenia planów miejscowych.

Oczywiście można by zmniejszyć zasięg przestrzenny niektórych stref np. wielofunkcyjnych, usługowych, produkcyjnych, jednak ze względu na to, iż nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie żadnego elementu środowiska oraz z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, należy stwierdzić że sporządzony projekt jest wariantem najkorzystniejszym dla integracji wymagań środowiskowych, krajobrazowych, historyczno-kulturowych, społecznych i ekonomicznych.

Większy negatywny wpływ na środowisko miałby miejsce w przypadku zwiększenia zasięgu przestrzennego stref o dużych możliwościach nowego zainwestowania tj. stref wielofunkcyjnych, usługowej, produkcji rolniczej i gospodarczej. Jednak projekt planu na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych wyznacza strefę zieleni i rekreacji oraz strefę otwartą.

Zasięg obszaru uzupełnienia zabudowy został wyznaczony w oparciu o przepisy Rozporządzenia.

Reasumując należy stwierdzić, że biorąc pod uwagę położenie obszaru gminy, uwarunkowania społeczne, środowiskowe, infrastrukturalne i komunikacyjne, regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego, w tym przyjęte gminne standardy urbanistyczne są racjonalne i najkorzystniejsze dla zachowania jego walorów i umożliwienia dalszego rozwoju gminy z poszanowaniem środowiska i zasady zrównoważonego rozwoju.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie pozostaje w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnymi z punktu widzenia projektu dokumentu.

VII.PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Ze względu na planowane wyznaczenie stref planistycznych w większości zasięgu przestrzennego jako: strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową zagrodową, strefy usługowej, strefy gospodarczej oraz strefy otwartej uznano, że nie istnieje potrzeba specjalnego monitorowania w szerokim zakresie potencjalnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Przyjęte gminne standardy urbanistyczne z dużym prawdopodobieństwem pozwalają przypuszczać, że ewentualne istotne uciążliwości związane z zagospodarowaniem terenów dotyczyć będą jedynie utraty powierzchni aktywnej przyrodniczo w postaci muraw, zieleni niskiej bądź terenów użytków rolnych z ewentualnym ubytkiem gleb o wysokiej przydatności rolniczej i w niewielkim stopniu zadrzewień. Możliwe będą także negatywne oddziaływania związane z ubytkiem zieleni wysokiej i niskiej, utwardzeniem powierzchni, pogorszeniem jakości powietrza i warunków klimatu akustycznego, zmian krajobrazu na skutek zajęcia pod zabudowę i zagospodarowanie terenów dotychczas niezabudowanych. Negatywne oddziaływania w odniesieniu do niektórych komponentów środowiska wystąpią w stopniu lub co najwyżej małym. Nie należy jednak przewidywać wystąpienia negatywnych znaczących oddziaływań.

Jedynie zasadne jest okresowe monitorowanie, jakie plany miejscowe są przyjmowane w oparciu o regulacje zwarte w planie ogólnym, jakie plany miejscowe są zmieniane oraz jak wypełniać się będzie zabudową obszar uzupełnienia zabudowy.

Właściwe monitorowanie skutków zmian przeznaczenie terenów będzie odbywać się w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko sporządzanych planów miejscowych i ich zmian.

VIII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Pod pojęciem „transgraniczne oddziaływanie na środowisko” należy rozumieć, zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: stwierdzenie możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu planu, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na teren innego państwa.

Z uwagi na geograficzne położenie analizowanego terenu (w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego – nie ma charakteru przygranicznego) nie występuje konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego wiejskiej gminy Rogóźno, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

Sporządzenie projektu planu ogólnego ma na celu wyznaczenie na terenie gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu, stref planistycznych oraz określenia gminnych standardów urbanistycznych. Ponadto określono przestrzennie obszary uzupełnienia zabudowy.

Podstawowym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy, harmonijnego zagospodarowania przestrzeni, jak również zadbanie o ład przestrzenny. Regulacje zawarte w planie ogólnym mają wpływ na to, jak gmina wyglądać będzie w przyszłości.

W planie ogólnym dopuszcza się wyznaczenie 13 rodzajów stref planistycznych: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową zagrodową; usługowa; handlu wielkopowierzchniowego; gospodarcza; produkcji rolniczej; infrastrukturalna; zieleni i rekreacji; strefa cmentarzy; górnictwa; otwarta; komunikacyjna. W projekcie planu ogólnego gminy Rogóźno wyznaczono 1092 strefy planistyczne. Tworzą one mozaikę w przestrzeni gminy. Najwięcej jest stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (503), stref produkcji rolniczej (209), stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (129), stref otwartych (74). Nie wyznaczono strefy handlu wielkopowierzchniowego SH.

W projekcie planu ogólnego gminy Rogóźno dla każdego obszaru w strefach

planistycznych (w strefach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR) ustalono parametry: Mi – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, Mpz – maksymalny udział powierzchni zabudowy, Mwz – maksymalna wysokość zabudowy, MIbc – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej; a dla stref SI, SN, SC ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla większości stref, oprócz obligatoryjnego podstawowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej, ustalono profil dodatkowy.

W przypadku braku opracowania i przyjęcia projektu planu ogólnego gminy Rogóżno, ruch budowlany mógłby się odbywać wyłącznie na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydanych decyzji administracyjnych. Nie byłoby możliwości uchwalania nowych planów miejscowych i dokonywania zmian w planach już obowiązujących. Brak precyzyjnych zakresów profilu dodatkowego i gminnych standardów urbanistycznych odnośnie sposobu zagospodarowania stref mógłby prowadzić do nieładu urbanistycznego, degradacji powierzchni ziemi, degradacji krajobrazu. Mógłby prowadzić do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu, w tym przede wszystkim w kontekście zachowania walorów widokowych na obiekty zabytkowe np. wieżę zamkową i wieże kościołów.

Zmiany funkcjonalne i przestrzenne na terenie gminy Rogóżno, które powstaną w wyniku uchwalenia planu ogólnego nie spowodują przekształceń obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, lecz są ukierunkowaniem i utrwaleniem postępujących procesów rozwojowych zachodzących w mieście i na terenie wiejskim gminy. Wyznaczone strefy planistyczne w większości nawiązują do już istniejącej zabudowy oraz do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wzięto pod uwagę, że plan ogólny gminy jest aktem prawa miejscowego, lecz nie stanowi podstawy prawnej do wydawania pozwoleń na budowę. Jest on uwzględniany przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Z przeprowadzonej oceny wynika, że planowane wyznaczenie stref planistycznych i obszaru uzupełnienia zabudowy będą mieć negatywny wpływ tylko na część elementów środowiska. Analiza ocen poszczególnych oddziaływań pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany w stopniu małym i ewentualnie średnim. Przewidywane zagrożenia w stopniu średnim zidentyfikowano tylko w strefie gospodarczej w odniesieniu do powietrza. W kilku strefach przewiduje się poprawę oddziaływania na ludzi. W strefach zieleni i rekreacji oraz w strefie otwartej nastąpi poprawa stanu w zakresie kilku elementów środowiska. We wszystkich strefach planistycznych stan pozostanie bez zmian w odniesieniu do Natury 2000, klimatu i zabytków. Na przykład dla stref SC i SN ustalono ten udział na poziomie 50%, a dla strefy 90SJ na poziomie 40% przy minimalnym 30%. Dla niektórych stref określono profil dodatkowy w postaci terenów zieleni naturalnej, terenów zieleni urządzonej, terenów lasów, terenów wód, co zapewni możliwość ochronę roślin i zwierząt, powierzchni ziemi, wód, kształtowania

różnorodności biologicznej i krajobrazu. Przyjęte w projekcie planu ogólnego wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy również zapewniają minimalizowanie negatywnych oddziaływań na elementy środowiska.

Na obszarze gminy obszary siedlisk naturalnych lub zbliżonych do naturalnych zostały włączone do stref zieleni i rekreacji SN oraz do stref otwartych SO, co zapewni ich ochronę dzięki przeznaczeniu w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i tereny wód, co jest zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w profilu dodatkowym stref.

Wyznaczenie stref planistycznych oraz obszaru uzupełnienia zabudowy gwarantuje rozwój nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, co zapewni warunki do zamieszkania przez ludzi na nowych atrakcyjnych funkcjonalnie i środowiskowo terenach.

Racjonalne rozmieszczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową i innych mogących potencjalnie kolidować z funkcją mieszkaniową (gospodarcza SP, produkcji rolniczej SR, infrastrukturalna SI, górnictwa SG) nie spowoduje zagrożeń dla warunków życia mieszkańców. Strefy te zostały rozmieszczone zgodnie z planami miejscowymi, z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów oraz zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Projekt planu ogólnego na całym obszarze gminy rozdziela tereny zabudowy mieszkaniowej (strefy SW i SJ) od terenów stref: gospodarczej SP, produkcji rolniczej SR, górnictwa SG. Jest to ustalenie istotne w kontekście jakości życia i ochrony zdrowia ludzi. Prewencyjnie takie ustalenia ograniczają do minimum ewentualne uciążliwości planowanej zabudowy na jakość życia ludzi. W strefach zieleni i rekreacji SN w profilu dodatkowym niektórych stref ustalono: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki. Realizacja tego typu zainwestowania pozwoli na stworzenie nowej oferty turystyczno-rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.

Jako działanie adaptacyjne do postępujących zmian klimatu, w kontekście pożądanej retencji wód opadowych i roztopowych, projekt planu ogólnego wyznacza 38 stref zieleni i rekreacji SN, 74 strefy otwarte SO, w których w podstawowym profilu funkcjonalnym występują tereny zieleni urządzonej, tereny wód, tereny zieleni naturalnej, tereny lasu, tereny ogrodów działkowych, co gwarantuje ochronę zasobów wodnych i zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód. W strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową, w strefach usługowych i w strefie gospodarczej zapewniono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie najczęściej 30-50%, co także zapewnia zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód.

Warto zauważyć, że w wielu strefach bardzo oszczędnie korzystano z profilu funkcjonalnego dodatkowego. Na przykład w strefach SW w żadnym przypadku nie wpisano do profilu dodatkowego teren handlu wielkopowierzchniowego, w strefie SU tylko w kilku przypadkach wpisano teren składów i magazynów, w strefie SP w kilku przypadkach wpisano

teren usług. Takie rozstrzygnięcia sprzyjają ograniczaniu potencjalnych uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza (gazów i pyłów) oraz emisją hałasu.

Na terenach stref planistycznych dopuszczających możliwość realizacji nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych (niektóre strefy SW, SJ, SU, SP) możliwe będzie powstanie kolejnych budynków oraz terenów utwardzonych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych zgodnych z planem ogólnym lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy na terenach OUZ, wiązać się będzie z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące plany miejscowe, złożone wnioski, analizę uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym walory krajobrazowe, historyczno-kulturowe, występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, a także znajdujące się na terenie gminy lasy, parki i grunty rolne. Projekt planu ogólnego nie wyznacza nowych stref planistycznych, w których mogłyby powstać budynki i budowle o znacznej wysokości. W poszczególnych strefach racjonalnie ustalono maksymalną wysokość zabudowy: SC – do 15 m, SW – do 12 m, SJ – do 9 m, SZ – do 12 m, SU – do 12 m, SP – do 12 m, SR – do 12 m. Wyjątek stanowi jedynie strefa usługowa o oznaczeniu 32SU, w której maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 20 metrów z uwagi na wieżę kościoła pw. Świętego Wojciecha oraz strefy 2SC i 3SC również ze względu na wieże kościołów w Gubinach i Szembruku. Ustalenia dotyczące formy budynków oraz kolorystyki elewacji i pokryć dachowych zostaną określone w planach miejscowych. Wprowadzenie w aktach planowania przestrzennego szczegółowych zapisów dotyczących ochrony i kształtowania krajobrazu pozwoli minimalizować negatywne oddziaływania wizualne oraz poprawić harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w istniejące otoczenie. Warto zauważyć, że na terenie gminy wyznaczono liczne strefy zieleni i rekreacji oraz strefy otwarte, które chronić będą walory krajobrazowe.

Projekt planu ogólnego pośrednio uwzględnia wymagania odnośnie ochrony zabytków i walorów historyczno-kulturowych. W przyjętych regulacjach dostosowano parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej skali, nowe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej skali. Wysokość nowych budynków czy ich intensywność nie mogą naruszać charakteru zabytkowego otoczenia.

Projekt będący przedmiotem niniejszej prognozy bardzo racjonalnie wyznacza zasięgi poszczególnych stref planistycznych. Nawiązują one do już istniejącego zainwestowania i do ustaleń obowiązujących planów miejscowych. Rodzaj i zasięg przestrzenny stref uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju wsi gminnej Rogóžno, pozostałych miejscowości i poszczególnych terenów w strefach. Uwzględnione zostały uwarunkowania ekofizjograficzne,

dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów i ustalenia planów miejscowych. Oczywiście można by zmniejszyć zasięg przestrzenny niektórych stref np. wielofunkcyjnych, usługowych, produkcyjnych, jednak ze względu na to, iż nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie żadnego elementu środowiska oraz z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, należy stwierdzić że sporządzony projekt jest wariantem najkorzystniejszym dla integracji wymagań środowiskowych, krajobrazowych, historyczno-kulturowych, społecznych i ekonomicznych. Większy negatywny wpływ na środowisko miałby miejsce w przypadku zwiększenia zasięgu przestrzennego stref o dużych możliwościach nowego zainwestowania tj. stref wielofunkcyjnych, usługowej, produkcji rolniczej i gospodarczej. Jednak projekt planu na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych wyznacza strefę zieleni i rekreacji oraz strefę otwartą. Reasumując należy stwierdzić, że biorąc pod uwagę położenie obszaru gminy, uwarunkowania społeczne, środowiskowe, infrastrukturalne i komunikacyjne, regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego, w tym przyjęte gminne standardy urbanistyczne są racjonalne i najkorzystniejsze dla zachowania jego walorów i umożliwienia dalszego rozwoju gminy z poszanowaniem środowiska i zasady zrównoważonego rozwoju.

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania dotyczące autorów prognoz oddziaływania na środowisko o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

